

Privatister i videregående opplæring

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2022/40

Nadine Viktoria Lunde Bratholmen og Daniel Ingebø

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 22. september 2022

ISBN 978-82-587-1592-1 (trykt)

ISBN 978-82-587-1593-8 (elektronisk)

ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Privatistordningen i videregående opplæring har de senere årene vokst til å utgjøre en viktig del av utdanningssystemet.

Hensikten med denne rapporten er å få bedre kunnskap om hvem som tar privatisteksamen, hva de gjør samtidig som de forbereder seg til privatisteksamen og i hvilken grad privatistene bruker sin oppnådde kompetanse som en vei inn i høyere utdanning.

Rapporten er skrevet av Nadine Viktoria Lunde Bratholmen og Daniel Instebø ved seksjon for utdannings- og kulturstatistikk. Rapporten er utarbeidet på oppdrag av Kunnskapsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, [Godkjenningsdato]

Ann-Kristin Brændvang

Sammendrag

Privatistordningen i videregående opplæring har de senere årene vokst til å utgjøre en viktig del av utdanningssystemet. Dette er et tilbud for å oppnå kvalifikasjon i et fag man ikke tidligere har oppnådd sluttvurdering i (*førstegangsprivatist*), eller for å forbedre karakter i et fag man tidligere har oppnådd sluttvurdering i (*forbedringsprivatist*). Noen tar eksamen både som førstegangs- og forbedringsprivatist innenfor det samme skoleåret (*kombinasjonsprivatister*). Privatistordningen blir pekt på som en kostbar ordning både for privatistene og fylkeskommunene som arrangerer eksamen. Opptaksutvalget peker på at økt konkurranse om studieplasser kan føre til at mange bruker lang tid på å ta opp fag som privatist for å forbedre vitnemålet sitt.

Vi vil se på hva privatistene gjør det samme året de tar privatisteksamen, hva de gjør året etter de har avlagt privatisteksamen, samt fem år etter. For å belyse problemstillingene vil vi se på gruppen som avla privatisteksamen skoleåret 2016/2017.

Blant førstegangs- og forbedringsprivatistene var det vanligst å avlegge én privatisteksamen i skoleåret, men blant kombinasjonsprivatistene avla 43 prosent 5 eller flere privatisteksamener. Førstegangsprivatistene skilte seg fra forbedrings- og kombinasjonsprivatistene; De utgjorde en eldre aldersgruppe, hadde en større andel innvandrere, hadde foreldre med et lavere utdanningsnivå, samt lavere grunnskolepoeng og færre med bestått videregående opplæring før avlagt privatisteksamen.

De fleste privatister tok utdanning og/eller jobbet høsten 2016 samme skoleår som de avla privatisteksamen. Av dem som deltok i utdanning var ni av ti førstegangsprivatister i videregående opplæring, sammenliknet med to av tre av forbedrings- og kombinasjonsprivatistene. Forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var i overveldende grad registrert på et studieforbereende utdanningsprogram, mens halvparten av førstegangsprivatistene var registrert på yrkesfag. Ved utgangen av 2016/2017 hadde under halvparten av førstegangsprivatistene fortsatt ikke bestått videregående opplæring, mens dette kun gjaldt 11 prosent av forbedringsprivatistene. En femtedel førstegangsprivatister hadde oppnådd yrkeskompetanse.

Tre av fire forbedrings- og kombinasjonsprivatister hadde *søkt studieplass* til universitet- og høyskole året etter avlagt privatisteksamen. Blant førstegangsprivatistene var denne andelen en av fire. Sykepleiefag og økonomisk-administrative fag var de to mest søkte studiene. Blant kombinasjonsprivatistene var det en større andel som hadde søkt studieplass innen studier med høye opptakskrav; medisin og psykologi. Året etter avlagt privatisteksamen *deltok* de fleste i arbeid og utdanning, men forbedrings- og kombinasjonsprivatistene hadde størst deltakelse i utdanning. Av dem som deltok i utdanning var over fire av fem forbedringsprivatister i universitet/høyskole, mens dette kun gjaldt rundt en av tre førstegangsprivatister. Blant alle tre grupper av privatister var flest registrert på økonomisk-administrative fag blant de som var i universitets- og høyskoleutdanning. Året etter avlagt privatisteksamen var det en større andel privatister som hadde fullført og bestått videregående opplæring, men blant førstegangsprivatistene hadde fremdeles 31 prosent ikke fullført.

Tre av fem forbedrings- og kombinasjonsprivatister hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå fire år etter avlagt privatisteksamen. Kun en av fire førstegangsprivatister hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå, og 16 prosent hadde ennå ikke oppnådd videregående skolenivå. Også i 2021 var de fleste privatister i aktivitet, men førstegangsprivatistene hadde en noe større andel som verken var i arbeid/utdanning.

Abstract

In recent years, the agreement for external candidates has grown to become an important part of the education system in Norway. The agreement makes it possible to obtain a qualification in a subject in which one has not obtained a final assessment previously (first time external candidate) or to improve a grade in a subject one has previously passed (external candidate improving a grade). Some candidates combine within the same school year exams towards obtaining a qualification in a subject for the first time and improving a grade in a subject they have previously passed (external combination candidates).

In this report, we will analyse what external candidates in the school year 2016/2017 do the same year they take an exam as an external candidate. We will also look at what they do one year and five years afterwards.

Among first time external candidates, as well as external candidates improving a grade, it was most common to take one examination as an external candidate per academic year, whereas among external combination candidates, 43 per cent took five or more exams. First time external candidates differed from the two other groups; they were on average older and had a higher share of immigrants and parents with lower educational attainment compared to the other groups. Moreover, first time external candidates had lower grade point averages from lower secondary education and a lower share has completed upper secondary education before taking an exam as an external candidate.

Most candidates took education and/or are employed in the autumn of 2016 in addition to taking exams as external candidates. Among those participating in education, nine out of ten first time external candidates participated in education at upper secondary level, compared to two out of three candidates in the two other groups. At the end of the school year 2016/2017, about half of the first time external candidates had not yet completed upper secondary education, while the same share is 11 per cent among external candidates improving a grade. Approximately one in five first time external candidates had obtained a vocational qualification.

Three out of four external candidates improving a grade and external combination candidates had applied for admission to study programmes in higher education one year after they took the exam as an external candidate. Among first time external candidates, the corresponding share was one out of four. Nursing, as well as business and administration were the two studies with most applications. Among external combination candidates, a higher share compared to the two other groups had applied for studies with high admission criteria; medicine and psychology. One year after taking an exam as an external candidate, most candidates were employed and participated in education, but the external candidates improving a grade and external combination candidates had the highest share of participation in education. Among those taking education, more than four out of five external candidates improving a grade were enrolled at a university or college, while the corresponding share was one out of three among the first time external candidates.

Three out of five external candidates improving a grade, as well as combining external candidates had attained a university- and college degree four years after having taken an exam as an external candidate. Only one out of four first time external candidates had attained this level. Also in 2021, most candidates were employed or in education, yet first time external candidates had a larger share not being in education or employment.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Datagrunnlag.....	8
1.2. Definisjoner	9
1.3. Analysens populasjon	13
1.4. Rapportens oppbygging	14
2. Kjennetegn ved privatistene	15
2.1. Vanligst med én eksamen blant førstegangsprivatistene og forbedringsprivatistene	15
2.2. Nær halvparten av førstegangsprivatistene er 25 år eller eldre	16
2.3. Førstegangsprivatistene har lavere grunnskolepoeng og færre har bestått videregående	16
2.4. Flest privatister i Oslo, Akershus og Hordaland	17
2.5. Oppsummering kapittel 2.....	18
3. Hva gjorde privatistene det samme året de avla privatisteksamen?	20
3.1. Privatister i arbeid og utdanning	20
3.2. Deltagelse i utdanning samme år som de tok privatisteksamen.....	24
3.3. Oppsummering kapittel 3.....	31
4. Hva gjorde privatistene året etter avlagt privatisteksamen?	32
4.1. Søkere til universitet og høyskole	32
4.2. Deltakelse i arbeid og utdanning.....	35
4.3. Fullført og bestått videregående opplæring	42
4.4. Oppsummering kapittel 4.....	43
5. Hva gjorde privatistene fem år etter avlagt privatisteksamen?	45
5.1. Høyeste oppnådde utdanningsnivå	45
5.2. Deltakelse i arbeid og utdanning.....	47
5.3. Oppsummering kapittel 5.....	49
Referanser	50
Vedlegg A: Tabellvedlegg til kapittel 2	53
Vedlegg B: Tabellvedlegg til kapittel 3	56
Vedlegg C: Tabellvedlegg til kapittel 4	61
Vedlegg D: Tabellvedlegg til kapittel 5	68
Figurregister	71
Tabellregister	73

1. Innledning

Skoleåret 2020/2021 ble det avlagt over 83 000 skriftlige og 52 000 muntlige privatisteksamener i videregående opplæring (Utdanningsdirektoratet, 2022). Det har vært en økning i antallet privatister og antallet privatisteksamener de siste årene (Utdanningsdirektoratet 2022a). Dagens opptakssystem ved universitet og høyskole gir en mulighet til å opparbeide seg ulike former for tilleggspoeng (bl.a. poeng ved deltakelse i folkehøgskole), samt alderspoeng. Regjeringen har nedsatt et utvalg (Opptaksutvalget) som skal se på ordningen med inntakssystemet og levere en utredning med forslag til endringer i regelverket 1. desember 2022. Ifølge Opptaksutvalget (2022) kan tilleggspoengene hindre unge i å få opptak, dersom de ikke kommer inn på ønsket studie via førstegangskvoten. Videre peker de på at den økte konkurransen om studieplasser kan føre til at mange bruker lang tid på å ta opp fag som privatist for å forbedre vitnemålet sitt, samtidig som at man samler alderspoeng for å komme inn på ønsket studium.

Man kan ta privatisteksamen både i fag innenfor studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående skole, og ordningen er dermed ikke bare en mulighet for å forbedre karakterer, men er også en alternativ vei til studie- eller yrkeskompetanse. Ordningen ble opprettet med formål om at det skulle finnes et tilbud der man enten kunne dokumentere kompetanse i et fag man ikke har fått opplæring/sluttvurdering i (førstegangsprivatister) eller forbedre karakter i et fag man tidligere har fått sluttvurdering i (forbedringsprivatist) (Utdanningsdirektoratet 2019). Førstegangsprivatister kan ta fag de mangler for å bestå videregående opplæring eller ta fag for å kvalifisere seg til en utdanning (spesielle opptakskrav) eller et yrke. Forbedringsprivatistene tar opp fag for å forbedre poengsummen og dermed ha bedre sjanser i opptaket til høyere utdanning (Kunnskapsdepartementet 2017).

Privatistordningen har de senere årene vokst til å utgjøre en viktig del av utdanningssystemet. Det er en ordning som kan forbedre individers muligheter for deltakelse i utdanning og arbeid, ved å kvalifisere en for et spesifikt yrke/studie eller forbedre poengsummen i opptak til universitet og høyskole. Samtidig peker leder for Opptaksutvalget, Marianne Aasen, på at det er en kostbar ordning – både for privatistene og fylkeskommunene som arrangerer eksamen (sitert i Dagens næringsliv, 2022). En undersøkelse fra Utdanningsdirektoratet (2012) viste at fylkeskommunene i en lengre periode hadde høyere kostander enn inntekter. Det ble også pekt på at mange ikke møtte opp til eksamen som kunne være et uttrykk for at eksamensavgiften var for lav. På bakgrunn av dette ble satsene for privatisteksamen doblet i 2015 (fra 367 kr til 1000 kr for førstegangsprivatister, og fra 752 kr til 2000 kroner for forbedringsprivatister) (Stortinget 2015). For 2022 ligger satsene på 1217 kr og 2435 kr (Utdanningsdirektoratet 2022b).

I denne rapporten vil vi se nærmere på privatistordningen og hva som kjennetegner privatistene. Fører privatisteksamen til at en større andel fullfører og består videregående opplæring? Fører det til at privatistene kommer inn på studier med høye karakterkrav? Er det forskjeller etter kjønn, alder, innvandringskategori, foreldrenes høyeste fullførte utdanning, grunnskolepoeng og fullført og bestått videregående opplæring?

Vi vil også se nærmere på hva privatistene gjør det samme året de tar privatisteksamen, hva de gjør året etter de har avlagt privatisteksamen, samt fem år etter. Er de i arbeid og/eller utdanning, og hvilken type utdanning deltar de i? Er det noen som består en universitets- og høyskolegrad?

Som nevnt ovenfor, er det mulig å ta fag man ikke har fått opplæring eller sluttvurdering i (førstegangsprivatister), eller å forbedre karakteren i et fag (forbedringsprivatister). De to gruppene er imidlertid ikke gjensidig utelukkende når man ser på tvers av fag. I denne rapporten vil privatistene derfor bli inndelt i tre grupper:

- *Førstegangsprivatister*; De som ikke har tatt faget fra før, eller som kun har «ikke bestått» på eksamen.
- *Forbedringsprivatister*; De som er registrert med bestått (tallkarakter) i faget fra før.
- *Kombinasjonsprivatister*; De som både er førstegangsprivatist i et fag og forbedringsprivatist i et annet fag innenfor det samme skoleåret. Kombinasjonsprivatistene tar privatisteksamen i mer enn ett fag.

For å belyse problemstillingene vil vi se på gruppen som avla privatisteksamen skoleåret 2016/2017. For skillet mellom forbedrings- og førstegangsprivatister ser vi på om en person har bestått faget eller ikke innenfor Kunnskapsløftet og før året de avlegger privatisteksamen, altså f.o.m. skoleåret 2006/2007 t.o.m. skoleåret 2015/2016. Årsaken til at vi velger å se på 2016/2017-kullet er for å se på gruppens deltakelse i høyere utdanning, samt høyeste fullførte utdanningsnivå – her inkludert oppnådd universitets- og høgskolenivå.

Både i 2020 og 2021 – to år som har vært preget av pandemi – har det vært en stor økning i antall studenter i universitet- og høgskoleutdanning (Nygård 2022). Antallet som har fullført en grad holdt seg omtrent på det samme nivået våren 2020 sammenlignet med fjoråret, for så å øke noe våren 2021 (Statistisk sentralbyrå 2022a). Ifølge Bolsgård og Pettersen (2021) var det flere som fullførte en lavere grad på universitets- og høgskolenivå våren 2020 som valgte videre studier med en gang enn før koronapandemien. Våre resultater må ses i lys av dette.

1.1. Datagrunnlag

Utdanning

Privatister i videregående opplæring

Datagrunnlaget for privatister i videregående opplæring er data fra VIGO IKS (fylkeskommunenes administrative datasystem for inntak til videregående opplæring). Vi bruker data om resultater på fagnivå. Datasettet inneholder kjennemerket fagstatus som beskriver elevens/privatistens eller kandidatens (voksne) status i et gitt fag. Privatistene er registrert med fagstatus P (er ikke elev i det aktuelle faget, men har tatt eksamen som privatist). Vi ser på alle eksamensformer; skriftlig, muntlig, muntlig-praktisk og praktisk eksamen. For skillet mellom førstegangsprivatist og forbedringsprivatist har vi kun tatt utgangspunkt i resultater innenfor Kunnskapsløftet.

Søkere til universitet og høgskole

Datagrunnlaget for søkere til universitet og høgskole er fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH), som er en del av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Søkerdataene inneholder både tall fra Samordna opptak og lokale opptak, og omfatter både høst- (15. mars) og våropptak (15. oktober). Dataene dekker ikke personer som studerer i utlandet eller institusjoner som ikke rapporterte til Database for statistikk om høyere utdanning (DBH).

I Samordna opptak kan hver søker sende inn opptil ti søknader i prioritert rekkefølge. For lokale opptak er det ikke en begrensning på antall søknader. Hver enkel søknad utgjør en observasjon. Datasettet består derfor av mer enn én observasjon per søker i et gitt år. For å kunne omtale den enkelte søker og sentrale karakteristikk, er det nødvendig å begrense datasettet til kun én observasjon per søker. I forbindelse med dette er søknadene sortert etter visse kriterier;

- (1) tilbud om studieplass (tilbud høyest rangert)
- (2) møtt opp til studieplass (møtt opp høyest rangert)
- (3) prioritet på søknaden (samordna opptak) *eller* høyest utdanningsnivå (lokale opptak)
- (4) søknad i samordna opptak over lokale opptak

Igangværende og avsluttet utdanning

I tillegg bruker vi data om påbegynt og avsluttet utdanning fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB). NUDB er en forløpsdatabase som samler all SSBs individbaserte utdanningsstatistikk, og databasen omfatter utdanningsstatistikk på individnivå tilbake til 1970. Personer registreres i kurstabellen i NUDB når de avslutter grunnskolen. NUDB inneholder informasjon om kurs tatt på videregående nivå, høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole) og universitets- og høyskoleutdanning. Videre inneholder databasen informasjon om karakterer, nasjonale prøver samt demografiske bakgrunnsvariabler.

Syssetting

A-ordningen er hovedkilden til den registerbaserte syssettingsstatistikken. A-ordningen er en samordnet rapportering av lønns- og ansettelsesopplysninger fra arbeidsgivere til Skatteetaten, NAV og Statistisk sentralbyrå. Ordningen er regulert av a-opplysningsloven, og data blir innhentet elektronisk. Arbeidsgivere som har ansatte, eller utbetaler lønn, pensjoner eller andre ytelser, har opplysningsplikt i a-ordningen og skal levere a-melding.

Selvangivelsesregisteret (skattemeldingen) er hovedkilden til opplysninger om selvstendig næringsdrivende. Fra dette registeret hentes opplysninger om næringsinntekt og -underskudd fra selvstendigvirksomhet i henholdsvis primærnæringen og andre næringer. Denne informasjonen ligger til grunn for definering av selvstendig næringsdrivende. Andre brukte registre i syssettingsstatistikken er SSBs Foretak- og virksomhetsregister (VoF), registeret over vernepliktige og sivilarbeidere fra Forsvarets personell og vernepliktsenter og NAVs Arena-register.

Befolkning

Informasjon om bosted, kjønn, alder og innvandringskategori bygger på opplysninger fra folkeregisteret.

1.2. Definisjoner

Privatist

Personer som melder seg opp til eksamen i et fag, uten å følge ordinær undervisning i en videregående skole. Privatister som ikke har møtt opp til eksamen er ikke inkludert.

Førstegangsprivatist

Privatist som ikke har tatt/bestått faget fra før av (f.o.m. skoleåret 2006/2007 t.o.m. skoleåret 2015/2016). Dersom en person har strøket enten på standpunkt eller eksamen vil personen behandles som at hen ikke har bestått faget fra før, i og med at personen må ta opp faget for å få vitnemål.

Forbedringsprivatist

Privatist som har bestått (tallkarakteren 2-6) faget fra før av (f.o.m. skoleåret 2006/2007 t.o.m. skoleåret 2015/2016).

Kombinasjonsprivatist

Privatist som både er førstegangsprivatist i et fag og forbedringsprivatist i et annet fag innenfor det samme skoleåret. Kombinasjonsprivatistene tar privatisteksamen i mer enn ett fag.

Kunnskapsløftet

Kunnskapsløftet er en reform av styring, innhold og struktur i grunnskole og i videregående opplæring som ble innført fra og med skoleåret 2006. I 2020 ble det innført en ny skolereform – Kunnskapsløftet 2020. Innenfor videregående opplæring ble det satt i verk en ny tilbudsstruktur for

yrkesfaglige utdanningsprogram; to yrkesfaglige utdanningsprogram ble lagt ned og fire nye opprettet. I tillegg ble det innført nye læreplaner som ble tatt i bruk fra 2020 (fagfornyelsen).

Utdanningsprogram

Fellesbetegnelse på utdanningsløp i videregående opplæring. Elever som følger Kunnskapsløftet 2020 har fem studieforbereende og ti yrkesfaglige utdanningsprogram å velge mellom. Elever som fulgte Kunnskapsløftet per 2016 kunne velge mellom åtte yrkesfaglige utdanningsprogram.

Studieforbereende utdanningsprogram

Fullført og bestått studieforbereende utdanningsprogram gir generell studiekompetanse som kvalifiserer til opptak i høyere utdanning. Tar normalt tre år å fullføre. Innenfor Kunnskapsløftet gir følgende fem utdanningsprogram studiekompetanse: studiespesialisering, idrettsfag, musikk, dans og drama, kunst, design og arkitektur (fra høsten 2016) og medier og kommunikasjon (fra høsten 2016).

Yrkesfaglige utdanningsprogram

Fullført og bestått yrkesfaglig utdanningsprogram gir yrkeskompetanse som kvalifiserer til å utøve et bestemt yrke. Gir normalt ikke grunnlag for å studere på høyskole eller universitet, men det finnes noen løp innenfor enkelte yrkesfaglige utdanningsprogram som gir studiekompetanse.

For Kunnskapsløftet 2016 er følgende yrkesfaglige utdanningsprogram: teknologi- og industrifag, naturbruk, helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk, service og samferdsel, elektro og datateknologi, design og håndverk, restaurant- og matfag og medier og kommunikasjon (gammel ordning).

For Kunnskapsløftet 2020 er følgende yrkesfaglige utdanningsprogram: teknologi- og industrifag, naturbruk, helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk, elektro og datateknologi, restaurant- og matfag, frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign, håndverk, design og produktutvikling, informasjonsteknologi og medieproduksjon og salg, service og reiseliv.

Fullført og bestått videregående opplæring

Er registrert med fullførkode for bestått Vg3 i Vigo IKS, eller er registrert med vitnemål i nasjonal vitnemålsdatabase (NVB).

Studiekompetanse

Elever som har fullført og bestått videregående opplæring på et av de studieforbereende utdanningsprogrammer får generell studiekompetanse som er det formelle opptakskravet til universitet og høyskole¹. Studiekompetanse kan også oppnås ved påbygg til yrkesfaglige utdanningsprogrammer eller som en integrert del av enkelte yrkesfaglige løp.

Yrkeskompetanse

Elever som har fullført og bestått videregående opplæring på et av de yrkesfaglige utdanningsprogrammer får yrkeskompetanse (bortsett fra enkelte løp som fører til studiekompetanse), m.a.o. at man er utdannet til å utøve et yrke. Yrkeskompetanse kan enten oppnås via fag- eller svennebrev etter endt læretid, eller via vitnemål etter tre år i skole.

Hovedopptak

I hovedopptaket i Samordna opptak gis det tilbud om studieplass til kvalifiserte søkere som fyller opptakskravene. Søkerne har mulighet til å takke ja eller nei til tilbud om opptak, samt venteliste plass.

¹ Det er også mulig å få opptak uten studiekompetanse gjennom realkompetanse (opptak basert på vurdering av formell/ikke-formell/uformell kompetanse for søkere over 24 år) og y-veien (for noen studier er fag-/svennebrev eller yrkeskompetanse opptakskrav).

Lokalt opptak

Lokale opptak foregår ved det enkelte lærested, hvor man søker om opptak direkte gjennom lærestedets eget opptakssystem. Opptak ved de fleste private høyskoler, og noen få offentlige høyskoler, skjer gjennom lokale opptak. Lokale opptak omfatter både grunnutdanninger og masterutdanninger. Lokale opptak ved offentlige universiteter og høyskoler omfatter kun opptak til masterutdanninger, Praktiskpedagogisk utdanning (PPU), etter- og videreutdanninger eller enkeltemner.

Tilbud om studieplass

Tilbud om studieplass gis gjennom opptak til universitets- og høyskoleutdanning, hvor søkere kan takke ja eller nei til tilbudet. Tilbudet gjelder på ett bestemt studieprogram.

Benytte studieplass

Indikerer at en søker har fått tilbud om studieplass, takket ja og møtt til studiestart. Man kan benytte tilbud om studieplass gjennom for eksempel Samordna opptak eller lokale opptak. Det er mulig å benytte tilbud om studieplass i to, eller flere, ulike opptak samtidig.

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er en samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet, og danner grunnlag for opptak til videregående skole. Poengene blir regnet ut på følgende måte: Hver tallkarakter (standpunkt eller eksamenskarakter) får tilsvarende poengverdi som karakteren. Poengsummen får en ved å summere alle tallkarakterene, og deretter dele på antall karakterer. Dette gjennomsnittet, med to desimaler, multipliseres med 10.

På grunn av ny definisjon i utregning av grunnskolepoeng f.o.m. 2007 er grunnskolepoengene omregnet til kvintiler for hver årgang. Ved kvintilfordeling deles populasjonen i fem like store grupper etter stigende grunnskolepoeng, slik at femtedelen med lavest grunnskolepoeng er i første kvintil, femtedelen med nest lavest grunnskolepoeng er i andre kvintil og så videre. En liten andel av elevene som avslutter grunnskolen får ikke beregnet grunnskolepoeng. Dette er elever som mangler karakter i over halvparten av fagene. De med manglende eller uoppgitte² grunnskolepoeng holdes utenfor kvintilfordelingen.

Sysselsatte/i arbeid

Sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken (3. uke i november), samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller sivilteneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte. Dette følger anbefalingene fra den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO. Personer som har ulønnet permisjon eller permittering med forventet varighet på under 90 dager regnes som sysselsatt.

I utdanning

En person regnes som å være «i utdanning» dersom personen var elev eller student per 1. oktober.

Fagfelt

Fagfelt er utledet fra Norsk standard for utdanningsgruppering – som grupperer utdanninger etter nivå og type utdanning ved hjelp av seks-sifrede utdanningskoder. Første siffer i koden angir nivå (f.eks. grunnskole, videregående). Andre siffer angir fagfelt, som er den groveste inndelingen av

² Dersom grunnskoleutdanningen er tatt i utlandet har vi ikke informasjon om oppnådd grunnskolepoeng.

utdanningsaktivitetenes faglige innhold. For mer informasjon og oversikt over inndelingen av utdanningsgruppering: <https://www.ssb.no/utdanning/norsk-standard-for-utdanningsgruppering>

Utdanningsgruppe

Utdanningsgruppe er utledet fra Norsk standard for utdanningsgruppering – som grupperer utdanninger etter nivå og type utdanning ved hjelp av seks-sifrede utdanningskoder. Første siffer i koden angir nivå (f.eks. grunnskole, videregående). Andre til tredje siffer i koden angir utdanningsgruppe, som er den mest detaljerte grupperingen av utdanningsaktivitetenes faglige innhold. For mer informasjon og oversikt over inndelingen av utdanningsgruppering: <https://www.ssb.no/utdanning/norsk-standard-for-utdanningsgruppering>

Foreldrenes høyeste utdanningsnivå

Mor eller fars utdanningsbakgrunn. Den av foreldrene som har høyest utdanningsnivå definerer personens bakgrunn. Tilfeller hvor det ikke foreligger informasjon om utdanningsnivået til noen av foreldrene havner i gruppen uoppgitt.

Husholdningsinntekt per forbruksenhet ved 16 års alder

Innebærer summen av yrkesinntekter, kapitalinntekter, skattepliktige og skattefrie overføringer i løpet av kalenderåret, der fastsatt skatt og negative overføringer (pensjonspremier i arbeidsforhold og betalt barnebidrag innenfor offentlig ordning) er trukket fra (samlet inntekt etter skatt). Som en husholdning regnes alle personer som er fast bosatt i boligen og som har felles husholdningsøkonomi. Husholdningsinntekt per året privatisten fyller 16 år, tilgjengelige data f.o.m. 2004. Personer som var aleneboende per 16 år er satt til uoppgitt.

For å kunne sammenligne inntektsnivået etter skatt mellom forskjellige husholdninger, er det vanlig at man i tillegg til husholdningsinntekten også tar hensyn til antall personer i husholdningen. Dette gjøres ved å dividere husholdningsinntekten på antall forbruksvekter eller forbruksenheter i husholdningen. Antall forbruksenheter beregnes ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer.

Forbruksenheter er beregnet etter EU-skalaen: tilordner første voksne i husholdningen vekt=1, deretter de neste voksne vekt=0,5 og barn under 17 år vekt=0,3. Ifølge denne ekvivalensskalaen må f.eks. en husholdning på to voksne og to barn ha en husholdningsinntekt som er 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferd.

Innvandrere

Personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. Innvandrere har på et tidspunkt innvandret til Norge.

Norskfødte med innvandrerforeldre

Personer som er født i Norge, har to foreldre som er innvandrere, og fire besteforeldre født i utlandet.

Den øvrige befolkningen

Befolkningen eksklusive innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Bostedsfylke

Per 31.12.2016.

Alder

Per 31.12.2016.

1.3. Analysens populasjon

Rapporten ser på antall personer som tok en privatisteksamen skoleåret 2016/2017. Vi ser her på antall personer, ikke antall privatisteksamener³. Privatister som ikke har møtt opp til eksamen holdes utenfor. Privatisteksamen avholdes to ganger i året (høstsemesteret og vårsemesteret). For skoleåret 2016/2017 vil det si at vi inkluderer privatisteksamen tatt høstsemesteret 2016 og vårsemesteret 2017. Vi ser på alle eksamensformer; skriftlig, muntlig, muntlig-praktisk og praktisk eksamen.

Skoleåret 2016/2017 var det 60 731 privatister. Dette er over 7 500 flere sammenlignet med skoleåret 2011/2012. Etter 2016/2017 har antallet privatister holdt seg relativt stabilt, før det så var en større økning fra skoleåret 2019/2020 til skoleåret 2020/2021. På grunn av koronasituasjonen ble ordinær eksamen for elever avlyst våren 2019 og 2020. Privatisteksamen ble derimot avholdt begge årene. Ifølge Utdanningsdirektoratet (2021) fikk privatistene mange steder i landet utvidet mulighet til å melde seg av eksamen i skoleåret 2020/2021, noe som senket terskelen for å melde seg opp som privatist.

Tabell 1.1 Antall privatister og antall avlagte privatisteksamener i videregående opplæring, etter skoleår

	Antall privatister ¹	Avlagt skriftlig privatisteksamen ²	Avlagt muntlig privatisteksamen ²
2011/2012	53 176		
2012/2013	56 503		
2013/2014	58 624		
2014/2015	57 434		
2015/2016	61 806		
2016/2017	60 731	75 777	47 129
2017/2018	60 412	75 724	47 495
2018/2019	60 457	75 890	48 126
2019/2020	59 031	74 597	44 678
2020/2021	66 531	83 684	52 248

Kilde: ¹Statistisk sentralbyrå, ²Utdanningsdirektoratet (2022a).

Privatistene er delt opp i tre grupper i rapporten; førstegangsprivatist, forbedringsprivatist og kombinasjonsprivatist. Tre av fire privatister i 2016/2017 var førstegangsprivatister, som vil si at de tok eksamen i faget/fagene for første gang. Omtrent 13 prosent forbedret karakteren sin i fag (forbedringsprivatist). 10 prosent var både førstegangsprivatist i ett fag og forbedringsprivatist i et annet fag innenfor samme skoleår – her omtalt som kombinasjonsprivatister. Som vi ser i kapittel 2 er det en stor andel av kombinasjonsprivatistene som tok 5 eller flere privatisteksamener. Vi vil gå nærmere inn på forskjellen mellom disse gruppene etter ulike kjennetegn i kapittel 2.

Tabell 1.2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter type privatist

	Antall privatister	Andel privatister
Totalt	60 731	100
Førstegangsprivatist	46 471	76,5
Forbedringsprivatist	7 977	13,1
Kombinasjonsprivatist	6 283	10,3
Likt antall eksamener som førstegangs-/forbedringsprivatist	1 810	
Flest eksamener som forbedringsprivatist	2 461	
Flest eksamener som førstegangsprivatist	2 012	

Kilde: Statistisk sentralbyrå

³ Utdanningsdirektoratets statistikk «Avlagte privatisteksamener» ser på antall privatisteksamener, og tallene vil avvike fra rapportens tall. Les mer om Utdanningsdirektoratets statistikk her: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/avlagte-privatisteksamener/>

1.4. Rapportens oppbygging

I kapittel 2 vil vi se på ulike kjennetegn ved privatistene, og hvordan de tre ulike gruppene av privatister skiller seg fra hverandre.

I kapittel 3 vil vi se på hva de gjorde samme året de tar privatisteksamen. Deltok privatistene i arbeid/utdanning, og hvilken type utdanning deltok de i utenom privatisteksamen? Hvor mange hadde oppnådd vitnemål fra videregående opplæring ved utgangen av skoleåret?

I kapittel 4 vil vi se på hva de gjorde året etter de har avlagt privatisteksamen. Søkte privatistene om studieplass ved universitet og høyskole? Deltok de i arbeid/utdanning/privatistordningen? Hvor mange hadde fullført og bestått videregående opplæring ett år etter avlagt privatisteksamen?

I kapittel 5 ser vi på hvor mange som oppnådde en universitets- eller høyskolegrad fem år etter å ha avlagt privatisteksamen. I tillegg ser vi på deltakelse i arbeid/utdanning i 2021.

2. Kjennetegn ved privatistene

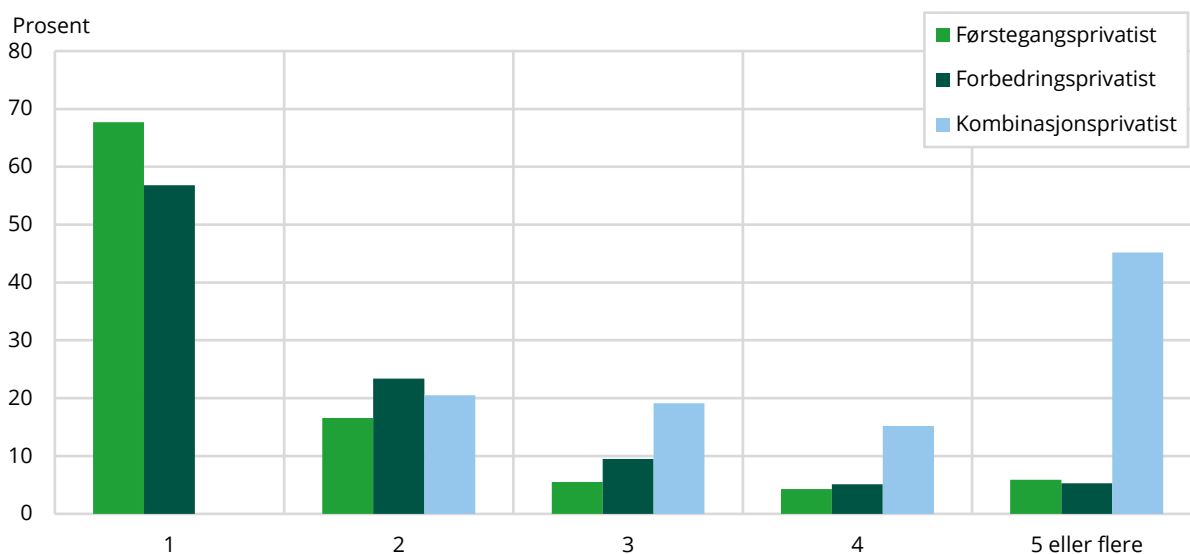
I dette kapitlet vil vi se på ulike kjennetegn ved privatistene. Vi skiller mellom førstegangsprivatister, forbedringsprivatister og kombinasjonsprivatister, jf. delkapittel 1.2. Denne inndelingen er gjort fordi det kan være ulike grunner for at en person velger å bli privatist.

- En *førstegangsprivatist* er en som tar eksamen i et fag som han eller hun ikke har bestått eller fått sluttvurdering i tidligere, enten for å oppnå vitnemål eller kvalifisere seg til et spesifikt yrke/utdanning.
- En *forbedringsprivatist* er en som har bestått og dermed oppnådd sluttvurdering i et fag, men som ønsker å forbedre den karakteren han eller hun allerede har. Forbedrings-privatistene tar opp fag for å forbedre poengsummen og dermed ha bedre sjanser i opptaket til universitet og høyskole.
- *Kombinasjonsprivatister* er de som tar privatisteksamen i mer enn ett fag, hvor minimum ett av fagene er bestått fra før og hvor minimum ett av fagene er et nytt fag hvor man ikke har oppnådd sluttvurdering. Innenfor denne gruppen vil det være personer som både ønsker å oppnå vitnemål, ønsker å kvalifisere seg til et yrke/studie via å ta nye fag og som ønsker å forbedre karakterene sine.

2.1. Vanligst med én eksamen blant førstegangsprivatistene og forbedringsprivatistene

Figur 2.1 viser antall privatisteksamener de tre gruppene av privatister tok skoleåret 2016/2017. Blant førstegangsprivatistene, som utgjorde den største gruppen (jf. delkapittel 1.3), tok to av tre kun én privatisteksamen. Dette var også det vanligste blant forbedringsprivatistene der 61 prosent tok kun én privatisteksamen. Blant kombinasjonsprivatistene ser vi et motsatt bilde – her tok hele 43 prosent 5 eller flere privatisteksamener. Senere i rapporten vil vi vise at det mange steder er et tydelig skille mellom *førstegangsprivatister* på den ene siden, og *forbedrings- og kombinasjonsprivatister* på den andre siden. Førstegangsprivatistene skiller seg fra forbedrings- og kombinasjonsprivatistene ved at de utgjorde en eldre aldersgruppe, hadde en større andel innvandrere, hadde foreldre med et lavere utdanningsnivå, samt lavere grunnskolepoeng og færre med bestått videregående opplæring før avlagt privatisteksamen.

Figur 2.1 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter antall privatisteksamener

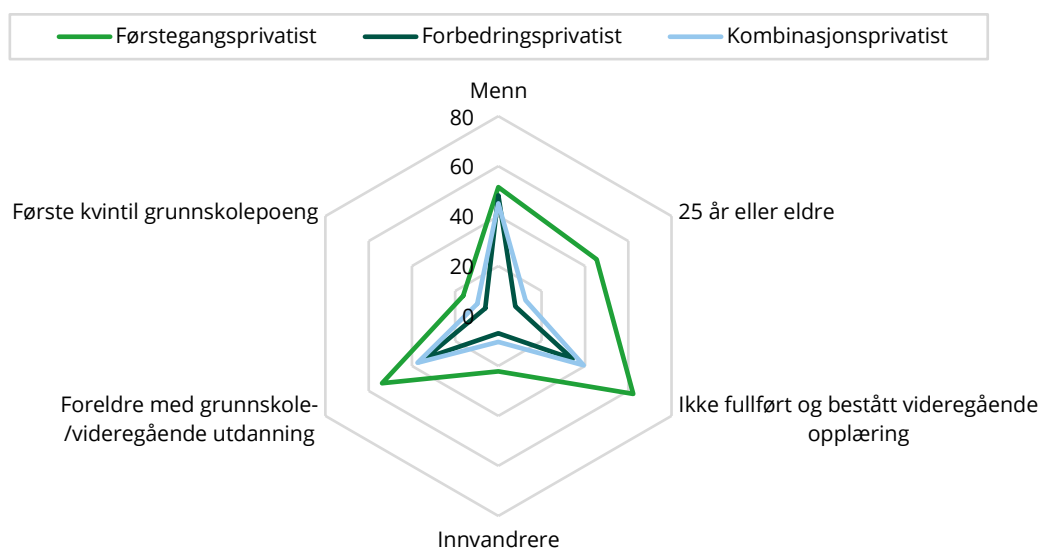

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.2. Nær halvparten av førstegangsprivatistene er 25 år eller eldre

Tabell 2.1 beskriver privatistene ut fra ulike kjennetegn. Det er en jevn kjønnsfordeling blant gruppene, men kvinner er litt overrepresentert blant kombinasjonsprivatister. Førstegangsprivatistene skiller seg fra forbedringsprivatistene og kombinasjonsprivatistene når vi ser på de øvrige kjennetegnene. Hele 45 prosent av førstegangsprivatistene var 25 år eller eldre ved avlagt privatisteksamen (alder ved utgangen av 2016), mot bare 8 prosent av forbedringsprivatistene. Vi ser også at det er en større andel innvandrere (22 prosent) blant førstegangsprivatistene.

Figur 2.2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter ulike kjennetegn¹. Andeler

¹ Alder ved utgangen av 2016. Fullført og bestått videregående opplæring før skoleåret 2016/2017. Dersom en person ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil personen behandles som å ha fullført og bestått. Foreldres høyeste fullførte utdanningsnivå: uoppgitt er holdt utenfor i andelen.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.1 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter ulike kjennetegn¹. Andeler

	Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
Menn	51,6	48,3	45,1
25 år eller eldre	45,4	7,8	12,5
Ikke fullført og bestått videregående opplæring	62,3	34,3	39,4
Innvandrere	22,2	6,9	10,3
Foreldre med grunnskole-/videregående utdanning	53,8	33,8	37,4
Første kvintil grunnskolepoeng	16,3	6,1	9,8

¹ Alder ved utgangen av 2016. Fullført og bestått videregående opplæring før skoleåret 2016/2017. Dersom en person ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil personen behandles som å ha fullført og bestått. Foreldres høyeste fullførte utdanningsnivå: uoppgitt er holdt utenfor i andelen.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

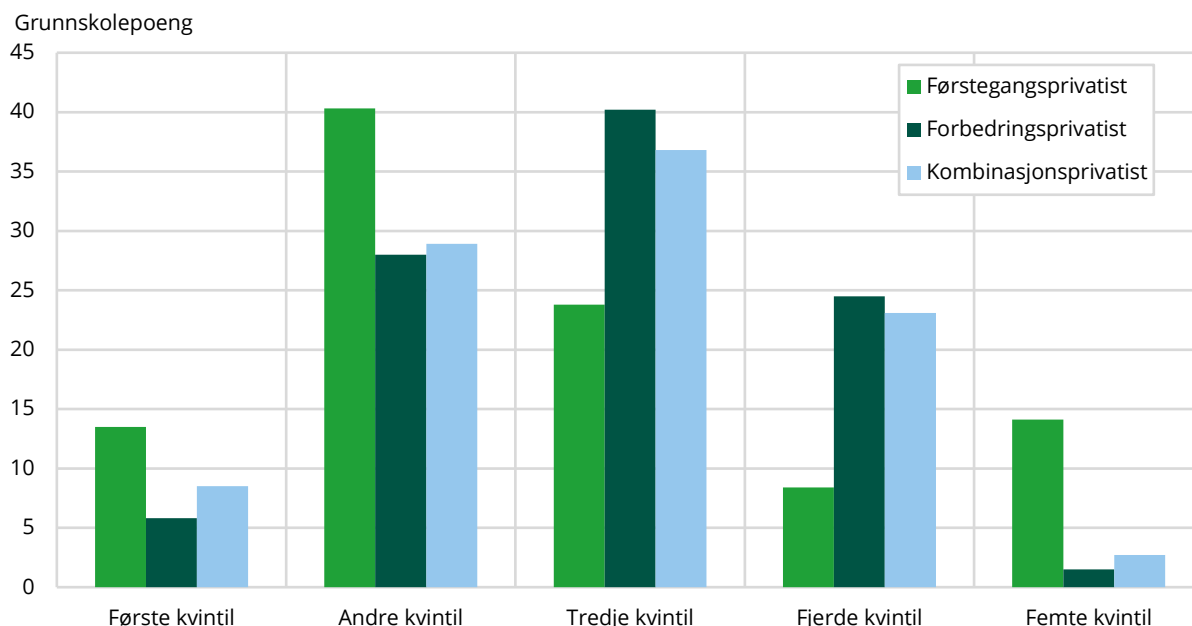
2.3. Førstegangsprivatistene har lavere grunnskolepoeng og færre har bestått videregående

Figur 2.2 viser fordelingen av grunnskolepoeng blant privatistene. På grunn av at vi mangler grunnskolepoeng fra før år 2000 er uoppgitt og manglende grunnskolepoeng holdt utenfor i figuren. Førstegangsprivatistene hadde en større andel med lavere grunnskolepoeng (første og andre kvintil⁴), 54 prosent. Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var denne andelen henholdsvis

⁴ Ved kvintilfordeling deles populasjonen i fem like store grupper etter stigende grunnskolepoeng, slik at femtedelen med lavest grunnskolepoeng er i første kvintil, femtedelen med nest lavest grunnskolepoeng er i andre kvintil og så videre.

34 og 37 prosent. Førstegangsprivatister utgjorde også den største andelen blant elever med høyest grunnskolepoeng, 14 prosent. Forbedringsprivatistene og kombinasjonsprivatistene var ganske likt fordelt etter grunnskolepoeng, og var i stor grad plassert mellom andre og fjerde kvartil.

Figur 2.3 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter grunnskolepoeng (kvintilfordelt)¹

¹Uoppgitt/manglende grunnskolepoeng er holdt utenfor i figuren.

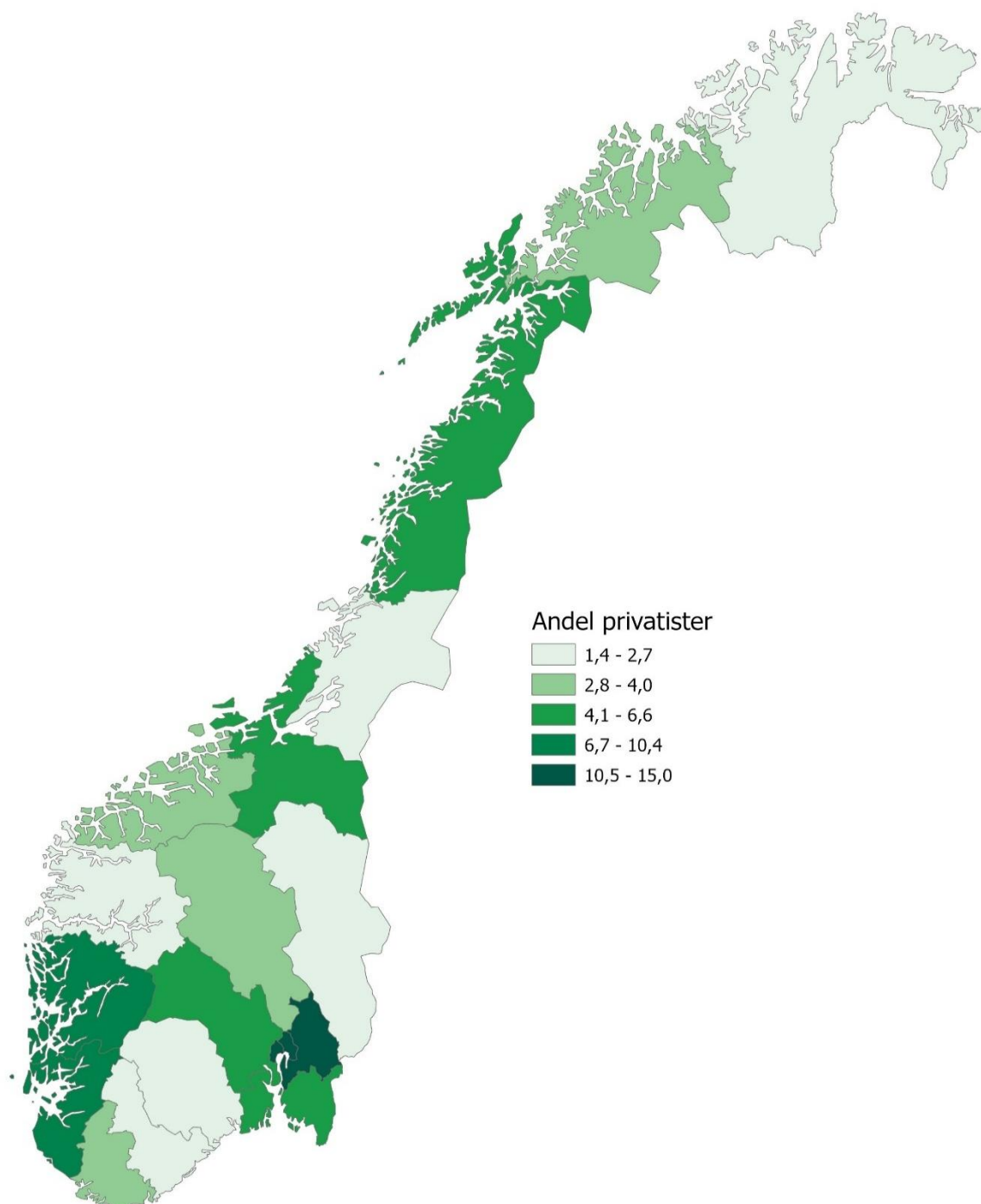
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Blant førstegangsprivatistene hadde 62 prosent ikke fullført og bestått videregående opplæring før 2016/2017 (skoleåret de tar privatisteksamen). Blant forbedringsprivatistene og kombinasjonsprivatistene var denne andelen ikke uventet en del lavere, henholdsvis 41 og 42 prosent.

2.4. Flest privatister i Oslo, Akershus og Hordaland

I Figur 2.3 ser vi på bostedsfylket til privatistene ved utgangen av 2016, altså det året de avla privatisteksamen. Ikke overraskende var det flest privatister i Oslo, Akershus og Hordaland. Dette er også de største fylkene basert på antall personer (Statistisk sentralbyrå 2022i). Blant kombinasjonsprivatistene var over en av fem bosatt i Oslo (jf. vedleggstabell A4). Blant førstegangsprivatistene var tilsvarende andel kun 13 prosent.

Ser vi på andelen privatister opp imot andelen elever i videregående opplæring etter bostedsfylke, finner vi en overrepresentasjon av privatister i Oslo. 10 prosent av alle elever i videregående opplæring var bosatt i Oslo, og 15 prosent av privatister totalt var bosatt i samme fylke. Finnmark, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Telemark og Hedmark er fylkene med færrest privatister (jf. vedleggstabell A3). I 2012 oversteget antallet privatisteksamener antall elevksamener på ungdomsskolen og videregående i Oslo (Aftenposten, 2013). Imidlertid var dette før satsene til privatisteksamen ble satt opp i 2015.

Figur 2.4 Privatister som andel av elever i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter bostedsfylke¹

¹ Bostedsfylke per 31.12.2016.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, elever: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanktabell 05363

2.5. Oppsummering kapittel 2

- Det var mest vanlig å ta én privatisteksamen blant førstegangs- og forbedringsprivatistene.
- Blant personer som både ønsker å oppnå sluttkompetanse i et fag for første gang og forbedre en karakter, altså kombinasjonsprivatister, var det mest vanlig å ta fem eller flere privatisteksamener (43 prosent).

- Førstegangsprivatistene skiller seg fra forbedrings- og kombinasjonsprivatistene. De utgjorde en eldre aldersgruppe, hadde en større andel innvandrere, hadde foreldre med et lavere utdanningsnivå, samt lavere grunnskolepoeng og færre med bestått videregående opplæring.
- Oslo hadde en overrepresentasjon av privatister sammenlignet med øvrige fylker.

3. Hva gjorde privatistene det samme året de avla privatisteksamen?

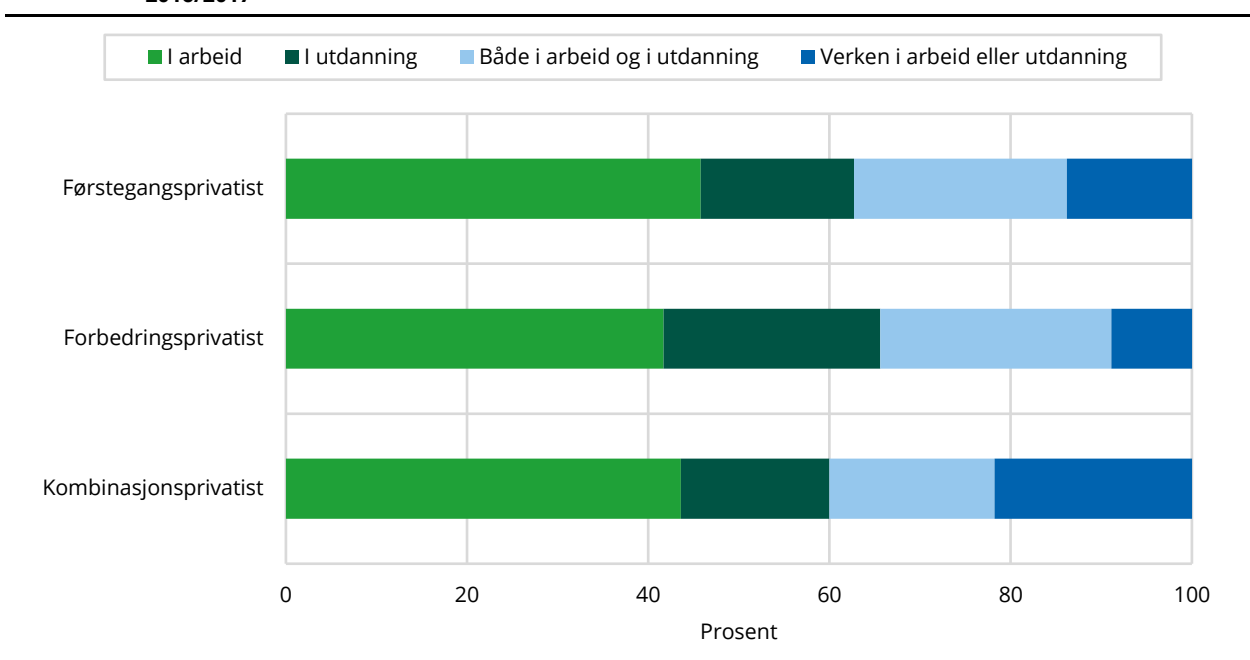
I dette kapittelet vil vi se på hva privatistene gjorde det samme året de avla privatisteksamen, altså skoleåret 2016/2017. Var de i arbeid/utdanning eller ikke? Dersom de var registrert i utdanning, hvilken type utdanning deltok de i? Hvor mange hadde fullført og bestått videregående opplæring ved slutten av skoleåret?

3.1. Privatister i arbeid og utdanning

Forbedringsprivatistene hadde lavest andel som verken var i arbeid/utdanning

Figur 3.1 viser andelen privatister som var i arbeid/utdanning høsten 2016 (utdanningsstatus per 1. oktober og sysselsettingsstatus per 4. kvartal/november)⁵. De fleste privatister studerte og/eller jobbet ved siden av å ta privatisteksamen. Forbedringsprivatistene hadde lavest andel som verken var i arbeid/utdanning, 9 prosent. Blant kombinasjonsprivatistene var tilsvarende andel hele 22 prosent. Ser man på alle personer som var bosatt i Norge i aldersgruppen 15-49 år var 14 prosent utenfor arbeid/utdanning i 2016 (Statistisk sentralbyrå 2022b). Det vil si at forbedringsprivatistene hadde større deltakelse i arbeid/utdanning sammenlignet med snittet for alle i aldersgruppen 15-49 år, mens kombinasjonsprivatistene hadde lavere deltakelse.

Figur 3.1 Andel i arbeid/utdanning (firedelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Samtidig så vi i kapittel 2.1 at kombinasjonsprivatistene skilte seg ut ved at 45 prosent tok 5 eller flere privatisteksamener innenfor et skoleår. Den høye andelen som verken var i arbeid/utdanning kan dermed i dette tilfellet gjenspeile at denne gruppen i større grad deltok i privatistordningen. Det er sannsynlig at en privatist som tar flere eksamener bruker mer tid på forberedelser til eksamen

⁵ Vi ser på privatister som tar eksamen høsten 2016 og våren 2017. En person kan eksempelvis ha tatt privatisteksamen høsten 2016 og være i arbeid våren 2017, men dette vil ikke fremkomme i våre tall. Dersom man inkluderer sysselsettingsstatus 1. og 2. kvartal er det en mindre økning i andelen som deltar i arbeid/utdanning. Imidlertid, for at tallene i rapporten har sammenlignbarhet med offisiell statistikk har vi valgt å benytte 4. kvartal. Dersom en person er registrert i utdanning på våren, men ikke høsten, vil ikke dette fremkomme i våre tall.

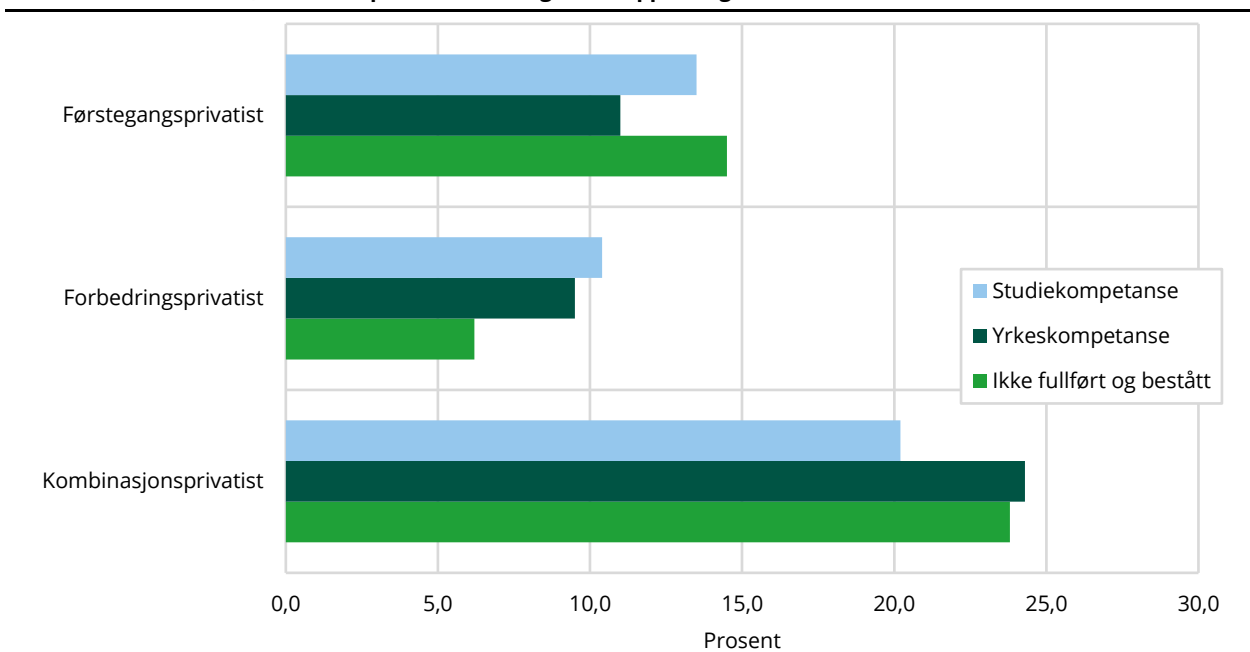
sammenlignet med en privatist som kun tar én eksamen. Ved nærmere analyser av tallene finner vi at det er en betydelig forskjell i deltakelse i arbeid/utdanning etter antall eksamener, jf. Vedleggstabell B12. En del privatister vil som forberedelse til privatisteksamen følge kursopplegg som ikke fanges opp av Statistisk sentralbyrås data over igangværende formell utdanning.

Kombinasjonsprivatister med studiekompetanse hadde høyere yrkes- og utdanningstilknytning enn andre kombinasjonsprivatister

Figur 3.2 viser hvor stor andel av privatistene som ikke var registrert i verken utdanning eller arbeid, etter oppnådd kompetanse i videregående opplæring samme år som de avla privatisteksamen. Kombinasjonsprivatistene hadde en betydelig høyere andel som ikke var registrert i utdanning/arbeid, og dette er tydeligst blant de som har oppnådd yrkeskompetanse og de som ikke hadde fullført og bestått videregående opplæring.

Kombinasjonsprivatister som hadde oppnådd studiekompetanse hadde høyere arbeids- og utdanningstilknytning sammenliknet med de to andre gruppene. Blant elever som kun ønsket å forbedre karakteren sin (forbedringsprivatister) var det små forskjeller mellom studie- og yrkeskompetanse.

Figur 3.2 Andel verken i arbeid/utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring¹

¹ Fullført og bestått videregående opplæring før skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt kompetanse fra videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Videre vil vi benytte en tredeling av status; kun i arbeid, i utdanning – hvor vi inkluderer de som både er i arbeid/utdanning, og sist de som verken er i arbeid/utdanning.

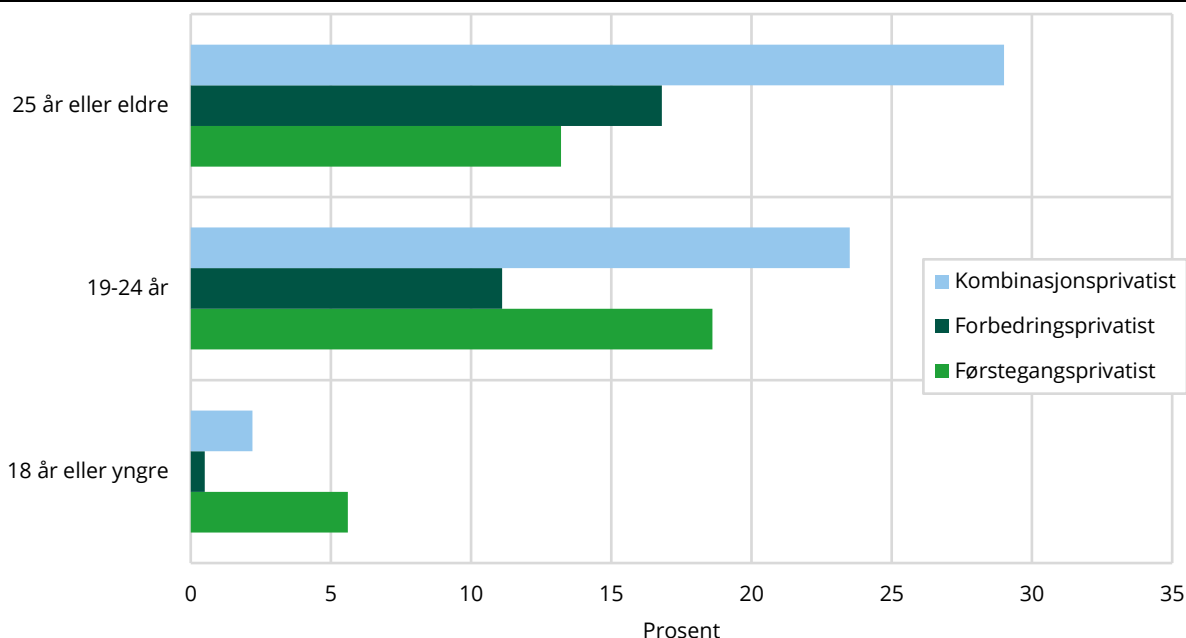
Forskjell i deltakelse etter alder og kjønn

I figur 3.3 ser vi på deltagelsen i arbeid og utdanning etter alder ved avlagt privatisteksamen. Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene finner vi en større andel som verken var i arbeid/utdanning desto eldre privatisten var ved avlagt eksamen. Dette kan blant annet henge sammen med at deltakelsen i utdanning (både videregående opplæring og universitet og høyskole) er større for de yngre aldersgruppene (Statistisk sentralbyrå 2022c, Statistisk sentralbyrå 2022d).

Det at man tar privatisteksamen betyr enten at man tar fag for å oppnå vitnemål, for å kvalifisere seg til et spesifikt yrke eller utdanning eller for å forbedre poengsummen til opptak ved universitet/høgskole. Under halvparten i aldersgruppen 25-49 år i befolkningen hadde oppnådd et universitets- og høgskolenivå i 2017, mens dette kun gjaldt 22 prosent i aldersgruppen 20-24 år. Gruppen vi ser på kan sådan «henge etter» med tanke på deltakelse i arbeid/utdanning sammenlignet med sine jevnaldrende.

Blant førstegangsprivatistene finner vi et motsatt mønster; det var en større andel 19-24-åringene som verken var i arbeid/utdanning (19 prosent) sammenlignet med aldersgruppen 25 år eller eldre (13 prosent). I kapittel 2.2 fant vi at nær halvparten av førstegangsprivatistene var 25 år eller eldre, samt at det var en større andel innvandrere enn i de andre gruppene. Gruppen hadde også en større andel som ikke hadde fullført videregående opplæring før avlagt privatisteksamen. En av årsakene til at den eldre aldersgruppen hadde større deltakelse i arbeid/utdanning kan muligens henge sammen med ordninger rettet mot voksne/innvandrere. For personer som har fullført grunnskole men ikke videregående opplæring, har man voksenrett f.o.m. året man fyller 25 år (Utdanning 2022b).

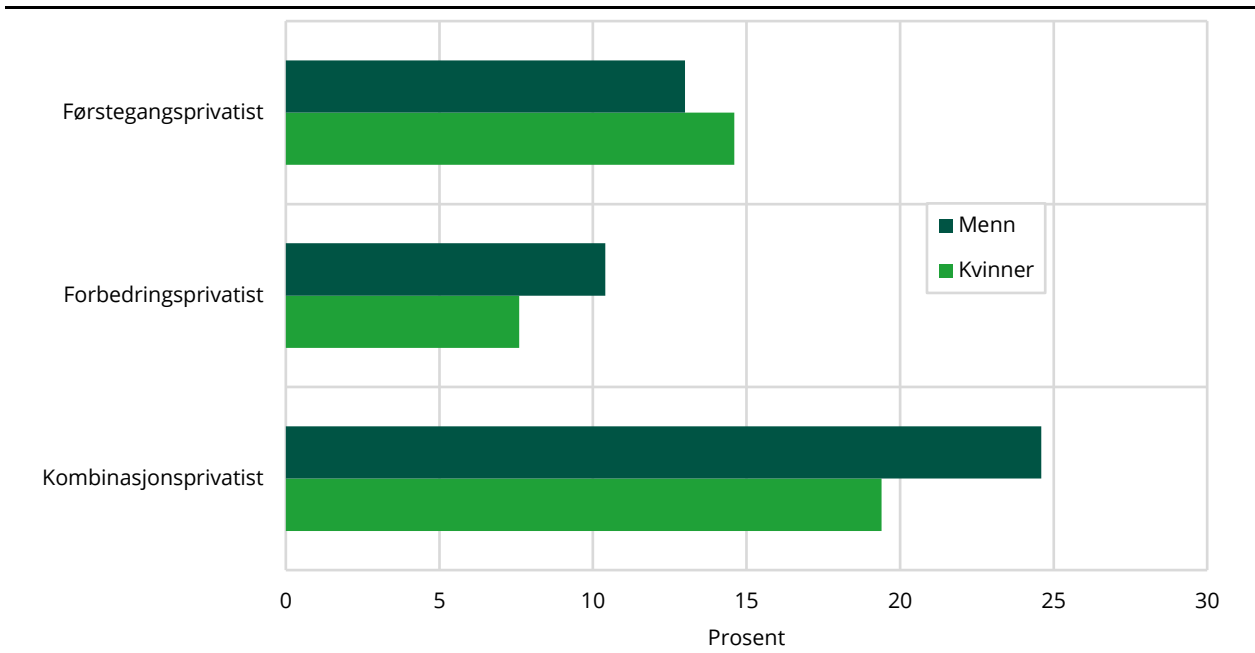
Figur 3.3 Andel verken i arbeid/utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter alder¹

¹ Alder ved utgangen av 2016.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Forskjellen mellom kjønnene er ulik i forhold til hvilken gruppe privatister vi ser på, jf. figur 3.4. Blant førstegangsprivatistene var det en noe større andel kvinner som verken var i arbeid/utdanning sammenlignet med menn (2 prosentpoeng). For de to andre gruppene var det en større andel menn som verken var i arbeid/utdanning. For kombinasjonsprivatistene, hvor kjønnsforskjellene er størst, var en av fire menn verken i arbeid/utdanning, mens tilsvarende for kvinner var en av fem.

Figur 3.4 Andel verken i arbeid/utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kjønn

Kilde: Statistisk sentralbyrå

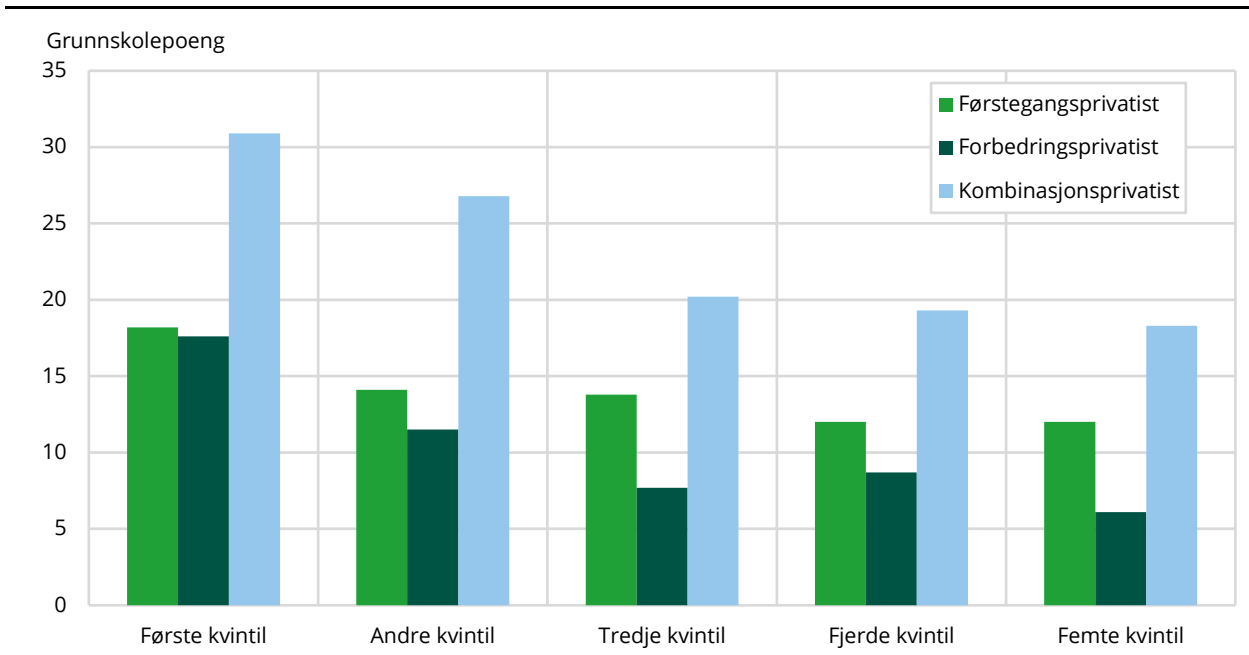
Jo lavere grunnskolepoeng, jo færre deltok i arbeid/utdanning

Karakterer kan ses på som et mål på ferdigheter og kunnskaper, som påvirker videre deltakelse i utdanning og arbeid (Barth et. al, 2021). Når vi ser på resultater fra grunnskolen finner vi et tydelig mønster i forhold til deltakelse i arbeid/utdanning, jf. figur 3.5. Blant privatistene som befant seg i de lavere kvintilene for grunnskolepoeng⁶ var det en større andel som verken var i arbeid/utdanning, særlig blant kombinasjonsprivatistene. Differansen mellom første og femte kvartil er henholdsvis 6, 12 og 13 prosentpoeng for førstegangs-, forbedrings- og kombinasjonsprivatistene.

Dette vil si at det ikke er så store forskjeller i utdannings-/yrkesdeltagelse etter grunnskolepoeng blant førstegangsprivatistene som det er blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene.

⁶ På grunn av tidsbrudd i beregningen av grunnskolepoeng er det benyttet kvintiler for å kunne sammenligne privatistenes karakterer fra grunnskolen.

Figur 3.5 Andel verken i arbeid/utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter grunnskolepoeng (kvintilfordelt)

Kilde: Statistisk sentralbyrå

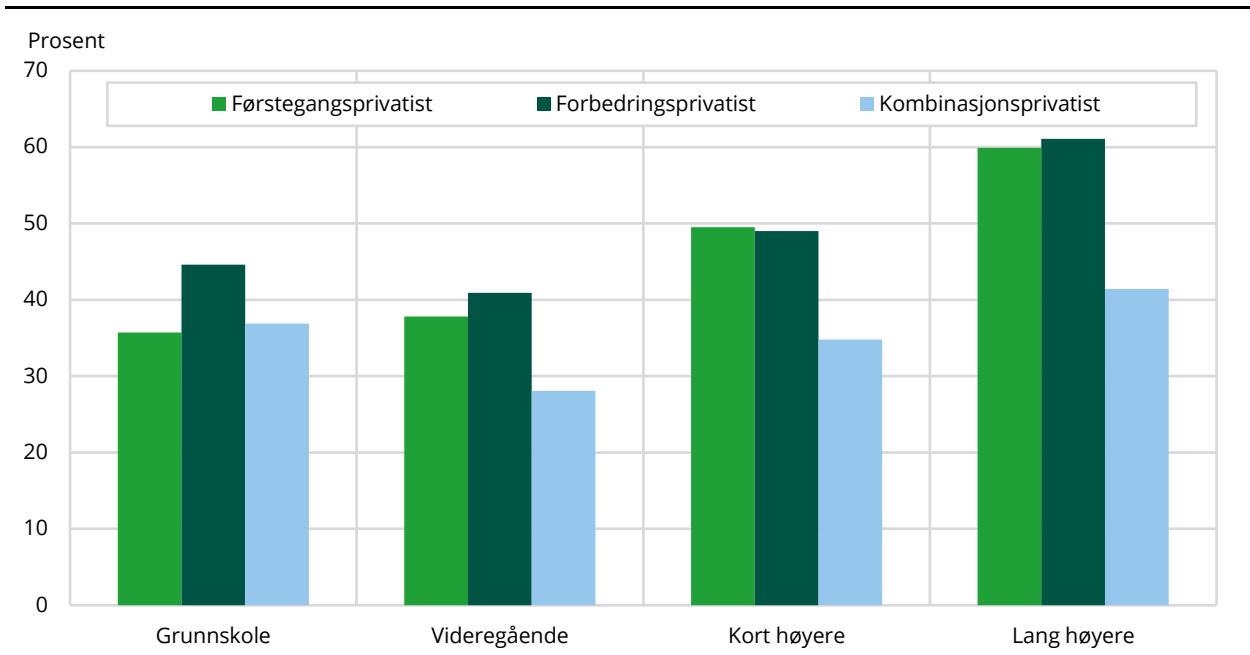
3.2. Deltagelse i utdanning samme år som de tok privatisteksamen

Større deltakelse i utdanning hvor foreldrene har høyere utdanning

Blant kombinasjonsprivatistene og særlig forbedringsprivatistene var det en forskjell i deltakelse i arbeid/utdanning etter foreldrenes høyeste fullførte utdanning. Jo lavere utdanningsnivå foreldrene hadde, jo høyere andel var verken i arbeid/utdanning. Blant førstegangsprivatistene var andelen som verken var i arbeid/utdanning relativ lik etter foreldrenes utdanningsnivå.

Vi vet fra tidligere at foreldrenes utdanningsnivå har betydning for deltakelse i utdanning (SSB 2022k, SSB 2022l). Det er en tydelig forskjell etter foreldrenes utdanningsnivå når vi sammenligner andelen i arbeid eller utdanning blant førstegangs- og forbedringsprivatistene, jf. figur 3.6. Blant førstegangsprivatistene hvor foreldrene hadde kun grunnskoleutdanning, var 36 prosent i utdanning, sammenlignet med 60 prosent av førstegangsprivatistene hvor foreldrene hadde lang høyere utdanning. Imidlertid finner vi ikke like store forskjeller for kombinasjonsprivatistene, i tillegg til at kombinasjonsprivatister hvor foreldrene hadde videregående utdanning hadde lavest deltakelse i utdanning.

Figur 3.6 Andel i utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter foreldrenes høyeste fullførte utdanning

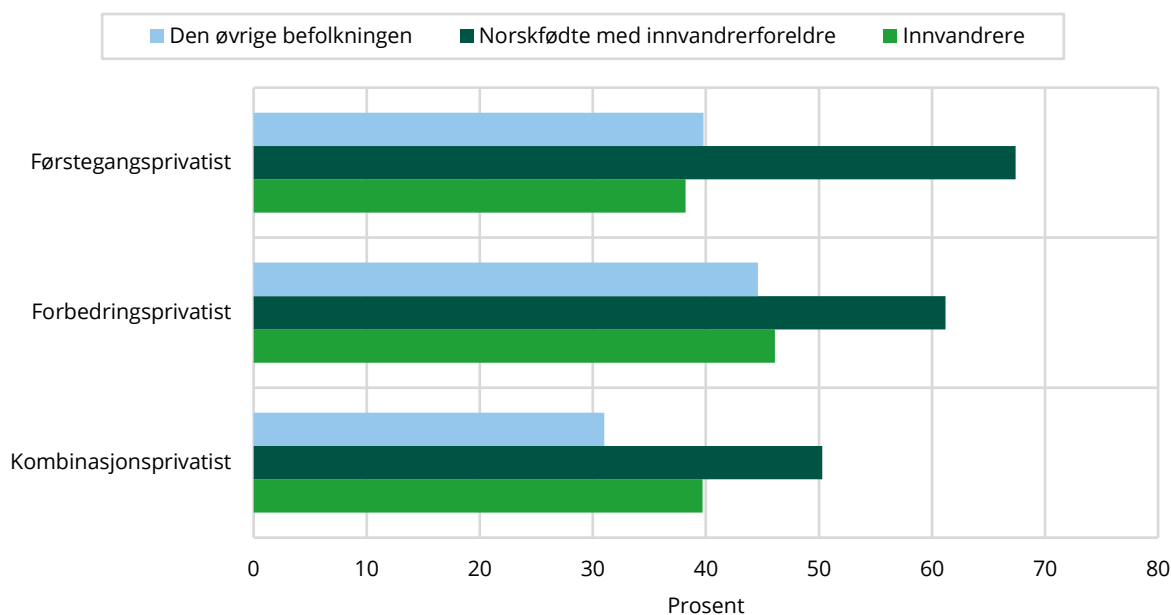
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Større andel norskfødte med innvandrerforeldre i utdanning

Etter innvandringskategori er det ulike mønstre i deltakelse i arbeid/utdanning etter hvilken gruppe privatist vi ser på. Blant førstegangsprivatistene var det relativt lik deltakelse i arbeid/utdanning etter innvandringskategori. Blant forbedringsprivatistene hadde den øvrige befolkningen størst deltakelse i arbeid/utdanning, mens dette var tilfellet for norskfødte med innvandrerforeldre blant kombinasjonsprivatistene.

Norskfødte med innvandrerforeldre hadde en betraktelig større andel i utdanning sammenlignet med innvandrere/den øvrige befolkningen for alle tre grupper privatister. Blant førstegangsprivatistene finner vi den største forskjellen; 67 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre var i utdanning, mens kun 40 prosent av den øvrige befolkningen var i utdanning.

Vi vet fra tidligere at norskfødte med innvandrerforeldre har en svært høy andel med direkte overgang fra videregående opplæring til høyere utdanning, samt at deltakelsen i høyere utdanning er større sammenlignet med den øvrige befolkningen når vi ser på aldersgruppen 19-24 år (Kirkeberg et al 2019). Flere studier peker på at barn av innvandrerforeldre har et innvandrerdriv eller utdanningsdriv, hvor det er en forventning og oppfordring av foreldrene om å ta høyere utdanning (Bakken 2003, Birkelund og Mastekaasa 2009, Bakken 2016, Bakken og Hyggen 2018).

Figur 3.7 Andel i utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter innvandringskategori

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Ni av ti førstegangsprivatister som deltok i utdanning samme år som de avla privatisteksamen var registrert i videregående opplæring

Nesten 25 000 av privatistene var registrert med igangværende utdanning høsten samme år som de avla privatisteksamen (høst 2016). 18 771 (73 prosent) var førstegangsprivatister, 3 941 (18 prosent) var forbedringsprivatister og 2 175 (9 prosent) var kombinasjonsprivatister (Tabell 3.1).

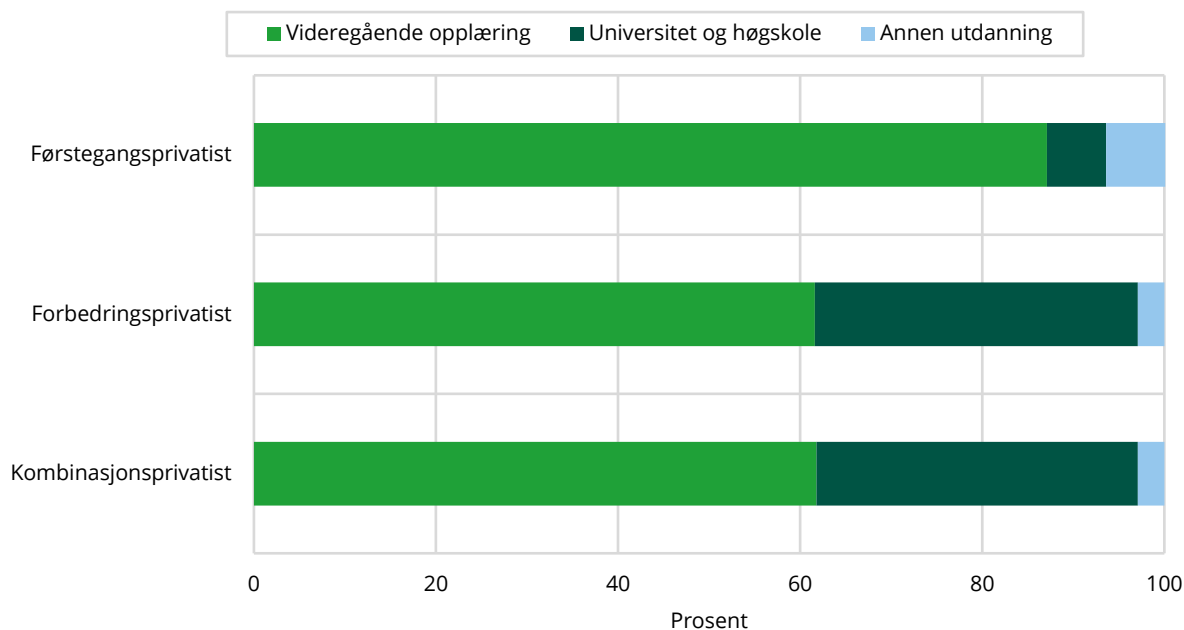
Det var en høyere andel førstegangsprivatister blant menn sammenliknet med kvinner, og som følge av dette en høyere andel forbedrings- og kombinasjonsprivatister blant kvinner sammenliknet med menn.

Tabell 3.1 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert med igangværende utdanning høsten 2016, etter kjønn

	Totalt med i gangværende utdanning	Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
I alt	24 887	18 771	3 941	2 175
Menn	12 845	10 102	1 801	942
Kvinner	12 042	8 669	2 140	1 233

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Blant privatistene som deltok i utdanning samme år som de avla privatisteksamen, var et betydelig flertall registrert i videregående opplæring, 81 prosent. 14 prosent var registrert ved universitet og høyskole. Blant førstegangsprivatistene var nesten ni av ti registrert i videregående opplæring, sammenliknet med seks av ti blant forbedrings- og kombinasjonsprivatister. Kun 7 prosent av førstegangsprivatistene var registrert i universitet og høyskole, sammenliknet med 35 prosent av forbedrings- og kombinasjonsprivatistene (figur 3.8).

Figur 3.8 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå

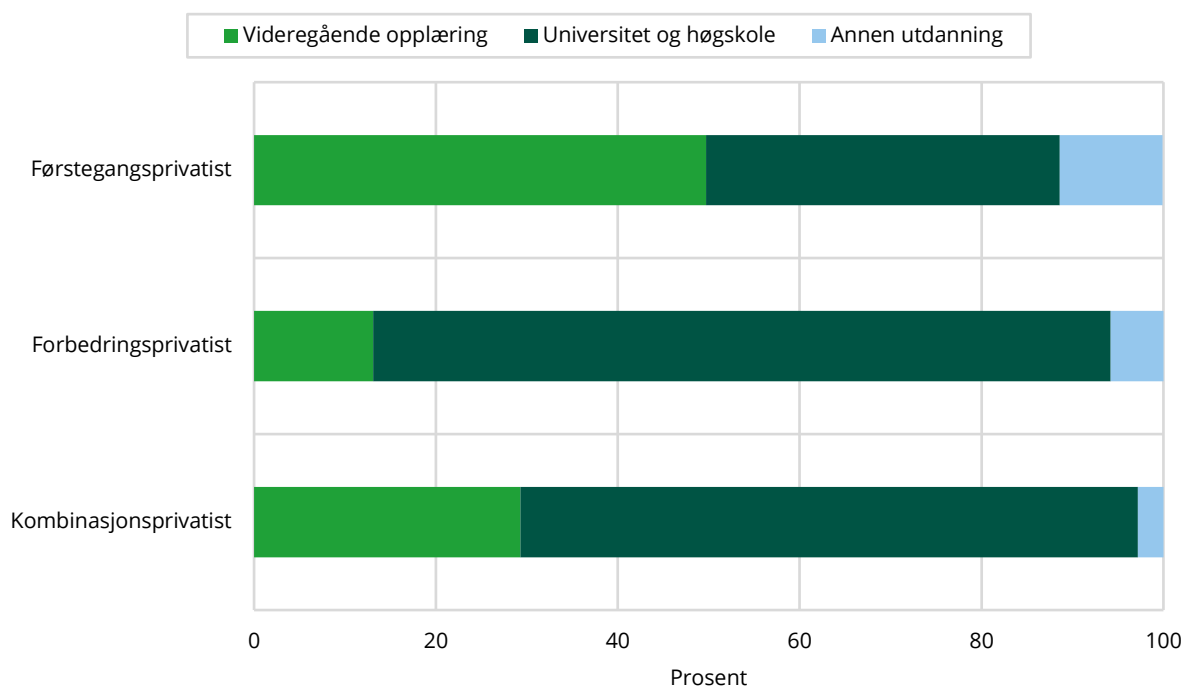
I figur 3.9 har vi avgrenset tallene til å se på de privatistene som deltok i utdanning høsten 2016 og som hadde oppnådd studiekompetanse før skoleåret 2016/2017. Av 24 887 privatister som var i utdanning, hadde 5 684 oppnådd studiekompetanse fra før, mens 1 240 hadde oppnådd yrkeskompetanse (vedleggstabell B8).

Sammenlignet med forrige figur ser vi at andelen registrert i videregående opplæring hadde sunket fra nesten 90 prosent til 50 prosent blant førstegangsprivatistene. Blant forbedringsprivatistene var kun 13 prosent registrert i videregående opplæring. 81 prosent av forbedringsprivatistene med oppnådd studiekompetanse deltok i universitet og høyskole. Med andre ord hadde de allerede benyttet studiekompetansen sin og blitt tatt opp ved universitet og høyskole, men de prøvde fremdeles å forbedre karakterer i ett eller flere videregående fag som privatist. Trolig gjorde de dette for å kunne komme inn på studier som krever et høyere karaktersnitt enn det studiet de er i gang med.

Dersom vi sammenlikner disse tallene med personer som har oppnådd yrkeskompetanse deltok 72 prosent av førstegangsprivatistene i videregående opplæring. 8 prosent var registrert i universitet og høyskole, og 20 prosent av førstegangsprivatistene var registrert innen annen utdanning (vedleggstabell B8). Om lag halvparten av forbedrings- og kombinasjonsprivatistene med oppnådd yrkeskompetanse deltok i videregående opplæring.

Som vi har sett henger oppnådd kompetanse fra videregående opplæring sammen med deltagelse i universitet og høyskole. Privatister som har oppnådd studiekompetanse kan være førstegangsprivatist innen fag som er nødvendig for å gjøre seg kvalifisert for å få inntak på enkelte studier, for eksempel enkelte realfag. Forbedringsprivatistene kan ha de nødvendige fagene, men mangle tilstrekkelig høy karakter i et spesifikt fag.

Figur 3.9 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse¹, etter igangværende utdanning høsten 2016

¹ Fullført og bestått videregående opplæring med studiekompetanse før skoleåret 2016/2017. Dersom en person ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil personen behandles som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

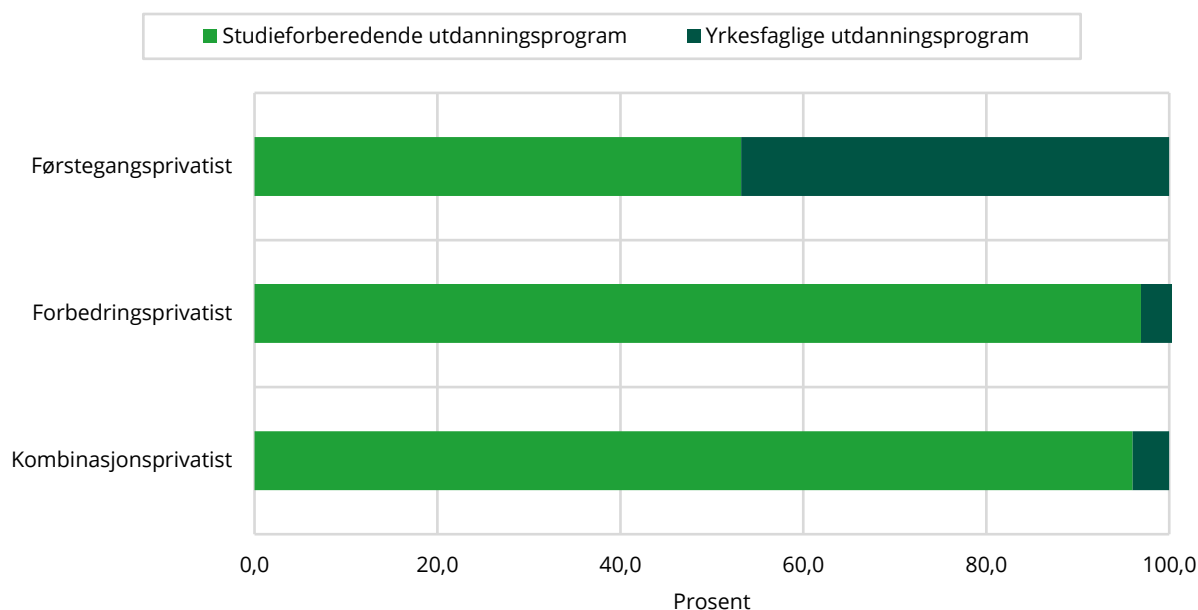
Blant personer registrert med igangværende utdanning samme år som de tar privatisteksamen, men som ikke hadde fullført og bestått videregående opplæring, var over 95 prosent registrert i videregående opplæring. Dette understreker at de fleste førstegangsprivatistene manglet en vei inn i høyere utdanning. De ønsket å *oppnå* en kompetanse gjennom å ta fag de ikke har bestått fra før, mens forbedringsprivatistene ønsket å forbedre allerede eksisterende kompetanse.

De aller fleste forbedrings- og kombinasjonsprivatister med igangværende utdanning på videregående nivå, gikk studieforbereende

Blant privatistene som avla privatisteksamen skoleåret 2016/2017 og deltok i videregående opplæring var 95 prosent av kombinasjonsprivatistene og 91 prosent av forbedringsprivatistene registrert ved et studieforbereende utdanningsprogram høsten 2016. Blant førstegangsprivatistene var bildet mer jevnt; 53 prosent gikk studieforbereende utdanningsprogrammer (Figur 3.10).

Det viser på den ene siden at det ikke er like avgjørende for personer som går yrkesfaglige utdanningsprogram å forbedre en karakter som de allerede har bestått. For personer som ønsker å oppnå sluttkompetanse innen yrkesfag er det tilstrekkelig å oppnå sluttvurdering. Av den grunn er nesten alle privatister registrert med igangværende yrkesfaglig utdanning førstegangsprivatister. For privatister som er i igangværende studieforbereende utdanning er bildet annerledes: Her kan det både være nødvendig å oppnå sluttvurdering i fag de ikke har fra før, for eksempel for å komme inn på studier med spesielle opptakskrav, samtidig som de forbedrer en karakter de allerede har bestått.

Figur 3.10 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert i igangværende videregående opplæring høsten 2016, etter utdanningsprogram (todelt)

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Blant privatister som var registrert med igangværende utdanning på yrkesfaglige utdanningsprogrammer, var det flest som gikk bygg- og anleggsteknikk, elektro og datateknologi og helse- og oppvekstfag. Blant de som deltok på et yrkesfaglig utdanningsprogram, var én tredjedel av førstegangsprivatistene og en fjerdedel av forbedringsprivatistene elever ved elektro og datateknologi. Helse- og oppvekstfag hadde også en høy andel førstegangs-, forbedrings- og kombinasjonsprivatister. Som vi skal se senere i rapporten, kan dette henge sammen med at det mest søkte studiet på universitet og høyskole for privatistene er nettopp sykepleiefag.

Tabell 3.2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert i igangværende videregående opplæring høsten 2016, etter utdanningsprogram

	Antall	Andel		
		Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
I alt	20 120	100	100	100
Studieforbereidende utdanningsprogram¹	12 274	53,2	93,9	96,0
Yrkesfaglige utdanningsprogram	7 846	46,8	6,1	4,0
Bygg- og anleggsteknikk	1 253	16,1	14,8	7,4
Design og håndverk	356	4,5	3,4	7,4
Elektro og datateknologi	2 625	33,8	24,2	5,6
Helse- og oppvekstfag	1 555	19,8	16,8	29,6
Medier og kommunikasjon	175	1,9	12,8	13,0
Naturbruk	243	3,1	4,0	3,7
Restaurant- og matfag	226	3,0	0,0	0,0
Service og samferdsel	713	9,0	8,1	22,2
Teknologi- og industrifag	700	8,8	16,1	11,1

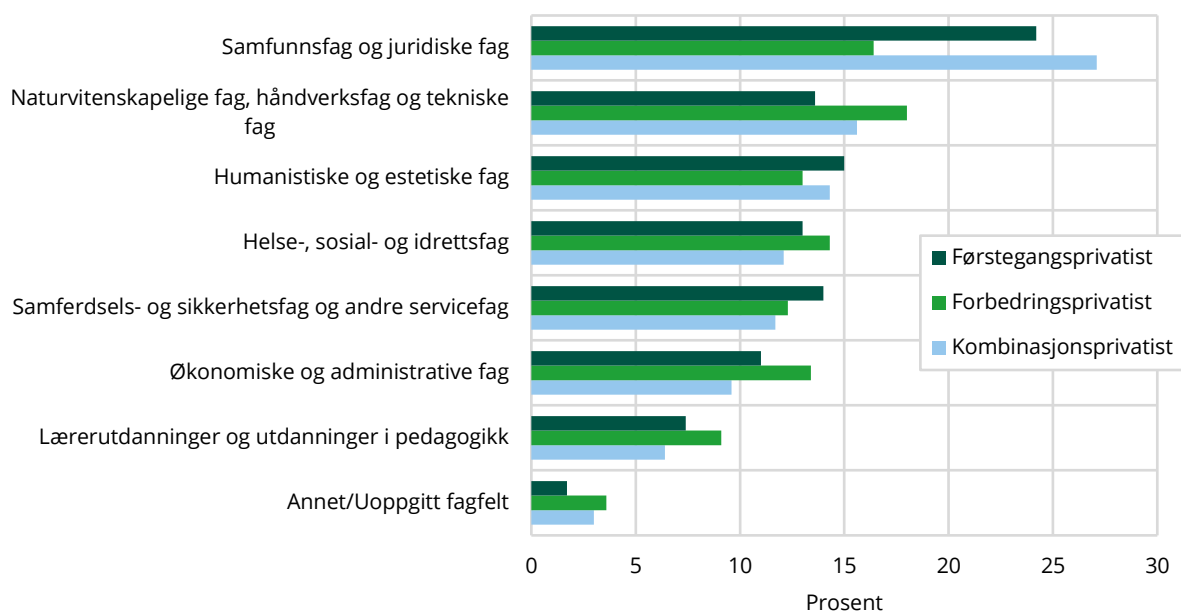
¹ 91 prosent av privatistene på studieforbereidende utdanningsprogram går studiespesialiserende.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Av studenter i universitet- og høyskole som tar privatisteksamen på videregående nivå, var flest registrert ved samfunnsfag og juridiske fag

I alt 3377 personer som avla privatisteksamen i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 deltok i universitets- og høyskoleutdanning høsten 2016. Blant disse var 745 personer registrert ved samfunnsfag og juridiske fag, mens 528 var registrert ved naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag (figur 3.11).

Figur 3.11 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert ved universitet/høyskole høsten 2016, etter fagfelt¹

¹ Inndeling etter 2 posisjon i norsk standard for utdanningsgruppering, les mer her: <https://www.ssb.no/utdanning/norsk-standard-for-utdanningsgruppering>

Kilde: Statistisk sentralbyrå

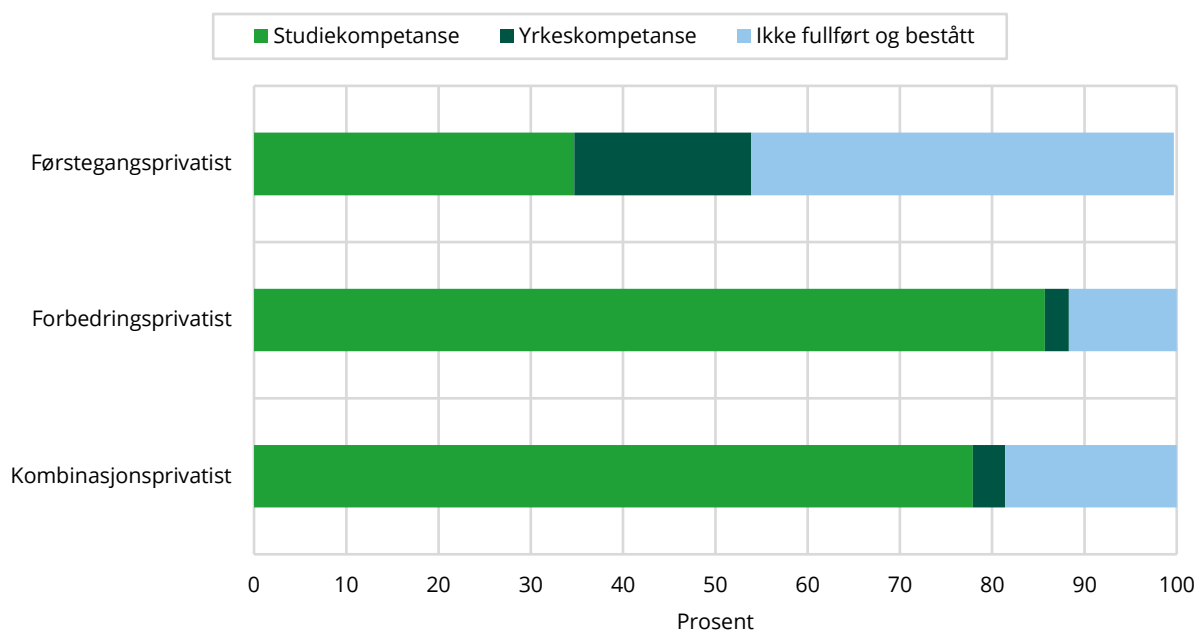
Dersom man bryter ned oversikten på type privatist, ser vi at forbedrings- og kombinasjonsprivatister i klart størst grad var registrert ved samfunnsfag og juridiske fag. Blant førstegangsprivatister var det en mer jevn fordeling på igangværende studieretning. Her var det naturvitenskapelige fag som toppet oversikten med 19 prosent, men også samfunnsfag og juridiske fag, helse-, sosial- og idrettsfag, økonomiske og administrative fag og humanistiske og estetiske fag var populære studium blant denne gruppen.

45 prosent av førstegangsprivatister manglet oppnådd sluttkompetanse fra videregående opplæring

Figur 3.12 viser oppnådd sluttkompetanse i videregående opplæring ved utgangen av 2016/2017, blant alle som avla privatisteksamen det året. Som tidligere er det likheter mellom forbedringsprivatister og kombinasjonsprivatister. 78 prosent av kombinasjonsprivatistene og 86 prosent av forbedringsprivatistene hadde oppnådd studiekompetanse ved utgangen av skoleåret de avla privatisteksamen.

Blant førstegangsprivatistene var andelen som hadde oppnådd studiekompetanse betraktelig lavere sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene, 35 prosent. Merk også at personer som tok en privatisteksamen og hadde oppnådd yrkeskompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017, i overveldende grad var førstegangsprivatister – altså at de var privatist i et fag de ikke har bestått fra før.

Figur 3.12 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring¹ ved utgangen av skoleåret 2016/2017

¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt type bestått videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

3.3. Oppsummering kapittel 3

- De fleste privatister studerte og/eller jobbet høsten 2016 ved siden av å avlegge privatisteksamen
- Forbedringsprivatister hadde lavest andel som verken var i arbeid eller utdanning samme år som de avla privatisteksamen.
- Kombinasjonsprivatister hadde en høyere andel som ikke var registrert i utdanning og arbeid samme år som de avla privatisteksamen. Samtidig finner vi at det var en betydelig forskjell i deltakelse i arbeid/utdanning etter antall eksamener.
- Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var det en større andel som verken var i arbeid/utdanning desto eldre privatisten var ved avlagt eksamen.
- Andelen som deltok i arbeid/utdanning økte jo høyere grunnskolepoeng man hadde oppnådd og jo høyere utdanningsnivå foreldrene hadde oppnådd.
- Det var en større andel norskfødte med innvandrerforeldre som var registrert i utdanning sammenlignet med innvandrere og den øvrige befolkningen blant alle tre grupper privatister.
- Nær ni av ti førstegangsprivatister som deltok i utdanning var registrert i videregående opplæring, mens tilsvarende for forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var to av tre.
- Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene som deltok i videregående opplæring deltok over ni av ti i studieforberedende utdanningsprogrammer, mens nær halvparten av førstegangsprivatistene deltok i yrkesfaglige utdanningsprogrammer.
- Ved utgangen av 2016/2017 hadde under halvparten av førstegangsprivatistene ikke fullført og bestått videregående opplæring, mens dette kun gjaldt under to av fem forbedringsprivatister.

4. Hva gjorde privatistene året etter avlagt privatisteksamen?

I dette kapittelet vil vi se på hva privatistene gjorde året etter avlagt privatisteksamen. Hvor mange søkte seg til universitet og høyskole? Var det en endring i deltakelse i arbeid/utdanning sammenlignet med året de avla privatisteksamen? Hva kjennetegner privatistene som deltar i universitet og høyskole? Hvor mange fullførte og bestod videregående opplæring ett år etter avlagt privatisteksamen?

4.1. Søkere til universitet og høyskole

Tre av fire forbedrings- og kombinasjonsprivatister hadde søkt om studieplass

I delkapittel 3.2 så vi på privatistenes deltakelse i utdanning det samme året de avla privatisteksamen. Av de som deltok i utdanning var en av tre forbedrings- og kombinasjonsprivatister registrert i universitet og høyskole, mens dette kun gjaldt 7 prosent av førstegangsprivatistene. Deltakelsen i universitet og høyskole var imidlertid større blant privatistene som hadde oppnådd studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2015/2016. Blant forbedringsprivatistene deltok hele fire av fem i universitet og høyskole, mens dette kun var tilfellet for to av fem førstegangsprivatister.

Både blant førstegangs- og forbedringsprivatister vil det være personer som tar privatisteksamen for å senere kunne søke om studieplass ved universitet- eller høyskole (høyere utdanning). Enten ved å forbedre karakter i et fag man har bestått fra tidligere av (forbedringsprivatist) eller via å ta privatisteksamen i et fag man ikke har bestått tidligere for å oppnå studiekompetanse eller kvalifisere seg til et spesifikt studium (førstegangsprivatist). I tabell 4.1 ser vi på de som søkte studieplass ved universitet eller høyskole i 2017 (ordinær søknadsfrist 15. april i 2017), uavhengig av om de hadde fått tilbud/benyttet seg av plassen eller ikke (som vi kommer inn på lenger ned). Privatistene som avla eksamen på våren og ikke hadde bestått videregående opplæring fra før av søkte seg dermed til universitet/høyskole uten å kjenne til sluttresultatet ved utgangen av skoleåret.

Vi ser både på søknader via Samordna opptak og lokale opptak⁷. For alle tre grupper av privatister var det en større andel som søkte via samordna opptak. For førstegangsprivatistene var det en noe høyere andel som kun søkte via lokale opptak (8 prosent av de som søkte studieplass) sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene (3 prosent av de som søkte studieplass).

Tabell 4.1 Andel som hadde søkt studieplass ved universitet/høyskole¹ skoleåret 2017/2018 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter type opptak

	Antall	Andel		
		Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
I alt	60 731	100	100	100
Ikke søkt studieplass	38 333	75,7	22,8	21,4
Søkt om studieplass	22 398	24,3	77,2	78,6
Hvorav:				
Samordna opptak ²	18 042	77,9	83,4	83,0
Lokale opptak ²	1 201	8,1	2,6	2,5
Både Samordna opptak og lokale opptak ²	3 155	14,0	14,0	14,4

¹ Uavhengig av om de har benyttet seg av studieplassen eller ikke.

² Andel av privatister som har søkt om studieplass.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

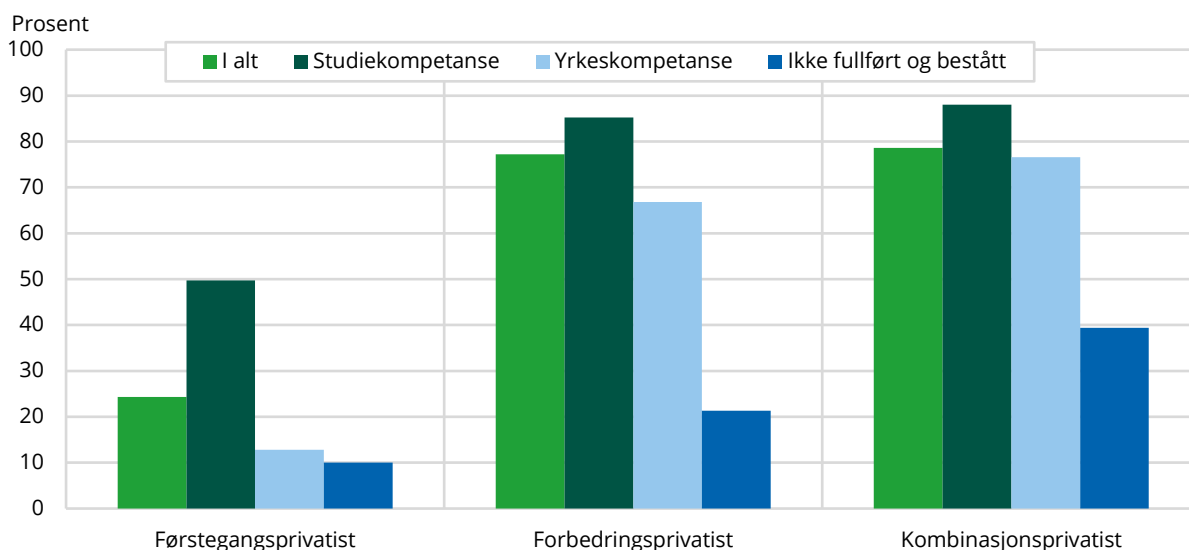
Vi finner et tydelig skille mellom førstegangsprivatistene og forbedrings-/kombinasjonsprivatistene i henhold til om de søkte studieplass eller ikke, jf. figur 4.1. Blant forbedringsprivatistene hadde 77

⁷ Dekker ikke personer som studerer i utlandet/institusjoner som ikke rapporterer til Database for statistikk om høyere utdanning (DBH).

prosent søkt om studieplass, mens dette kun var tilfellet for under 24 prosent av førstegangsprivatistene. I delkapittel 3.2 fant vi at 45 prosent av førstegangsprivatistene ikke hadde oppnådd sluttkompetanse i videregående opplæring året de avla privatisteksamen (2016/2017). Det vil dermed blant denne gruppen være mange som ikke ennå har tatt alle fagene de trenger for å oppnå studiekompetanse og eventuelt søke studieplass ved universitet/høgskole. Det var i tillegg en betraktelig større andel førstegangsprivatister som hadde oppnådd yrkeskompetanse sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene, jf. delkapittel 3.2. Vi vet at generell studiekompetanse⁸ er den vanligste veien for å være kvalifisert til å studere ved universiteter og høgskoler, og at personer som kun har yrkeskompetanse⁹ i mindre grad velger høyere utdanning (Moafi og Sundberg 2021).

Dersom man ser på privatister som hadde oppnådd studiekompetanse var det for alle grupper en større andel som søkte studieplass sammenlignet med privatister som kun hadde oppnådd yrkeskompetanse, særlig blant førstegangsprivatistene, jf. figur 4.1. 50 prosent av førstegangsprivatistene med oppnådd studiekompetanse søkte studieplass, mens dette kun gjaldt for 13 prosent av førstegangsprivatistene med oppnådd yrkeskompetanse. Gapet mellom førstegangsprivatistene og forbedrings- og kombinasjonsprivatistene blir mindre dersom man kun ser på dem som hadde oppnådd studiekompetanse, men skillet er fremdeles fremtredende. Som vi vil se i delkapittel 4.2 hadde førstegangsprivatistene en større andel som kun deltok i arbeid sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene i 2017, også når vi selekterer på dem som hadde oppnådd studiekompetanse. Dette kan være en årsak til at færre førstegangsprivatister søkte studieplass ved universitet og høgskole.

Figur 4.1 Andel som hadde søkt studieplass ved universitet/høgskole¹ skoleåret 2017/2018 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring²

¹ Uavhengig av om de har benyttet seg av studieplassen eller ikke.

² Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt type bestått videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 4.1 inkluderer også privatistene som ikke hadde oppnådd studie- eller yrkeskompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Som nevnt tidligere var ordinær søknadsfrist i 2017 den 15. april,

⁸ Generell studiekompetanse kan oppnås ved fullført og bestått studieforberedende utdanningsprogram. I tillegg er det noen yrkesfaglige løp som fører til studiekompetanse (innenfor medier og kommunikasjon (gammel ordning) og naturbruk), samt at man kan ta påbygg til generell studiekompetanse.

⁹ Det er også mulig å få opptak uten studiekompetanse gjennom realkompetanse (opptak basert på vurdering av formell/ikke-formell/uformell kompetanse for søkere over 24 år) og y-veien (for noen studier er fag-/svennebrev eller yrkeskompetanse opptakskrav).

altså før man kjenner til sluttresultatet av privatisteksamen/ordinær eksamen. Kombinasjonsprivatistene har størst andel som hadde søkt studieplass ved universitet og høyskole, 39 prosent.

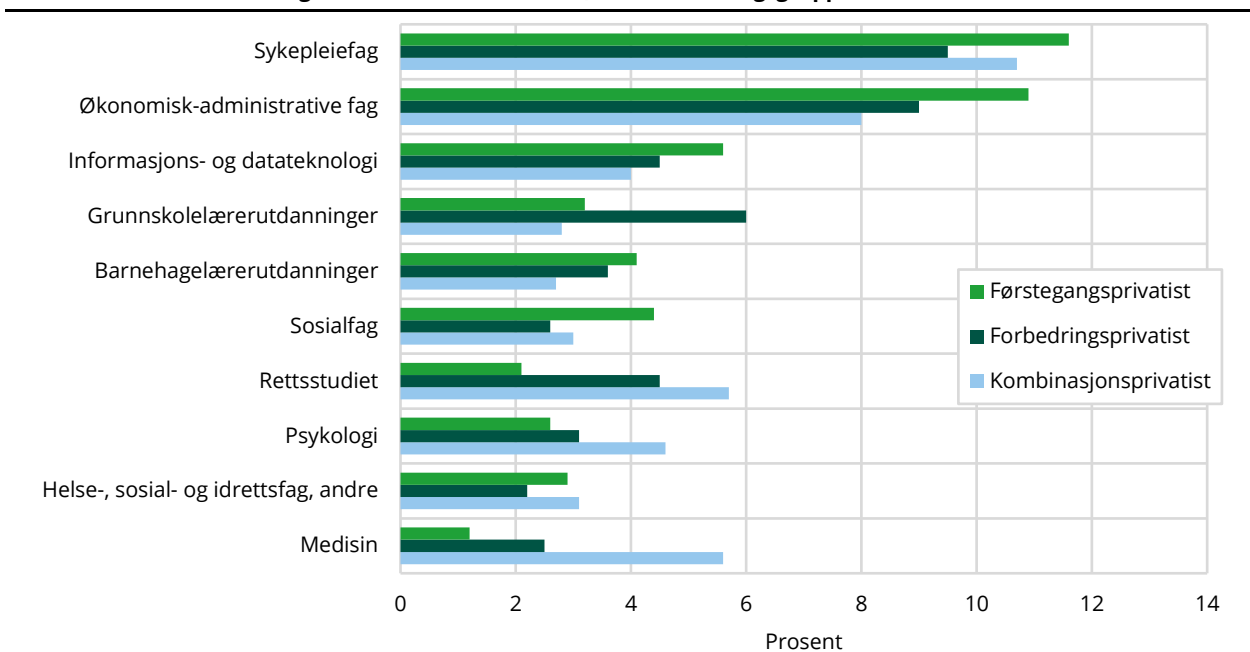
En av fem søkte studieplass innenfor sykepleie- og økonomisk-administrative fag

Videre vil vi se på gruppen som søkte studieplass og hvilken type utdanning de søkte plass om. Vi inkluderer her alle som søkte om studieplass, uavhengig av kompetanse fra videregående opplæring. En person kan være registrert med mer enn en søknad, men her har vi prioritert en søknad per person. For mer informasjon om hvordan søknadene er prioritert, se delkapittel 1.1.

Blant alle tre grupper av privatister var sykepleiefag og økonomisk-administrative fag de to mest søkte studiene, jf. figur 4.2. Innenfor helse- og sosialfag hadde førstegangsprivatistene en noe større andel som søkte studieplass innenfor sykepleiefag og sosialfag, mens kombinasjonsprivatistene hadde en større andel som søkte studieplass innenfor medisin – her cand.med.-utdanning. Dette er et studium med svært høye opptakskrav og som krever spesifikke realfag fra videregående skole (Samordna opptak 2017). Kombinasjonsprivatistene hadde i tillegg en noe større andel som søkte studieplass innenfor rettsstudiet og psykologi, hvor sistnevnte også har høye opptakskrav (Samordna opptak 2017). Som nevnt tidligere er det en høy andel kombinasjonsprivatister som avla 5 eller flere privatisteksamener skoleåret 2016/2017. Dette kan muligens henge sammen med at de søker seg til studier hvor det er høye opptakskrav.

Forbedringsprivatistene hadde en større andel som søkte studieplass på grunnskolelærerutdanninger sammenlignet med de to andre gruppene. I 2017 var opptakskravene for grunnskolelærerutdanningen 35 skolepoeng, karakteren 3 i norsk og karakteren 4 i matematikk. Sistnevnte krav ble innført i 2016 (Regjeringen 2021). Dette kan være en mulig årsak til at noen av forbedringsprivatistene avla privatisteksamen i et fag de hadde bestått tidligere.

Figur 4.2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 som har søkt om studieplass ved universitet/høyskole skoleåret 2017/2018, etter utdanningsgruppe²

¹ Inndeling etter 2-4 posisjon i norsk standard for utdanningsgruppering, les mer her: <https://www.ssb.no/utdanning/norsk-standard-for-utdanningsgruppering>

² Figuren inkluderer de 10 «øverste» studiene i henhold til antall privatister som har søkt om studieplass, jf. vedleggstabell C2.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Rundt fire av fem privatister fikk tilbud om studieplass

I tabell 4.2 ser vi på privatistene som oppnådde studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017 og som søkte studieplass ved universitet eller høyskole i 2017, etter om de fikk tilbud/benyttet studieplassen. Det var begrensede forskjeller blant privatistgruppene etter tilbud/benyttet studieplassen eller ikke, jf. tabell 4.2. Førstegangsprivatistene hadde størst andel som ikke fikk tilbud om studieplass (20 prosent), og forbedringsprivatistene hadde lavest andel (15 prosent). Blant alle kvalifiserte søkere via Samordna opptak fikk 17 prosent ikke tilbud om studieplass skoleåret 2017/2018 (Samordna opptak 2022). Dette viser at privatistene ikke skiller seg fra resten av søkerne.

Tabell 4.2 viser også andelen som benyttet/ikke benyttet studieplassen av dem som fikk tilbud om plass. Kombinasjonsprivatistene hadde en noe større andel som benyttet studieplassen (76 prosent) sammenlignet med førstegangs- og forbedringsprivatistene (hhv. 74 og 71 prosent). Ifølge Fazli og Lervåg (2021) har det vært en gradvis økning i andelen søkere som ikke benytter tilbudet om studieplass. Imidlertid finner de at 40 prosent av søkerne som ikke benyttet tilbud om studieplass i Samordna opptak skoleåret 2018/2019, var registrert i utdanning samme skoleår. Blant annet ved å fortsette igangværende utdanning eller benytte plass i lokale opptak.

Tabell 4.2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse¹ som har søkt om studieplass ved universitet/høyskole skoleåret 2017/2018, etter fått tilbud/benyttet studieplassen eller ikke

	Antall	Andel		
		Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
I alt	18 143	100	100	100
Ikke tilbud om studieplass	3 206	19,8	15,4	16,7
Tilbud om studieplass	14 937	80,2	84,6	83,3
Hvorav:				
Benyttet studieplass ²	10 993	73,9	71,4	76,0
Ikke benyttet studieplass ²	3 944	26,1	28,6	24,0

¹ Fullført og bestått videregående opplæring med studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse.

² Andel av alle som fikk tilbud om studieplass.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Dersom man inkluderer alle privatister uavhengig av kompetanse fra videregående opplæring får man større forskjeller mellom gruppene med hensyn til tilbud om studieplass (samt færre som ikke fikk plass). Dette kan til dels ha sammenheng med om søkerne er kvalifiserte eller ikke. Ved å inkludere lokale opptak i tillegg til samordna opptak får vi en større andel som fikk tilbud om plass, samt en større andel som benyttet studieplassen (jf. vedleggstabell 4.3).

4.2. Deltakelse i arbeid og utdanning

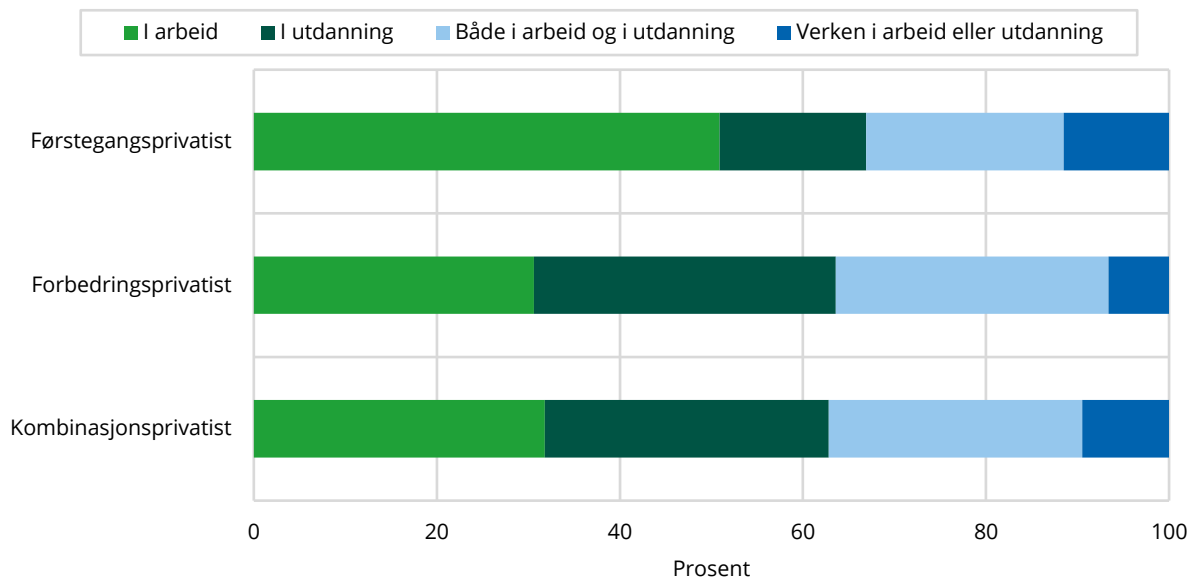
De fleste privatister var i aktivitet året etter avlagt privatisteksamen

I delkapittel 3.1 fant vi at de fleste privatister enten var i arbeid eller utdanning samme år som de avla privatisteksamen. Høsten etter avlagt privatisteksamen var det en økning i andelen som deltok i arbeid/utdanning (her utdanningsstatus per 1. oktober og sysselsettingsstatus per 4. kvartal/november 2017) sammenlignet med 2016. For alle grupper hadde det vært en økning i andelen som fullførte og bestod videregående opplæring, jf. delkapittel 3.2. Dette kan ha sammenheng med at en større andel deltok i arbeid/utdanning høsten 2017, i tillegg til at vi lenger nede finner en økt deltakelse i universitet/høyskole.

Det var særlig en økning blant kombinasjonsprivatistene som hadde den laveste deltakelsen i 2016. I 2016 var 22 prosent av kombinasjonsprivatistene verken i arbeid/utdanning, mens dette kun gjaldt

10 prosent i 2017 (jf. figur 4.3). Kombinasjonsprivatistenes lavere deltakelse i 2016 kan gjenspeile at denne gruppen i større grad deltok i privatistordningen med hensyn til antall privatisteksamener. Som nevnt tidligere finner vi at deltakelse i arbeid/utdanning har sammenheng med antall eksamener (jf. vedleggstabell B7).

Figur 4.3 Andel i arbeid/utdanning høsten 2017 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Blant førstegangsprivatistene var det en større andel som deltok i arbeid høsten 2017 – etter avlagt privatisteksamen 2016/2017 – enn høsten 2016. På den annen side var det en nedgang i andelen som deltok i utdanning høsten 2017 sammenlignet med høsten 2016. Som vi så i kapittel 2 var det en større andel førstegangsprivatister som ikke hadde fullført og bestått videregående opplæring sammenlignet med de to andre gruppene. I tillegg fant vi i delkapittel 3.2 at det var en større andel som oppnådde yrkeskompetanse blant førstegangsprivatistene. Dette kan tyde på at førstegangsprivatistene i større grad tar en privatisteksamen for å oppnå vitnemål og/eller kunne delta i arbeidsmarkedet sammenlignet med de to andre gruppene.

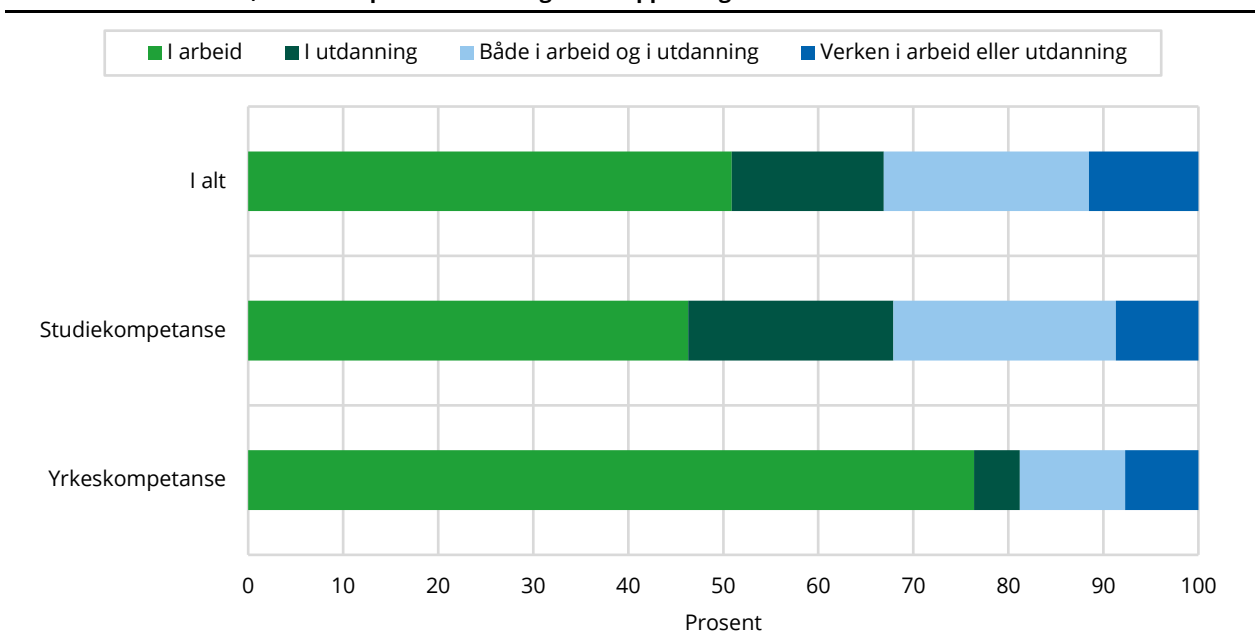
Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var det et motsatt bilde – begge grupper hadde en større andel i utdanning og en lavere andel i arbeid sammenlignet med året de avla privatisteksamen. Disse gruppene hadde også en større deltakelse i universitet og høyskole sammenlignet med førstegangsprivatistene, som vi vil se lenger ned. Forbedringsprivatistene hadde, som ved året de avla privatisteksamen, størst deltakelse i arbeid/utdanning sammenlignet med de to andre gruppene, jf. figur 4.2.

Dersom vi ser på privatistene som hadde oppnådd studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017 var det en lavere andel i arbeid og en større andel i utdanning sammenlignet med privatistene som hadde oppnådd yrkeskompetanse, jf. vedleggstabell C4. Den høye deltakelsen i utdanning har sammenheng med at personer med oppnådd studiekompetanse i større grad fortsetter sitt utdanningsløp på høyere nivå sammenlignet med personer som oppnår yrkeskompetanse (Statistisk sentralbyrå 2022e).

Blant førstegangsprivatistene med oppnådd studiekompetanse var likevel 46 prosent kun registrert i arbeid (jf. figur 4.4), mens tilsvarende andel blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var lavere (hhv. 30 og 26 prosent, jf. vedleggstabell 4.4). Blant førstegangsprivatistene som hadde

oppnådd yrkeskompetanse var hele 76 prosent kun i arbeid, samtidig som kun 5 prosent var i utdanning.

Figur 4.4 Andel i arbeid/utdanning høsten 2017 blant førstegangsprivatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring¹

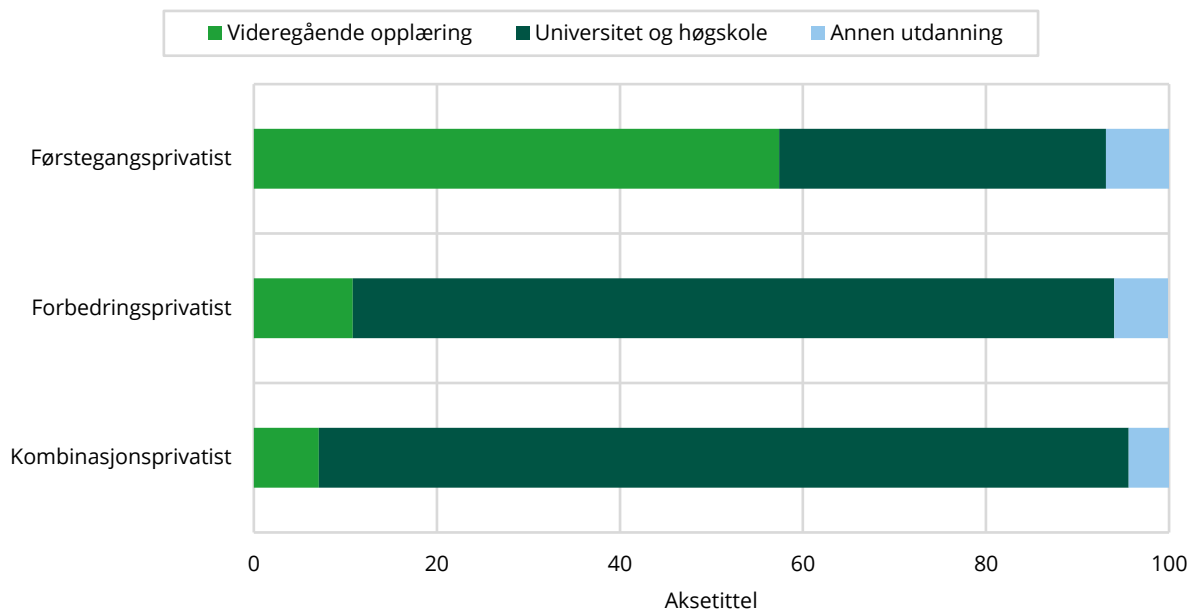
¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt/ikke fullført og bestått er holdt utenfor figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fortsatt en del førstegangsprivatister i videregående opplæring året etter

I kapittel 3 fant vi at en større andel av privatistene som deltok i utdanning var i videregående opplæring det samme skoleåret de avla privatisteksamen. Dette var særlig tilfelle blant førstegangsprivatistene – som hadde den største andelen med ikke fullført videregående opplæring. Året etter var det fortsatt tilfellet for førstegangsprivatistene, der hele 57 prosent var registrert i videregående opplæring. Dette har sammenheng med at det var en betraktelig større andel førstegangsprivatister som ikke hadde bestått videregående opplæring sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene, jf. delkapittel 3.2. Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene hadde andelen som er registrert i universitet og høyskole økt betraktelig. Blant forbedringsprivatistene var 36 prosent av dem som deltok i utdanning registrert ved universitet og høyskole i 2016, mens i 2017 hadde andelen økt til 83 prosent.

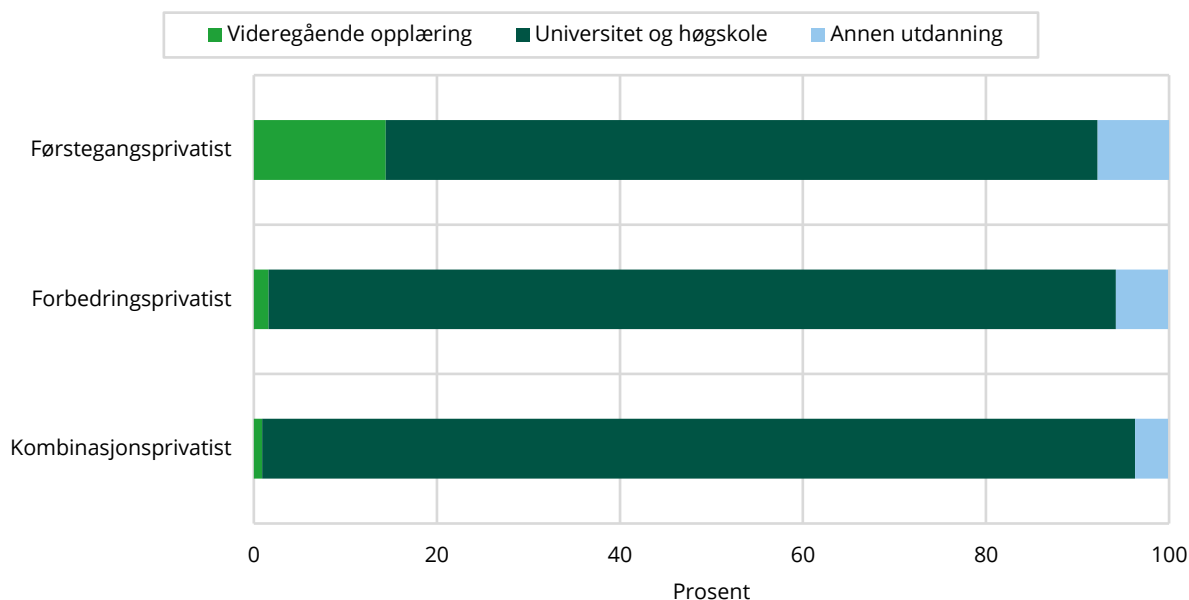
Figur 4.5 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning¹ høsten 2017

¹ Annen utdanning: Annen videregående utdanning, folkehøgskoler, arbeidsmarkedskurs og høyere yrkesfaglig utdanning.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Som nevnt var det en stor andel førstegangsprivatister som ikke hadde fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret de avla privatisteksamen. Vi har derfor kun sett på privatistene som hadde oppnådd studiekompetanse i figur 4.6. Forskjellene mellom gruppene ble mindre, men vi finner likevel at førstegangsprivatistene hadde størst andel registrert i videregående opplæring (14 prosent av førstegangsprivatistene som var i utdanning) sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene (hhv. 2 og 1 prosent).

Figur 4.6 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse¹, etter igangværende utdanning² høsten 2017

¹ Fullført og bestått videregående opplæring med studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse.

² Annen utdanning: Annen videregående utdanning, folkehøgskoler, arbeidsmarkedskurs og høyere yrkesfaglig utdanning.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Samlet sett hadde en av fem privatister avlagt en ny privatisteksamen skoleåret 2017/2018 (jf. vedleggstabell C7). Kombinasjonsprivatistene hadde størst andel som avla privatisteksamen, 29 prosent.

Større andel norskfødte med innvandrerforeldre i universitet/høgskole

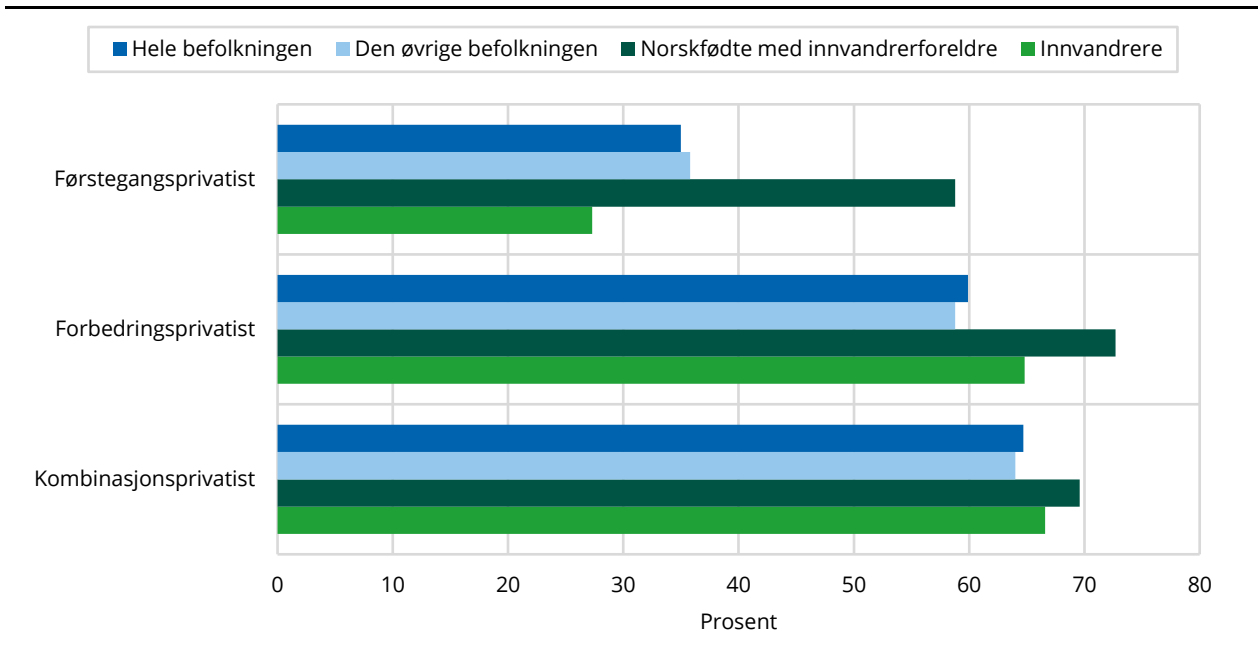
Videre vil vi se på hva som kjennetegner privatistene som er registrert ved universitet og høgskole høsten 2017. Vi ser her kun på privatistene som hadde oppnådd studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017, da vi tidligere har sett at kompetanse har sammenheng med deltakelse i universitet/høgskole og at det er forskjell i oppnådd kompetanse blant privatistene.

Figur 4.7 viser andelen registrert i universitet/høgskole blant privatister med oppnådd studiekompetanse, etter innvandringskategori. Ser vi innledningsvis på befolkningen totalt hadde kombinasjonsprivatistene størst andel som deltok i universitet/høgskole sammenlignet med de to andre gruppene, 65 prosent. Blant førstegangsprivatistene deltok kun 35 prosent i universitet og høgskole.

Bryter vi ned på innvandringskategori var det blant alle tre privatistgrupper en større andel norskfødte med innvandrerforeldre som deltok i universitet/høgskole sammenlignet med innvandrere og den øvrige befolkningen. Størst forskjell mellom gruppene finner vi blant førstegangsprivatistene hvor 27 prosent av innvandrerne og 59 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre var registrert i universitet/høgskole. Vi vet fra tidligere at norskfødte med innvandrerforeldre er en gruppe som deltar i universitet/høgskole i større grad enn den øvrige befolkningen (Kirkeberg et al. 2019, Statistisk sentralbyrå 2022i). Det er også langt vanligere blant norskfødte med innvandrerforeldre å ha en direkte overgang fra videregående til universitet/høgskole sammenlignet med den øvrige befolkningen (Kirkeberg et al. 2019, Eurostudent 2022).

Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var en noe større andel innvandrere registrert i universitet/høgskole sammenlignet med den øvrige befolkningen, mens blant førstegangsprivatistene var dette motsatt. Blant befolkningen totalt har innvandrere gjennomgående lavere deltakelse i universitet/høgskole sammenlignet med den øvrige befolkningen (Statistisk sentralbyrå 2022i). Dette viser at innvandrerne som avlegger eksamen som forbedrings- eller kombinasjonsprivatist er en gruppe som skiller seg fra resten av innvandrerne når det gjelder deltakelse i universitet/høgskole. Dette kan henge sammen med at forbedrings- og kombinasjonsprivatister tar privatisteksamen i minst ett fag for å forbedre karakteren, som vil si at de ønsker å forbedre poengsummen i forhold til opptak til universitet/høgskole.

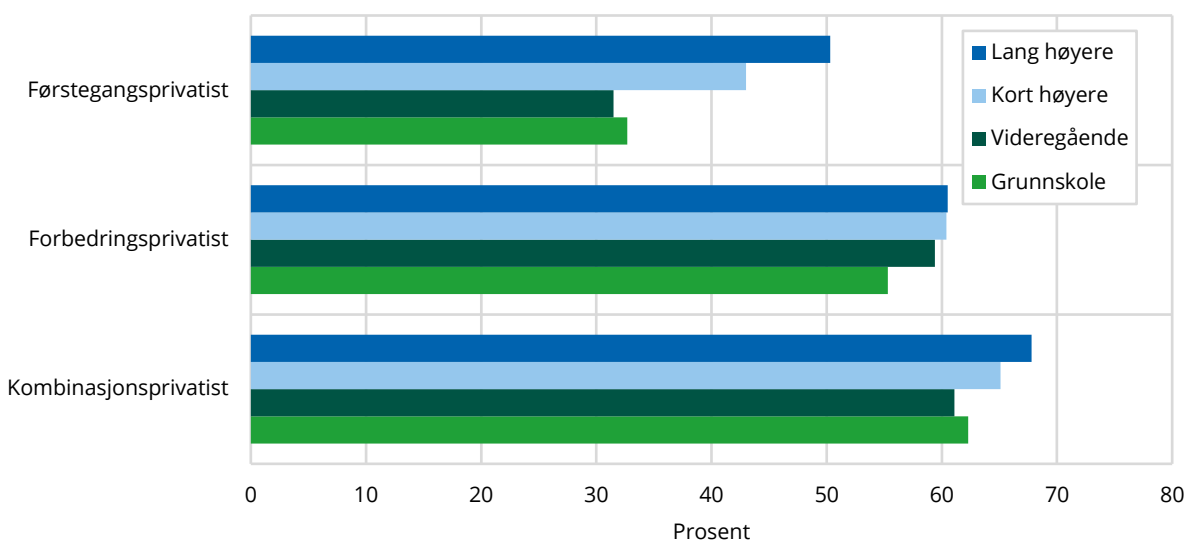
Figur 4.7 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse¹, etter deltakelse ved universitet/høgskole høsten 2017 og innvandringskategori

¹ Fullført og bestått videregående opplæring med studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 4.8 viser andelen privatister registrert i universitet/høgskole etter foreldrenes høyeste fullførte utdanningsnivå. For alle grupper var det en større andel privatister i universitet/høgskole hvor foreldrene hadde oppnådd høyere utdanning sammenlignet med privatister hvor foreldrene ikke hadde oppnådd høyere utdanning. Dette er et mønster vi også finner blant befolkningen totalt (Statistisk sentralbyrå 2022f). Forskjellene etter foreldres utdanningsnivå var imidlertid betraktelig større blant førstegangsprivatistene sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene. 50 prosent av førstegangsprivatistene hvor foreldrene hadde lang høyere utdanning var i universitet/høgskole, mens dette kun gjaldt rundt en av tre førstegangsprivatister hvor foreldrene hadde grunnskoleutdanning eller videregående utdanning.

Figur 4.8 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse¹, etter deltakelse ved universitet/høgskole høsten 2017 og foreldres høyeste fullførte utdanningsnivå

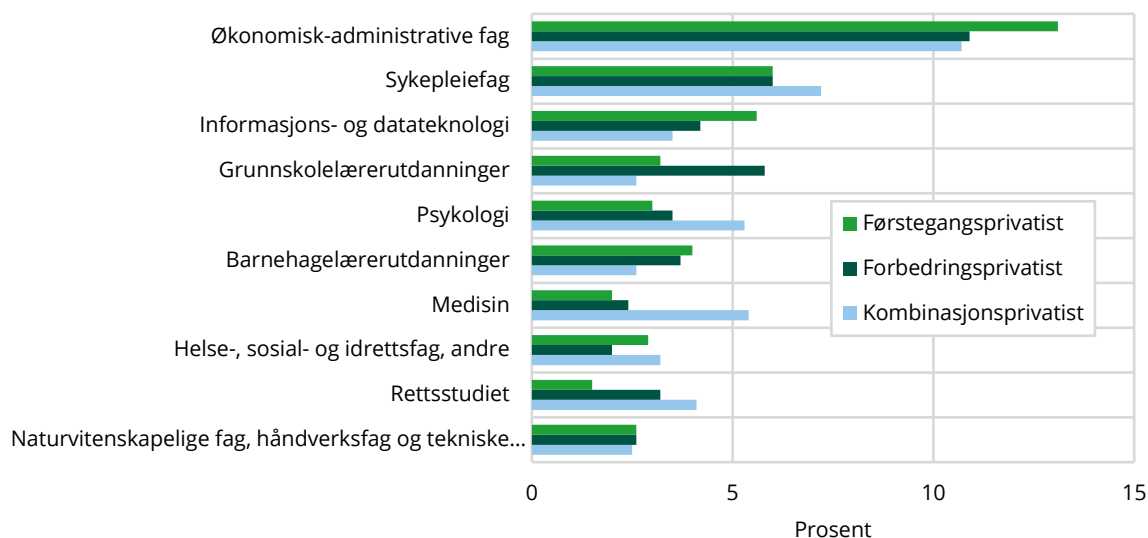
¹ Fullført og bestått videregående opplæring med studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Kilde: Statistisk sentralbyrå

Når det kommer til kjønn var det en større andel kvinner som deltok i høyere utdanning blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene, særlig sistnevnte. Blant førstegangsprivatistene var det imidlertid en større andel menn enn kvinner som deltok i universitet/høgskole, jf. vedleggstabell 4.8. Førstegangsprivatistene skiller seg dermed fra hele befolkningen hvor en større andel kvinner enn menn deltar i universitet/høgskole (Nygård 2022, Statistisk sentralbyrå 2022f). Deltakelsen i høyere utdanning var også lav blant førstegangsprivatister som kun hadde avlagt én privatisteksamen, 29 prosent. Blant kombinasjonsprivatistene, hvor en større andel avla 5 eller flere privatisteksamener, økte andelen i høyere utdanning etter antall privatisteksamener. Hele 69 prosent av kombinasjonsprivatistene som avla 5 eller flere privatisteksamener deltok i universitet/høgskole.

Størst deltakelse i økonomisk-administrative fag ved universitet/høgskole

I delkapittel 4.2 så vi på hvilke studier privatistene søkte seg til, hvor sykepleiefag og økonomisk-administrative fag var de mest søkte studiene. Figur 4.9 viser hvilken utdanning privatistene deltok i høsten 2017, uavhengig av kompetanse. Som vi tidligere har sett i delkapittel 4.1 var det ikke alle søkere som fikk tilbud om studieplass eller valgte å benytte studieplassen. Sykepleiefag, som var det mest populære studiet blant søkerne, var et av studiene hvor det er registrert flest privatister i 2017, dog på andreplass etter økonomisk-administrative fag. Det var stor konkurranse om studieplass på sykepleiefag, og det er ikke alle som fikk tilbud om plass (Sykepleien 2022). Eksempelvis hadde 12 prosent av førstegangsprivatistene søkt seg til studieplass, men vi finner at kun 6 prosent var registrert i samme studie på høsten.

Blant kombinasjonsprivatistene var det en større andel som søkte studieplass innen medisin, rettsstudiet og psykologi sammenlignet med førstegangs- og forbedringsprivatistene. Dette var også tilfellet når vi ser på andelen som deltar i utdanning høsten 2017, særlig medisin. I tillegg var det en noe større andel kombinasjonsprivatister registrert på sykepleiefag. Vi ser også det samme mønsteret for forbedringsprivatistene; en større andel var registrert på en grunnskolelærerutdanning.

Figur 4.9 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 registrert ved universitet/høgskole høsten 2017, etter utdanningsgruppe²

¹ Inndeling etter 2-4 posisjon i norsk standard for utdanningsgruppering, les mer her: <https://www.ssb.no/utdanning/norsk-standard-for-utdanningsgruppering>

² Figuren inkluderer de 10 «øverste» studiene i henhold til antall studenter, jf. vedleggstabell C9.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

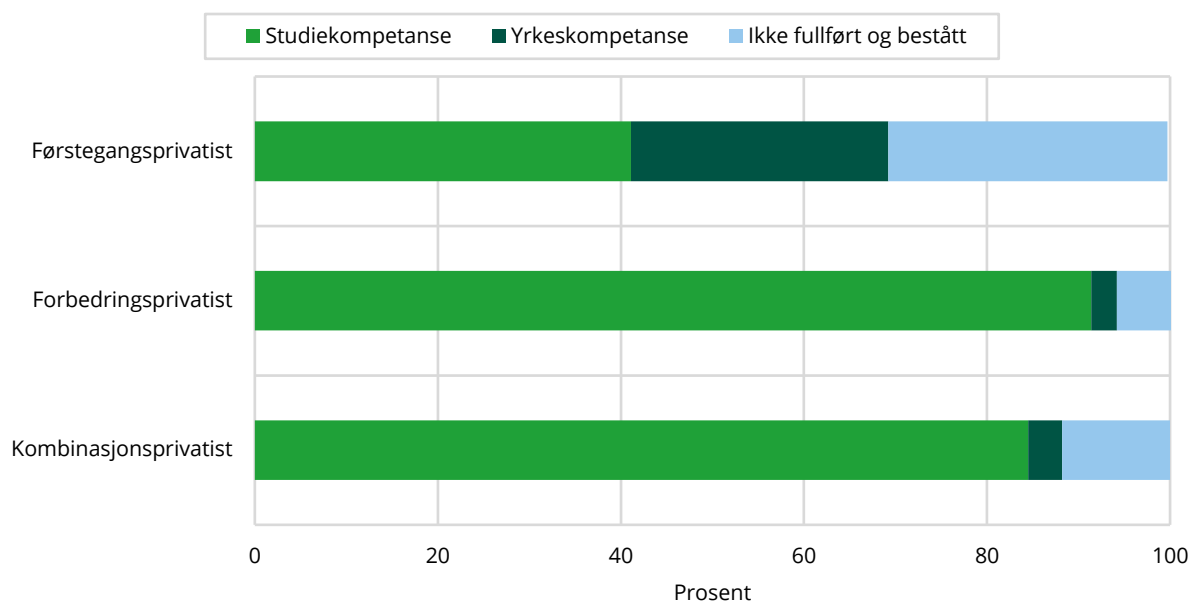
4.3. Fullført og bestått videregående opplæring

Ni av ti forbedringsprivatister hadde fullført og bestått videregående opplæring etter ett år

I delkapittel 3.2 fant vi at andelen som hadde fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017 hadde økt for alle tre grupper privatister sammenlignet med før de avla privatisteksamen. Forbedringsprivatistene hadde størst andel som hadde fullført og bestått, 88 prosent. Blant førstegangsprivatistene var tilsvarende andel 54 prosent.

Også ved utgangen av skoleåret 2017/2018 hadde forbedringsprivatistene størst andel fullført og bestått videregående opplæring, 94 prosent (jf. figur 4.10). Kombinasjonsprivatistene er nær forbedringsprivatistene, med 88 prosent som hadde fullført og bestått. Imidlertid gjaldt dette kun for 69 prosent av førstegangsprivatistene. Vi har tidligere sett at det var en lavere andel førstegangsprivatister som hadde fullført og bestått videregående opplæring før avlagt privatisteksamen, jf. delkapittel 2.3. Etter to år finner vi at det fremdeles er en like stor forskjell mellom førstegangs- og forbedringsprivatistene. Med andre ord har ikke forskjellene mellom disse gruppene blitt mindre over tid, til tross for at andelen som har fullført og bestått har økt.

Som i delkapittel 3.2 ser vi at førstegangsprivatistene hadde en større andel oppnådd yrkeskompetanse sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene, 28 prosent. Tilsvarende for de andre gruppene er hhv. 3 og 4 prosent.

Figur 4.10 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter fullført og bestått videregående opplæring¹ ved utgangen av skoleåret 2017/2018

¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2017/2018. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt kompetanse fra videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

4.4. Oppsummering kapittel 4

- Tre av fire forbedrings- og kombinasjonsprivatister søkte om studie plass ved universitet og høyskole skoleåret 2017/2018, mens dette kun var tilfellet for under en av fire førstegangsprivatister.
- Blant alle tre grupper av privatister var sykepleiefag og økonomisk-administrative fag de to mest søkte studiene.
- Blant kombinasjonsprivatistene var det en større andel som hadde søkt studie plass innen studier med høye opptakskrav; medisin og psykologi.
- Rundt fire av fem fikk tilbud om studie plass. Av dem som fikk tilbud om studie plass benyttet rundt tre av fire plassen.
- Ni av ti var i arbeid/utdanning året etter avlagt privatisteksamen.
- Halvparten av førstegangsprivatistene deltok kun i arbeid, også når vi ser på dem som har oppnådd studiekompetanse. Samtidig er det en større andel forbedrings- og kombinasjonsprivatister som deltok i utdanning.
- Førstegangsprivatistene hadde en større deltakelse i videregående opplæring sammenlignet med de to andre gruppene, også når vi selekterer på dem som har oppnådd studiekompetanse.
- Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var en større andel registrert ved universitet og høyskole, hhv. 83 og 89 prosent.
- En av fem privatister hadde avlagt minst én privatisteksamen året etter. Deltakelsen i privatistordningen var størst blant kombinasjonsprivatistene, 29 prosent.
- Blant dem som hadde oppnådd studiekompetanse var det en større andel norskfødte med innvandrerforeldre som deltok i universitet og høyskole, særlig blant førstegangsprivatistene.

- Privatistene med høyt utdannede foreldre deltok i større grad ved universitet og høyskole sammenlignet med privatister hvor foreldrene ikke har oppnådd høyere utdanning. De største forskjellene finner vi blant førstegangsprivatistene.
- Blant dem som deltok i universitet og høyskole utgjør økonomisk-administrative fag studiet med størst antall privatister. Det var en større andel kombinasjonsprivatister registrert på medisin, psykologi, rettsstudiet og sykepleiefag sammenlignet med de andre gruppene.
- Året etter avlagt privatisteksamen var det en større andel som hadde fullført og bestått videregående opplæring, men blant førstegangsprivatistene hadde fremdeles 31 prosent ikke fullført.

5. Hva gjorde privatistene fem år etter avlagt privatisteksamen?

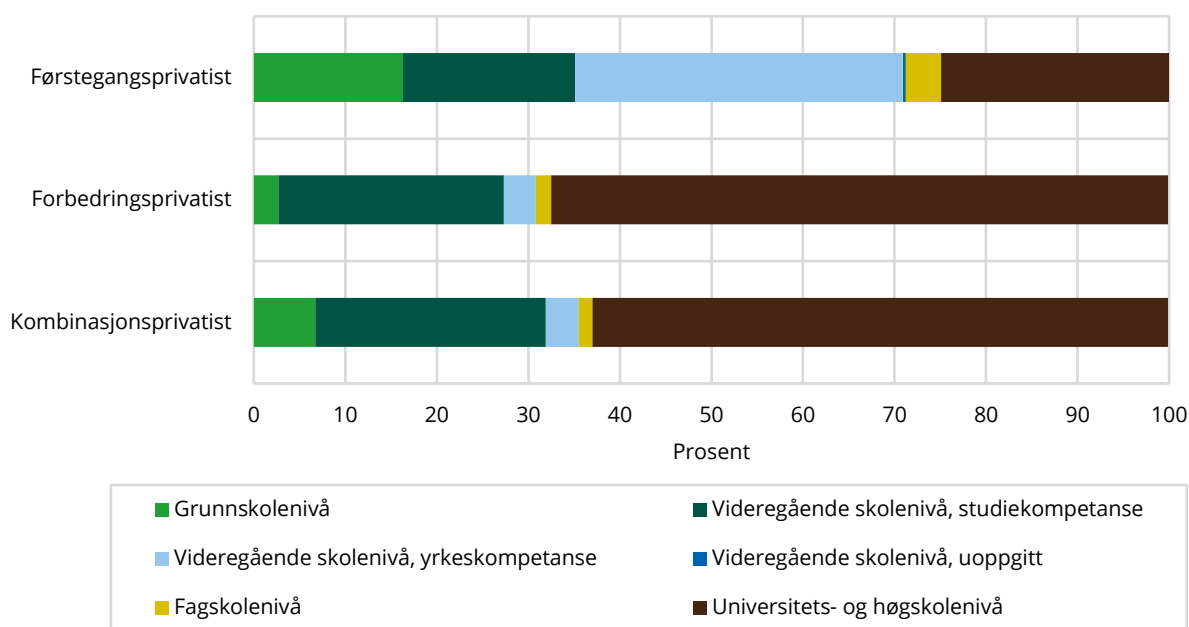
I dette kapitlet vil vi se på hva privatistene gjorde fem år etter de avla privatisteksamen skoleåret 2016/2017. Var det noen som hadde oppnådd en grad innen universitet eller høyskole etter fire år? Hvor mange deltok i arbeid/utdanning i 2021?

5.1. Høyeste oppnådde utdanningsnivå

Tre av fem forbedrings- og kombinasjonsprivatister hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå

I kapittel 4 så vi at forbedrings- og kombinasjonsprivatistene hadde en større deltakelse ved universitet og høyskole sammenlignet med førstegangsprivatistene. Figur 5.1 viser høyeste fullførte utdanningsnivå i 2021¹⁰, 4 år etter privatistene avla privatisteksamen. Forbedrings- og kombinasjonsprivatistene hadde størst andel med fullført utdanning på universitet- og høyskolenivå (fullført en grad eller avlagt minst 120 studiepoeng i universitets- og høyskolesystemet), hhv. 67 og 63 prosent. Blant førstegangsprivatistene hadde kun 25 prosent oppnådd samme utdanningsnivå.

Figur 5.1 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter høyeste fullførte utdanning¹ i 2021

¹ Yrkeskompetanse prioriteres fremfor studiekompetanse.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vi har tidligere sett at en større andel førstegangsprivatister hadde oppnådd yrkeskompetanse i videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2017/2018 sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene (jf. delkapittel 4.3). I tillegg var dette en gruppe som hadde en større andel som kun var i arbeid. Også i 2021 hadde førstegangsprivatistene en større andel med oppnådd yrkeskompetanse, 36 prosent. Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var det for begge grupper kun 4 prosent som hadde oppnådd yrkeskompetanse.

Det var en større andel forbedrings- og kombinasjonsprivatister som kun hadde oppnådd studiekompetanse fra videregående opplæring sammenlignet med førstegangsprivatistene. Dette vil både

¹⁰ 4 116 personer (7 prosent av alle privatister) var registrert med oppnådd universitets- og høyskolenivå i 2016, før de avla en privatisteksamen. Dette kan være personer som har utdanning fra utlandet, men ønsker å ta en privatisteksamen for å kvalifisere seg til et spesifikt yrke/utdanning. I tillegg kan det være personer som ønsker å bytte studie eller som ønsker å ta en grad på et høyere nivå hvor det kan være spesifikke fagkrav eller høyere poenggrenser i opptaket.

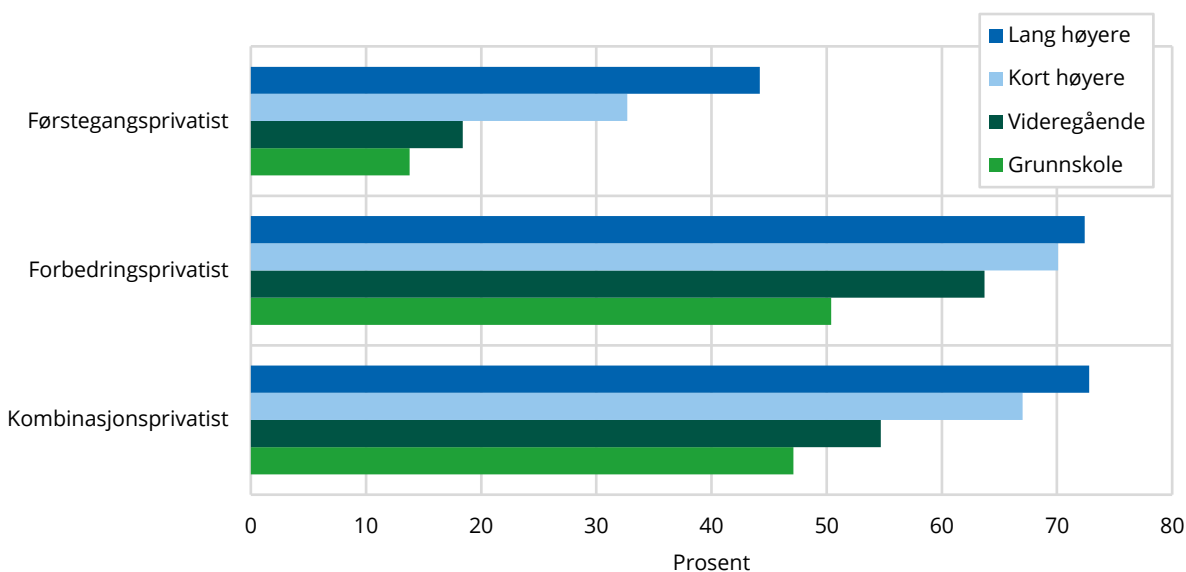
være personer som fremdeles deltar ved universitet og høyskole i 2021, ikke har deltatt ved universitet og høyskole eller deltatt men sluttet underveis. I delkapittel 5.2 fant vi at en større andel av forbedrings- og kombinasjonsprivatistene deltok i universitet og høyskole sammenlignet med førstegangsprivatistene.

Forskjell i oppnådd universitets- og høyskolenivå etter foreldrenes utdanningsnivå

I delkapittel 4.2 fant vi at deltakelsen i universitet og høyskole henger sammen med foreldrenes utdanningsnivå; jo høyere utdanningsnivå foreldrene har jo større andel deltar. Dette gjaldt særlig blant førstegangsprivatistene. Ser vi på andelen som hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå innen høsten 2021 er det betraktelig større forskjeller etter foreldres utdanning. Eksempelvis, blant forbedringsprivatistene hvor foreldrene hadde lang høyere utdanning hadde 72 prosent oppnådd universitets- og høyskolenivå, mens kun 50 prosent hadde oppnådd tilsvarende nivå der foreldrene har grunnskoleutdanning. Fremdeles er det størst forskjeller blant førstegangsprivatistene.

Våre analyser gir ikke grunnlag for å trekke konklusjoner rundt hvorvidt det er mindre sosiale forskjeller i gjennomføring i universitets- og høyskoleutdanning blant privatister fra videregående opplæring enn blant studenter ellers. Men forskjeller etter foreldres utdanningsnivå som vi ser blant privatistene, følger et mønster som har likheter med det man ser i den offisielle statistikken for gjennomføring ved universiteter og høyskoler. Sistnevnte statistikk viser at jo høyere utdanning foreldrene har, jo større er andelen som fullfører og består en grad innen 8 år (Statistisk sentralbyrå 2022h).

Figur 5.2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter andel som har oppnådd universitets- og høyskolenivå i 2021 og foreldrenes høyeste oppnådde utdanningsnivå¹

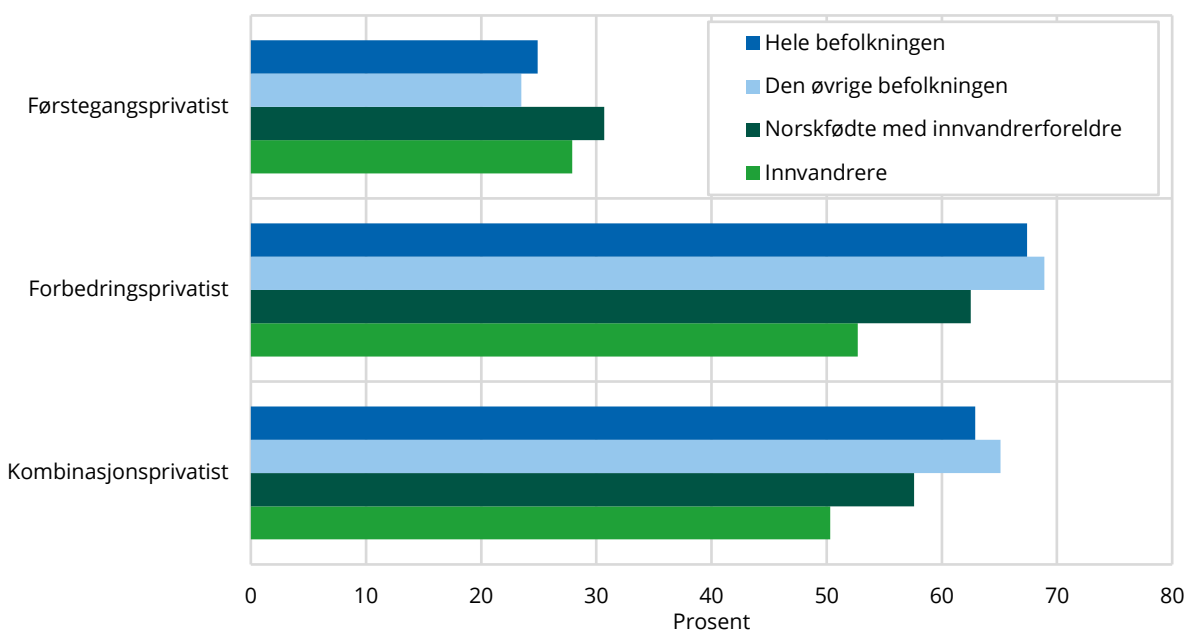

¹ Uoppgitt er holdt utenfor figuren.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tidligere i rapporten fant vi at norskfødte med innvandrerforeldre hadde en større deltakelse i universitet og høyskole sammenlignet med innvandrere og den øvrige befolkningen blant alle tre grupper privatister (jf. delkapittel 4.2). Vi pekte her på at norskfødte med innvandrerforeldre er en gruppe som i større grad har en direkte overgang/deltakelse i universitet og høyskole sammenlignet med den øvrige befolkningen. I figur 5.3 ser vi på andelen som hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå innen høsten 2021, etter innvandringskategori. Blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene hadde den øvrige befolkningen størst andel oppnådd universitets- og høyskolenivå sammenlignet med innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Blant

førstegangsprivatistene var imidlertid dette tilfellet for norskfødte med innvandrerforeldre, mens den øvrige befolkningen hadde lavest andel oppnådd universitets- og høghskolenivå.

Figur 5.3 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter andel som har oppnådd universitets- og høghskolenivå i 2021 og innvandringskategori

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Ikke uventet var det en større andel kvinner som hadde oppnådd universitets- og høghskolenivå enn menn blant alle tre grupper. I tillegg var det en større andel menn som hadde oppnådd yrkeskompetanse blant førstegangsprivatistene (jf. vedleggstabell D2). Dette er resultater vi også finner i SSBs offisielle statistikk for befolkningens utdanningsnivå (Statistisk sentralbyrå 2022g).

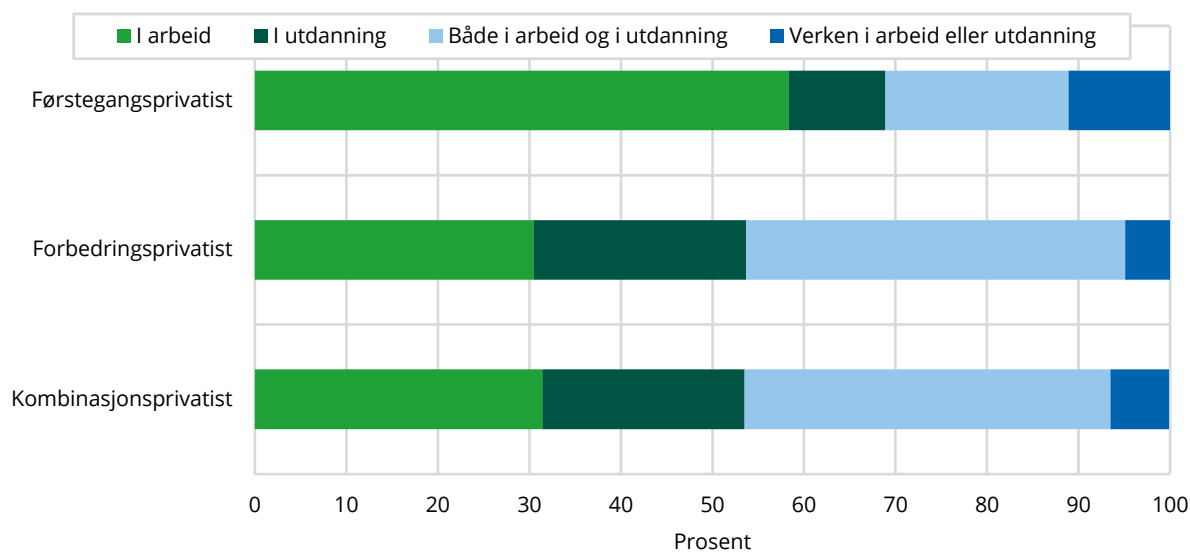
For alle tre grupper var det en større andel som hadde oppnådd universitets- og høghskolenivå jo flere privatisteksamener man avla i 2016/2017 (jf. vedleggstabell D2). Eksempelvis, blant forbedringsprivatistene hadde 76 prosent oppnådd universitets- og høghskolenivå dersom man avla 5 eller flere privatisteksamener, mens for dem som kun avla én privatisteksamen var tilsvarende andel 65 prosent.

5.2. Deltakelse i arbeid og utdanning

Fortsatt en stor andel forbedrings- og kombinasjonsprivatister i utdanning høsten 2021

Figur 5.4 viser andelen privatister som var i arbeid/utdanning høsten 2021, her utdanningsstatus per 1. oktober og sysselsettingsstatus per 4. kvartal/november. I delkapittel 4.2 fant vi at de fleste privatister var i aktivitet året etter avlagt privatisteksamen, som også var tilfellet i 2021. Samtidig var det en økning i andelen forbedrings- og kombinasjonsprivatister registrert i arbeid/utdanning, særlig i sistnevnte gruppe. Førstegangsprivatistene hadde fremdeles en større andel som verken var i arbeid/utdanning sammenlignet med forbedrings- og kombinasjonsprivatistene, 11 prosent – tilsvarende som i 2017, mens dette kun var tilfellet for 5 prosent av forbedringsprivatistene.

Det var fremdeles en stor andel forbedrings- og kombinasjonsprivatister som deltok i utdanning i 2021 (hvh. 65 og 62 prosent). Imidlertid var det en større andel som kombinerte utdanning med arbeid dette året. Blant førstegangsprivatistene var langt færre i utdanning, 31 prosent. Samtidig var dette en gruppe som i større grad kun deltok i arbeid sammenlignet med de to andre gruppene.

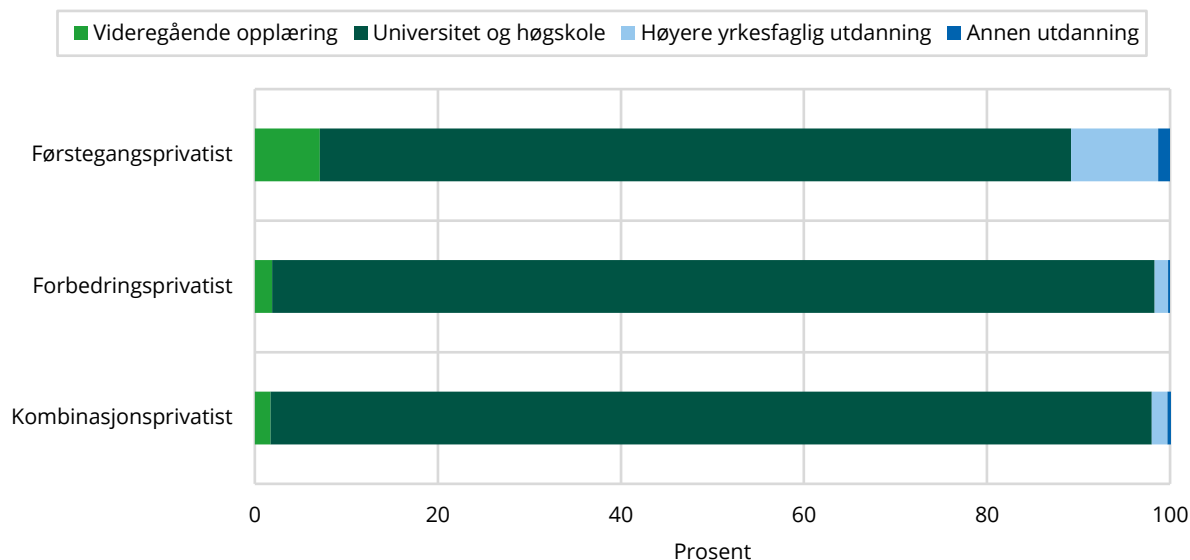
Figur 5.4 Andel i arbeid/utdanning høsten 2021 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Større andel førstegangsprivatister i høyere yrkesfaglig utdanning høsten 2021

I delkapittel 4.2 fant vi at hele 57 prosent av førstegangsprivatistene var registrert i videregående opplæring blant dem som var i utdanning høsten 2017. I 2021, 4 år senere, var denne andelen gått ned til 7 prosent. Blant alle grupper har det vært en økning i andelen som var registrert ved universitet og høgskole av privatistene som deltok i utdanning. Blant forbedringsprivatistene var andelen 96 prosent, og blant førstegangsprivatistene 82 prosent, jf. figur 5.5. Privatistene som deltok i utdanning hadde med andre ord hatt en progresjon i utdanningen sin, og studerte på et høyere nivå enn videregående opplæring 4 år etter avlagt privatisteksamen.

I tillegg finner vi at 10 prosent av førstegangsprivatistene deltok i høyere yrkesfaglig utdanning, hvor kun 2 prosent av forbedrings- og kombinasjonsprivatistene var registrert i samme type utdanning, jf. figur 5.5. Det har vært en stor økning i studenter i høyere yrkesfaglig utdanning i 2021 sammenlignet med tidligere år, og den største økningen har vært for utdanninger under 2 år (Bolsgård 2021). Vi vet at førstegangsprivatistene i større grad enn de to andre gruppene oppnår yrkeskompetanse fra videregående opplæring (delkapittel 4.3), samt at det er en større andel som kun er i arbeid. Høyere yrkesfaglig utdanning kan være videreutdanning for personer med yrkeskompetanse, og mange arbeidsgivere legger til rette for at man kan ta en fagskoleutdanning (Utdanning 2022a).

Figur 5.5 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2021

¹ Annen utdanning: Annen videregående utdanning, folkehøgskoler og arbeidsmarkedskurs.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.3. Oppsummering kapittel 5

- Tre av fem forbedrings- og kombinasjonsprivatister hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå fire år etter avlagt privatisteksamen. Kun en av fire førstegangsprivatister hadde oppnådd samme utdanningsnivå.
- 36 prosent av førstegangsprivatistene hadde oppnådd yrkeskompetanse fra videregående opplæring.
- Andelen som hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå varierer etter foreldrenes høyeste oppnådde utdanningsnivå. Jo høyere utdanningsnivå foreldrene har, jo større andel hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå.
- Blant førstegangsprivatistene hadde den øvrige befolkningen lavest andel med oppnådd universitets- og høyskolenivå sammenlignet med norskfødte med innvandrerforeldre og innvandrere, mens blant forbedrings- og kombinasjonsprivatistene er dette motsatt.
- Det var en større andel kvinner som hadde oppnådd universitets- og høyskolenivå blant alle tre grupper privatister.
- Antallet privatisteksamener skoleåret 2016/2017 har sammenheng med oppnådd universitets- og høyskolenivå. Jo høyere antall privatisteksamener, jo større andel oppnår universitets- og høyskolenivå.
- Også i 2021 var de fleste privatister i aktivitet, dog hadde førstegangsprivatistene en noe større andel som verken var i arbeid/utdanning.
- Av dem som var registrert i utdanning deltok den største andelen i universitet og høyskole.
- Blant førstegangsprivatistene deltok en større andel i høyere yrkesfaglig utdanning sammenlignet med de to andre privatist-gruppene.
- 65 prosent av kombinasjonsprivatistene med oppnådd studiekompetanse deltok ved universitet og høyskole, mens tilsvarende andel for førstegangsprivatistene med samme oppnådde kompetanse var 36 prosent.

Referanser

- Bakken, A. (2003). Minoritetsspråklig ungdom i skolen. Reproduksjon av ulikhet eller sosial mobilitet? NOVA rapport 15/03. Hentet fra: http://www.nova.no/asset/2836/1/2836_1.pdf
- Bakken, A. (2016). Endringer i skoleengasjement og utdanningsplaner blant unge med og uten innvandringsbakgrunn: trender over en 18-årsperiode. Tidsskrift for ungdomsforskning, 16. Hentet fra: <https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1590/1454>
- Bakken, A. og Hyggen, C. (2018). Trivsel og utdanningsdriv blant minoritets elever i videregående. Hvordan forstå karakterforskjeller mellom elever med ulik innvandrerbakgrunn? NOVA rapport 1/18. Hentet fra: <http://www.hioa.no/OmOsloMet/Senter-for-velferds-ogarbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Rapporter/2018/Trivsel-ogutdanningsdriv-blant-minoritets elever-i-videregaende>
- Barth, E., Keute, A.L., Schøne, P., Simson, K og Steffensen, K. (2021). NEET Status and Early Versus Later Skills Among Young Adults: Evidence From Linked Register-PIIAC Data. Scandinavian Journal of Educational Research. 65:1, 140-152. DOI: 10.1080/00313831.2019.1659403
- Birkelund, G. E., og Mastekaasa, A. (2009). Integrrert? Utdanning og arbeid blant innvandrere og deres etterkommere i Norge. Oslo: Abstrakt forlag.
- Bolsgård, Ø. og Pettersen, M. (2021). Hvordan gikk det med de nyutdannede fra høyere utdanning i koronaåret? Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/hvordan-gikk-det-med-de-nyutdannede-fra-hoyere-utdanning-i-koronaaret>
- Bolsgård, Ø. (2021). Stadig flere studenter i høyere yrkesfaglig utdanning. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/fagskoleutdanning/statistikk/hoyere-yrkesfaglig-utdanning/artikler/stadig-flere-studenter-i-hoyere-yrkesfaglig-utdanning>
- Dagens næringsliv (2022). Muligheten til å ta opp fag som privatist kan bli begrenset: – Det er en stor kostnad som er uheldig. Hentet fra: <https://www.dn.no/utdannelse/utdanning/studenter/norsk-studentorganisasjon/muligheten-til-a-ta-opp-fag-som-privatist-kan-bli-begrenset-det-er-en-stor-kostnad-som-er-uheldig/2-1-1265901>
- Eurostudent (2022). Duration of transition from secondary school to higher education. [Datasett] Hentet fra: https://database.eurostudent.eu/drm/?eust_nr=7&e=transition_HE_duration&fg=e_migrant&country_list=NO&Curr=NCU
- Fazli, N. og Lervåg, M-L. (2021). Søkere som ikke benytter studieplassen. Rapporter 2021/9. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/sokere-som-ikke-benyttet-studieplassen>
- Kirkeberg, M. I., Dzamarija, M. T., Bratholmen, N. V. L. og Strøm, F. (2019). Norskfødte med innvandrerforeldre – hvordan går det med dem? Demografi, utdanning, arbeid og inntekt. Rapporter 2019/2. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/norskfodte-med-innvandrerforeldre-hvordan-gar-det-med-dem>
- Kunnskapsdepartementet (2017). Organisering av skoleåret i videregående opplæring. Hentet fra: <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/rapporter/2017/rapport---organisering-skolearet.pdf>
- Moafi, H. og Sundberg, K. (2021). Veiene inn til høyere utdanning. Rapporter 2021/6. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/veiene-inn-til-hoyere-utdanning>

- Nygård, G. (2022). Nå er det over 300 000 studenter i Norge. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/statistikk/studenter-i-universitets-og-hogskoleutdanning/artikler/na-er-det-over-300-000-studenter-i-norge>
- Opptaksutvalget (2022). Mandat. Hentet fra: <https://opptaksutvalget.no/mandat-for-offentlig-utvalg-som-skal-gjennomga-regelverket-for-opptak-til-hoyere-utdanning/>
- Samordna opptak (2017). Poenggrenser hovedopptak juli 2017. Hentet fra: https://www2.samordnaopptak.no/arkiv/statistikk/17/poenggrenser_2017_2016.html
- Samordna opptak (2022). Søkertall 2017. Hentet fra: <https://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/sokertall-2017/index.html>
- Statistisk sentralbyrå (2022a). 08915 Fullførte utdanninger ved universiteter og høyskoler, etter nivå og skoleslag 1999-2000 - 2020-2021 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/08915/>
- Statistisk sentralbyrå (2022b). 13678 Utdanningsnivå med todelt videregående skolenivå og arbeidsstyrkestatus (inkl. NEET), etter bosted, alder og kjønn (F) 2016 - 2020 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/13678/>
- Statistisk sentralbyrå (2022c). 09382: Andel 16-18 åringer som er elever, lærlinger eller lærekandidater i videregående opplæring, etter innvandringskategori og kjønn (prosent) 2010 - 2021 [Datasett]. Hentet fra <https://www.ssb.no/statbank/table/09382/>
- Statistisk sentralbyrå (2022d). 06129 Bosatte studenter i høyere utdanning i Norge. Kjønn og alder 2000 - 2021 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/06129/>
- Statistisk sentralbyrå (2022e). 13679 Fagfelt, utdanningsnivå med todelt videregående skolenivå og arbeidsstyrkestatus (inkl. NEET), etter alder og kjønn 2016 - 2020 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/13679/>
- Statistisk sentralbyrå (2022f). 09218 Bosatte studenter i høyere utdanning i Norge og i utlandet, i prosent av registrert årskull. Aldersgrupper, kjønn og foreldrenes utdanningsnivå 1992 - 2021 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/09218/>
- Statistisk sentralbyrå (2022g). 13677: Utdanningsnivå, etter fylke, alder, kjønn og fagfelt. Todelt videregående skolenivå 2017 - 2021 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/13677/>
- Statistisk sentralbyrå (2022h). 10808 Studenter første gang registrert i høyere utdanning og høyeste oppnådde grad innen 8 år, etter kjønn og foreldrenes utdanningsnivå 1995-2003 - 2013-2021 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/10808/>
- Statistisk sentralbyrå (2022i). 07459 Alders- og kjønnsfordeling i kommuner, fylker og hele landets befolkning 1986-2022 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/07459/>
- Statistisk sentralbyrå (2022j). 08091 Bosatte studenter i høyere utdanning i Norge og i utlandet, i prosent av registrert årskull. Innvandringskategori, kjønn og alder 2009 - 2021 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/08091/>
- Statistisk sentralbyrå (2022k). 13160 Elever, lærlinger og lærekandidater i videregående opplæring, etter kjønn, foreldres utdanningsnivå og utdanningsprogram 2012 - 2021 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/13160/>
- Statistisk sentralbyrå (2022l). Studenter i høyere utdanning i Norge og i utlandet. Foreldrenes utdanningsnivå (F) 1999 - 2021 [Datasett]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/04478/>

- Stortinget (2015). Skriftlig spørsmål fra Marianne Aasen (A) til kunnskapsministeren. Hentet fra: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=61722>
- Sykepleien (2022). Samordna opptak: 3000 færre søkte til sykepleierstudiet. Sykepleien.no. Hentet fra: <https://sykepleien.no/2022/07/3000-faerre-sokte-til-sykepleierstudiet>
- Regjeringen (2021, 18. november). Regjeringen vil endre opptakskravene til lærerutdanningen [Pressemelding]. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-vil-endre-opptakskravene-til-larerutdanningen/id2888359/>
- Utdanning (2022a). Høyere yrkesfaglig utdanning. Utdanning.no. Hentet fra: https://min.utdanning.no/utdanningsvalg_artikkel_hoyere_yrkesfaglig_utdanning
- Utdanning (2022b). Videregående som voksen. Utdanning.no. Hentet fra: https://utdanning.no/tema/hjelp_og_veiledning/videregaende_som_voksen
- Utdanningsdirektoratet (2019). Kunnskapsgrunnlag for evaluering av eksamensordningen. Hentet fra: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/Kunnskapsgrunnlag-for-evaluering-av-eksamensordningen/>
- Utdanningsdirektoratet (2021). Flere tok privatisteksamen våren 2021. Hentet fra: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/analyser/eksamenskarakterer-for-privatister/>
- Utdanningsdirektoratet (2022a). Avlagte privatisteksamener [Datasett]. Hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/avlagte-privatisteksamener/>
- Utdanningsdirektoratet (2022b). Ta fag som privatist. Hentet fra: <https://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/ta-fag-som-privatist/#a96593>

Vedlegg A: Tabellvedlegg til kapittel 2

Tabell A 1 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter ulike kjennetegn. Antall

	Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
Kjønn	46 471	7 977	6 283
Menn	23 972	3 855	2 833
Kvinner	22 499	4 122	3 450
Alder¹	46 471	7 977	6 283
18 år eller yngre	8 565	1 967	712
19-24 år	16 796	5 380	4 787
25-29 år	6 173	497	615
30-34 år	4 436	67	108
35 år eller eldre	10 501	66	61
Antall privatisteksamener	46 471	7 977	6 283
1	31 472	4 529	-
2	7 704	1 866	1 286
3	2 550	756	1 200
4	2 008	407	955
5 eller flere	2 737	419	2 842
Fullført/ikke fullført videregående opplæring²	46 471	7 977	6 283
Studiekompetanse/studieforberevende/allmennfag	10 699	5 069	3 600
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	6 670	168	202
Uoppgitt	165	1	3
Ikke fullført og bestått	28 937	2 739	2 478
Innvandringskategori	46 471	7 977	6 283
Innvandrere	10 299	550	650
Norskfødte med innvandrerforeldre	2 731	496	578
Den øvrige befolkningen	33 441	6 931	5 055
Foreldres høyeste fullførte utdanningsnivå	46 471	7 977	6 283
Grunnskole	6 254	466	537
Videregående	18 709	2 231	1 813
Kort høyere	11 052	3 205	2 315
Lang høyere	3 915	1 953	1 450
Uoppgitt	6 541	122	168
Grunnskolepoeng kvintilfordelt	46 471	7 977	6 283
Første kvintil	7 592	484	615
Andre kvintil	6 797	1 116	936
Tredje kvintil	5 950	1 732	1 161
Fjerde kvintil	5 272	2 024	1 418
Femte kvintil	5 029	2 376	1 868
Manglende grunnskolepoeng/uoppgitt	15 831	245	285

¹ Alder ved utgangen av 2016.

² Fullført og bestått videregående opplæring før skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell A 2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter ulike kjennetegn. Prosent

	Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
Kjønn	100	100	100
Menn	51,6	48,3	45,1
Kvinner	48,4	51,7	54,9
Alder¹	100	100	100
18 år eller yngre	18,4	24,7	11,3
19-24 år	36,1	67,4	76,2
25-29 år	13,3	6,2	9,8
30-34 år	9,5	0,8	1,7
35 år eller eldre	22,6	0,8	1,0
Antall privatisteksamener	100	100	100
1	67,7	56,8	-
2	16,6	23,4	20,5
3	5,5	9,5	19,1
4	4,3	5,1	15,2
5 eller flere	5,9	5,3	45,2
Fullført/ikke fullført videregående opplæring²	100	100	100
Studiekompetanse/studieforberedende/allmennfag	23	63,5	57,3
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	14,4	2,1	3,2
Uoppgitt	0,4	0	0
Ikke fullført og bestått	62,3	34,3	39,4
Innvandringskategori	100	100	100
Innvandrere	22,2	6,9	10,3
Norskfødte med innvandrerforeldre	5,9	6,2	9,2
Den øvrige befolkningen	72,0	86,9	80,5
Foreldres høyeste fullførte utdanningsnivå	100	100	100
Grunnskole	15,7	5,9	8,8
Videregående	46,9	28,4	29,6
Kort høyere	27,7	40,8	37,9
Lang høyere	9,8	24,9	23,7
Uoppgitt ³	-	-	-
Grunnskolepoeng kvintilfordelt	100	100	100
Første kvintil	13,5	5,8	8,5
Andre kvintil	40,3	28,0	28,9
Tredje kvintil	23,8	40,2	36,8
Fjerde kvintil	8,4	24,5	23,1
Femte kvintil	14,1	1,5	2,7
Manglende grunnskolepoeng/uoppgitt ³	-	-	-

¹ Alder ved utgangen av 2016.² Fullført og bestått videregående opplæring før skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse.³ Uoppgitt (og manglende grunnskolepoeng) er holdt utenfor andelen.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell A 3 Privatister og elever i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter bostedsfylke

	Antall privatister	Andel privatister	Antall elever ¹	Andel elever ¹
Landet	60 731	100	200 731	100
Østfold	3 099	5,1	11 207	5,6
Akershus	7 159	11,8	24 313	12,1
Oslo	9 089	15,0	19 427	9,7
Hedmark	1 617	2,7	7 527	3,7
Oppland	1 963	3,2	7 533	3,8
Buskerud	3 369	5,5	10 055	5,0
Vestfold	2 776	4,6	9 496	4,7
Telemark	1 466	2,4	6 894	3,4
Aust-Agder	1 437	2,4	4 844	2,4
Vest-Agder	2 431	4,0	7 493	3,7
Rogaland	5 461	9,0	18 858	9,4
Hordaland	6 312	10,4	20 669	10,3
Sogn og Fjordane	1 153	1,9	4 422	2,2
Møre og Romsdal	2 397	3,9	10 665	5,3
Sør-Trøndelag	3 995	6,6	11 630	5,8
Nord-Trøndelag	1 397	2,3	5 596	2,8
Nordland	2 686	4,4	10 024	5,0
Troms	1 822	3,0	6 234	3,1
Finnmark - Finnmark	879	1,4	3 111	1,5
Uoppgitt	223	0,4	733	0,4

¹ Elever i videregående opplæring pr. 1. oktober 2016.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, elever: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanktabell 05363

Tabell A 4 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter bostedsfylke

	Antall	Andel		
		Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
Landet	60 731	100	100	100
Østfold	3 099	5,2	5,3	4,0
Akershus	7 159	11,2	14,5	12,9
Oslo	9 089	13,4	17,8	23,0
Hedmark	1 617	2,7	2,9	2,4
Oppland	1 963	3,4	2,7	2,4
Buskerud	3 369	5,8	4,8	4,9
Vestfold	2 776	4,7	4,2	3,9
Telemark	1 466	2,5	2,2	2,0
Aust-Agder	1 437	2,5	1,8	2,0
Vest-Agder	2 431	4,2	3,2	3,4
Rogaland	5 461	9,5	7,8	7,4
Hordaland	6 312	10,2	10,9	10,8
Sogn og Fjordane	1 153	2,0	1,5	1,4
Møre og Romsdal	2 397	4,1	4,1	2,9
Sør-Trøndelag	3 995	6,0	8,0	8,8
Nord-Trøndelag	1 397	2,4	2,0	1,9
Nordland	2 686	5,0	2,9	2,2
Troms	1 822	3,2	2,2	2,6
Finnmark - Finnmark	879	1,6	0,7	0,9
Uoppgitt	223	0,4	0,2	0,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vedlegg B: Tabellvedlegg til kapittel 3

Tabell B 1 Andel i arbeid/utdanning (fire delt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kjønn

	Antall	Andel			Verken i arbeid eller utdanning
		I arbeid	I utdanning	Både i arbeid og i utdanning	
Begge kjønn	60 731	45,1	17,8	23,2	14,0
Førstegangsprivatist	46 471	45,8	16,9	23,5	13,8
Forbedringsprivatist	7 977	41,7	23,9	25,5	8,9
Kombinasjonsprivatist	6 283	43,6	16,4	18,2	21,8
Menn	30 660	44,4	17,3	24,6	13,7
Førstegangsprivatist	23 972	44,9	16,0	26,2	13,0
Forbedringsprivatist	3 855	42,9	25,6	21,1	10,4
Kombinasjonsprivatist	2 833	42,1	17,3	15,9	24,6
Kvinner	30 071	45,8	18,2	21,8	14,2
Førstegangsprivatist	22 499	46,9	17,9	20,6	14,6
Forbedringsprivatist	4 122	40,5	22,3	29,6	7,6
Kombinasjonsprivatist	3 450	44,8	15,6	20,1	19,4

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 2 Andel i arbeid/utdanning (tre delt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter alder¹

	Antall	Andel		Verken i arbeid eller utdanning
		I arbeid	I utdanning ²	
Alle privatister	60 731	45,1	41,0	14,0
18 år eller yngre	11 244	1,0	94,5	4,5
19-24 år	26 963	44,3	37,7	18,0
25 år eller eldre	22 524	67,9	18,2	13,9
Førstegangsprivatist	46 471	45,8	40,4	13,8
18 år eller yngre	8 565	1,1	93,3	5,6
19-24 år	16 796	39,4	42,0	18,6
25 år eller eldre	21 110	69,1	17,7	13,2
Forbedringsprivatist	7 977	41,7	49,4	8,9
18 år eller yngre	1 967	0,4	99,2	0,5
19-24 år	5 380	55,4	33,5	11,1
25 år eller eldre	630	53,7	29,5	16,8
Kombinasjonsprivatist	6 283	43,6	34,6	21,8
18 år eller yngre	712	1,1	96,6	2,2
19-24 år	4 787	49,2	27,3	23,5
25 år eller eldre	784	47,8	23,2	29,0

¹ Alder ved utgangen av 2016.

² Personer som både er i arbeid/utdanning er inkludert i kategorien «I utdanning».

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 3 Andel i arbeid/utdanning (tredelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring¹

	Antall	Andel		Verken i arbeid eller utdanning
		I arbeid	I utdanning ²	
Førstegangsprivatist	46 471	45,8	40,4	13,8
Studiekompetanse/studieforberedende/ allmennfag	10 699	59,6	26,9	13,5
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	6 670	71,8	17,2	11,0
Uoppgitt	165	72,7	13,9	13,3
Ikke fullført og bestått	28 937	34,6	50,9	14,5
Forbedringsprivatist	7 977	41,7	49,4	8,9
Studiekompetanse/studieforberedende/ allmennfag	5 069	56,1	33,5	10,4
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	168	60,7	29,8	9,5
Uoppgitt	1	100	0,0	0,0
Ikke fullført og bestått	2 739	13,8	80,1	6,2
Kombinasjonsprivatist	6 283	43,6	34,6	21,8
Studiekompetanse/studieforberedende/ allmennfag	3 600	48,9	30,9	20,2
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	202	55,9	19,8	24,3
Uoppgitt	3	33,3	0,0	66,7
Ikke fullført og bestått	2 478	34,9	41,2	23,8

¹ Fullført og bestått videregående opplæring før skoleåret 2016/2017. Dersom en person ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil personen behandles som å ha fullført og bestått.

² Personer som både er i arbeid/utdanning er inkludert i kategorien «I utdanning».

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 4 Andel i arbeid/utdanning (tredelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter grunnskolepoeng

	Antall	Andel		
		I arbeid	I utdanning	Verken i arbeid eller utdanning
Alle privatister	60 731	45,1	41,0	14,0
Første kvintil	8 691	31,8	49,1	19,1
Andre kvintil	8 849	36,5	48,4	15,1
Tredje kvintil	8 843	39,6	46,9	13,5
Fjerde kvintil	8 714	40,7	46,9	12,5
Femte kvintil	9 273	36,4	51,9	11,7
Manglende grunnskolepoeng/uoppgitt	16 361	66,9	20,2	12,9
Førstegangsprivatister	46 471	45,8	40,4	13,8
Første kvintil	7 592	30,5	51,3	18,2
Andre kvintil	6 797	34,4	51,5	14,1
Tredje kvintil	5 950	36,1	50,1	13,8
Fjerde kvintil	5 272	38,1	49,9	12,0
Femte kvintil	5 029	34,7	53,4	12,0
Manglende grunnskolepoeng/uoppgitt	15 831	67,9	19,5	12,6
Forbedringsprivatister	7 977	41,7	49,4	8,9
Første kvintil	484	42,6	39,9	17,6
Andre kvintil	1 116	42,7	45,8	11,5
Tredje kvintil	1 732	45,0	47,3	7,7
Fjerde kvintil	2 024	44,6	46,7	8,7
Femte kvintil	2 376	36,7	57,2	6,1
Manglende grunnskolepoeng/uoppgitt	245	35,9	46,1	18,0
Kombinasjonsprivatister	6 283	43,6	34,6	21,8
Første kvintil	615	40,2	28,9	30,9
Andre kvintil	936	44,6	28,6	26,8
Tredje kvintil	1 161	49,9	29,9	20,2
Fjerde kvintil	1 418	44,7	36,0	19,3
Femte kvintil	1 868	40,6	41,1	18,3
Manglende grunnskolepoeng/uoppgitt	285	36,1	36,5	27,4

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 5 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2016 og kjønn

	Antall	Andel		
		Videregående opplæring	Universitets- og høyskole	Annen utdanning
Begge kjønn	24 887	80,8	13,6	5,6
Førstegangsprivatister	18 771	87,1	6,5	6,5
Forbedringsprivatister	3 941	61,6	35,5	2,9
Kombinasjonsprivatister	2 175	61,8	35,3	2,9
Menn	12 845	82,8	12,3	4,9
Førstegangsprivatister	10 102	88,8	5,9	5,3
Forbedringsprivatister	1 801	61,0	35,9	3,1
Kombinasjonsprivatister	942	60,1	35,8	4,1
Kvinner	12 042	78,7	14,9	6,3
Førstegangsprivatister	8 669	85,1	7,1	7,8
Forbedringsprivatister	2 140	62,1	35,1	2,8
Kombinasjonsprivatister	1 233	63,2	34,9	1,9

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 6 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2016 og kompetanse i videregående opplæring¹

	Antall	Andel		
		Videregående opplæring	Universitets- og høyskole	Annen utdanning
I alt	24 887	80,8	13,6	5,6
Førstegangsprivatister	18 771	87,4	6,4	6,2
Forbedringsprivatister	3 941	62,5	33,2	4,3
Kombinasjonsprivatister	2 175	62,8	33,8	3,4
Studiekompetanse/Studieforberedende/Allmennfag	5 684	34,8	57,2	8,0
Førstegangsprivatister	2 873	49,7	38,9	11,3
Forbedringsprivatister	1 698	13,1	81,1	5,8
Kombinasjonsprivatister	1 113	29,3	67,9	2,8
Yrkeskompetanse/Yrkesfaglig	1 240	71,0	9,9	19,0
Førstegangsprivatister	1 150	72,3	7,9	19,7
Forbedringsprivatister	50	54,0	42,0	4,4
Kombinasjonsprivatister	40	55,5	27,5	17,5
Uoppgitt/ikke fullført og bestått	17 963	96,1	0,0	3,9
Førstegangsprivatister	14 748	95,5	0,0	4,5
Forbedringsprivatister	2 193	99,4	0,0	0,6
Kombinasjonsprivatister	1 022	97,6	0,0	2,4

¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt type bestått videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 7 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert i igangværende videregående opplæring høsten 2016, etter utdanningsprogram

	Antall	Andel		
		Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
I alt	20 120	100	100	100
Studieforberedende utdanningsprogrammer	12 274	52,9	91,1	94,5
Idrettsfag	611	5,4	4,7	2,6
Musikk, dans og drama	294	3,0	1,1	1,1
Studiespesialisering	11 223	89,9	94,1	96,3
Medier og kommunikasjon	85	1,0	0,0	0,0
Kunst, design og arkitektur	61	0,7	0,0	0,0
Yrkesfaglige utdanningsprogrammer	7 846	47,1	8,9	5,5
Bygg- og anleggsteknikk	1 253	16,1	14,8	7,4
Design og Håndverk	356	4,5	3,4	7,4
Elektro og datateknologi	2 625	33,8	24,4	5,6
Helse- og oppvekstfag	1 555	19,8	16,8	29,6
Medier og kommunikasjon	175	1,9	12,8	13,0
Naturbruk	243	3,1	4,0	3,7
Restaurant- og matfag	226	3,0	0,0	0,0
Service og samferdsel	713	9,0	8,1	22,2
Teknologi og industrifag	700	8,8	16,1	11,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 8 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert ved universitet/høgskole høsten 2016, etter fagfelt¹

	Antall	Andel		
		Førstegangs-privatist	Forbedrings-privatist	Kombinasjons-privatist
I alt	3 377	100	100	100
Samfunnsfag og juridiske fag	745	24,2	16,4	27,1
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	528	13,6	16,4	27,1
Humanistiske og estetiske fag	477	15,0	13,0	14,3
Helse-, sosial og idrettsfag	488	13,0	14,3	12,1
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	435	14,0	12,3	11,7
Økonomiske og administrative fag	390	11,0	13,4	9,6
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	263	7,4	9,1	6,4
Annet/Uoppgitt fagfelt	91	1,7	3,6	3,0

¹ Inndeling etter 2 posisjon i norsk standard for utdanningsgruppering, les mer her: <https://www.ssb.no/utdanning/norsk-standard-for-utdanningsgruppering>

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 9 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring¹ ved utgangen av skoleåret 2016/2017

	Antall	Andel		
		Førstegangs-privatist	Forbedrings-privatist	Kombinasjons-privatist
I alt	60 731	100	100	100
Studiekompetanse	27 843	34,7	85,7	77,9
Yrkeskompetanse	9 366	19,2	2,6	3,5
Uoppgitt	158	0,3	0,0	0,0
Ikke fullført	23 364	45,8	11,7	18,6

¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt type bestått videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell B 10 Andel i arbeid/utdanning (tredelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter antall eksamener

	Antall	Andel		
		I arbeid	I utdanning	Verken i arbeid eller utdanning
Førstegangsprivatist	44 566	45,5	41,0	13,5
1	30 190	51,1	39,6	9,3
2	7 315	27,2	56,6	16,2
3	2 416	39,2	34,9	25,9
4	1 951	43,6	30,9	25,5
5 eller flere	2 694	39,5	26,9	33,6
Forbedringsprivatist	9 529	43,6	45,8	10,5
1	5 811	38,8	51,8	9,4
2	2 042	50,0	39,7	10,3
3	804	53,9	33,1	13,1
4	425	51,8	35,3	12,9
5 eller flere	447	50,6	29,8	19,7
Kombinasjonsprivatist	6 636	44,2	33,8	22,0
1	-	-	-	-
2	1 499	41,9	40,0	18,1
3	1 286	45,7	36,5	17,8
4	994	43,3	36,2	20,5
5 eller flere	2 857	45,0	28,5	26,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vedlegg C: Tabellvedlegg til kapittel 4

Tabell C 1 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter om de har søkt studie plass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018 og kompetanse fra videregående opplæring¹

	Antall	Andel	
		Søkt om studie plass	Ikke søkt om studie plass
I alt	60 731	36,9	63,1
Førstegangsprivatist	46 471	24,3	75,7
Forbedringsprivatist	7 977	77,2	22,8
Kombinasjonsprivatist	6 283	78,6	21,4
Studiekompetanse/studieforberedende/allmennfag	27 843	65,2	34,8
Førstegangsprivatist	16 114	49,7	50,3
Forbedringsprivatist	6 835	85,2	14,8
Kombinasjonsprivatist	4 894	88,0	12,0
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	9 366	15,5	84,5
Førstegangsprivatist	8 939	12,8	87,2
Forbedringsprivatist	205	66,8	33,2
Kombinasjonsprivatist	222	76,6	23,4
Uoppgitt	158	5,1	94,9
Førstegangsprivatist	156	5,1	94,9
Forbedringsprivatist	1	-	100,0
Kombinasjonsprivatist	1	-	100,0
Ikke fullført og bestått	23 364	12,0	88,0
Førstegangsprivatist	21 262	10,0	90,0
Forbedringsprivatist	936	21,3	78,7
Kombinasjonsprivatist	1 166	39,4	60,6

¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt type bestått videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 som har søkt om studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018, etter utdanningsgruppe¹

	Antall	Andel		
		Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
I alt	22 398	100	100	100
Sykepleiefag	2 428	11,6	9,5	10,7
Økonomisk-administrative fag	2 188	10,9	9,0	8,0
Informasjons- og datateknologi	1 109	5,6	4,5	4,0
Allmenn-/grunnskolelærerutdanninger	863	3,2	6,0	2,8
Førskole-/barnehagelærerutdanninger	815	4,1	3,6	2,7
Sosialfag	800	4,4	2,6	3,0
Rettsstudiet	798	2,1	4,5	5,7
Psykologi	719	2,6	3,1	4,6
Helse-, sosial- og idrettsfag, andre	619	2,9	2,2	3,1
Medisin	569	1,2	2,5	5,6
Politifag	509	1,0	4,2	2,8
Idrettsfag	501	1,9	3,1	1,9
Statsvitenskapelige fag	484	2,0	2,4	2,2
Vernepleiefag	439	2,5	1,5	1,4
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, andre	400	1,5	2,3	1,9
Elektro	386	1,7	1,9	1,5
Utdanninger i germanske og romanske språk	365	1,8	1,4	1,5
Bygg og anlegg	347	1,4	1,4	2,0
Pedagogikk	320	1,4	1,5	1,5
Mekaniske fag	318	1,3	1,6	1,5
Annet	7 421	34,7	31,4	31,6

¹ Inndeling etter 2-4 posisjon i norsk standard for utdanningsgruppering, les mer her: <https://www.ssb.no/utdanning/norsk-standard-for-utdanningsgruppering>

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 3 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse¹ som har søkt om studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018, etter om har fått tilbud/benyttet studieplassen

	Antall	Andel		
		Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
Både samordna og lokale opptak	18 143	100	100	100
Ikke tilbud om studieplass	3 206	19,8	15,4	16,7
Tilbud om studieplass	14 937	80,2	84,6	83,3
Hvorav:				
Benyttet studieplass	10 993	73,9	71,4	76,0
Ikke benyttet studieplass	3 944	26,1	28,6	24,0
Kun samordna opptak	17 323	100	100	100
Ikke tilbud om studieplass	3 033	19,5	15,3	16,9
Tilbud om studieplass	14 290	80,5	84,7	83,1
Hvorav:				
Benyttet studieplass	10 439	73,1	71,0	75,8
Ikke benyttet studieplass	3 851	26,9	29,0	24,2

¹ Fullført og bestått videregående opplæring med studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 4 Andel i arbeid/utdanning (firedelt) høsten 2017 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring¹

	Antall	Andel			
		I arbeid	I utdanning	Både i arbeid og i utdanning	Verken i arbeid eller utdanning
I alt	60 731	46,3	19,8	23,3	10,7
Førstegangsprivatist	46 471	50,9	16,0	21,6	11,5
Forbedringsprivatist	7 977	30,6	33,0	29,8	6,6
Kombinasjonsprivatist	6 283	31,8	31,0	27,7	9,5
Studiekompetanse/studieforberedende/allmennfag	27 843	38,8	27,2	26,6	7,4
Førstegangsprivatist	16 114	46,3	21,6	23,4	8,7
Forbedringsprivatist	6 835	29,8	34,1	30,5	5,5
Kombinasjonsprivatist	4 894	26,4	35,8	32,0	5,8
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	9 366	74,8	5,8	11,6	7,7
Førstegangsprivatist	8 939	76,4	4,8	11,1	7,7
Forbedringsprivatist	205	44,9	27,3	22,4	5,4
Kombinasjonsprivatist	222	38,3	27,9	23,4	10,4
Uoppgitt/ikke fullført og bestått	23 522	43,8	16,5	24,0	15,7
Førstegangsprivatist	21 418	43,8	16,4	24,6	15,3
Forbedringsprivatist	937	33,4	25,8	26,6	14,2
Kombinasjonsprivatist	1 167	53,1	11,7	10,6	24,6

¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt type bestått videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 5 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2017 og kjønn

	Antall	Andel		
		Videregående opplæring	Universitet og høyskole	Annen utdanning ¹
Begge kjønn	26 151	41,4	52,3	6,4
Førstegangsprivatist	17 447	57,4	35,7	6,9
Forbedringsprivatist	5 013	10,8	83,2	5,9
Kombinasjonsprivatist	3 691	7,1	88,5	4,4
Menn	13 312	46,1	47,6	6,3
Førstegangsprivatist	9 283	62,0	31,5	6,6
Forbedringsprivatist	2 414	11,6	82,0	6,4
Kombinasjonsprivatist	1 615	6,4	88,6	5,0
Kvinner	12 839	36,5	57,1	6,4
Førstegangsprivatist	8 164	52,2	40,5	7,3
Forbedringsprivatist	2 599	10,2	84,4	5,5
Kombinasjonsprivatist	2 076	7,7	88,5	3,9

¹ Annen utdanning: Annen videregående utdanning, folkehøgskoler, arbeidsmarkedskurs og høyere yrkesfaglig utdanning.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 6 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2017 og kompetanse i videregående opplæring¹

	Antall	Andel		
		Videregående opplæring	Universitet og høyskole	Annen utdanning ²
I alt	26 151	41,4	52,3	6,4
Førstegangsprivatist	17 447	57,4	35,7	6,9
Forbedringsprivatist	5 013	10,8	83,2	5,9
Kombinasjonsprivatist	3 691	7,1	88,5	4,4
Studiekompetanse/studieforberedende/allmennfag	14 986	7,7	86,1	6,3
Førstegangsprivatist	7 249	14,4	77,8	7,8
Forbedringsprivatist	4 420	1,6	92,6	5,7
Kombinasjonsprivatist	3 317	0,9	95,4	3,6
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	1 637	38,2	46,4	15,5
Førstegangsprivatist	1 421	42,8	40,9	16,3
Forbedringsprivatist	102	9,8	76,5	13,7
Kombinasjonsprivatist	114	6,1	87,7	6,1
Uoppgitt	11	72,7	9,1	18,2
Førstegangsprivatist	11	72,7	9,1	18,2
Forbedringsprivatist	-	-	-	-
Kombinasjonsprivatist	-	-	-	-
Ikke fullført og bestått	9 517	95,0	0,1 ³	5,0
Førstegangsprivatist	8 766	95,3	0,0 ³	4,7
Forbedringsprivatist	491	94,1	-	5,9
Kombinasjonsprivatist	260	86,2	0,8 ³	13,1

¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høyskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt type bestått videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

² Annen utdanning: Annen videregående utdanning, folkehøgskoler, arbeidsmarkedskurs og høyere yrkesfaglig utdanning.

³ Forkurs til utdanning ved universitet og høyskoler.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 7 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter avlagt privatisteksamen skoleåret 2017/2018 og igangværende utdanning høsten 2017

	Antall	Andel	
		Tatt privatisteksamen	Ikke tatt privatisteksamen
I alt	60 731	20,4	79,6
Førstegangsprivatist	46 471	18,6	81,4
Forbedringsprivatist	7 977	24,0	76,0
Kombinasjonsprivatist	6 283	29,2	70,8
I utdanning	26 151	16,1	83,9
Førstegangsprivatist	17 447	17,0	83,0
Forbedringsprivatist	5 013	13,6	86,4
Kombinasjonsprivatist	3 691	15,0	85,0
Videregående opplæring	10 820	26,0	74,0
Førstegangsprivatist	10 015	24,5	75,5
Forbedringsprivatist	543	42,2	57,8
Kombinasjonsprivatist	262	49,2	50,8
Universitet og høyskole	13 665	8,4	91,6
Førstegangsprivatist	6 224	5,4	94,6
Forbedringsprivatist	4 173	10,1	89,9
Kombinasjonsprivatist	3 268	12,1	87,9
Annen utdanning¹	1 666	13,9	86,1
Førstegangsprivatist	1 208	13,7	86,3
Forbedringsprivatist	297	11,4	88,6
Kombinasjonsprivatist	161	19,9	80,1
Ikke i utdanning	34 580	23,7	76,3
Førstegangsprivatist	29 024	19,6	80,4
Forbedringsprivatist	2 964	41,6	58,4
Kombinasjonsprivatist	2 592	49,3	50,7

¹ Annen utdanning: Annen videregående utdanning, folkehøgskoler, arbeidsmarkedskurs og høyere yrkesfaglig utdanning.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 8 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse¹ og registrert ved universitet/høgskole høsten 2017, etter ulike kjennetegn

	Antall	Andel			
		Alle privatister	Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
Kjønn	27 843	46,3	35,0	59,9	64,7
Menn	12 704	46,7	36,0	59,4	63,3
Kvinner	15 139	46,0	34,2	60,3	65,8
Alder	27 843	46,3	35,0	59,9	64,7
18 år eller yngre	4 747	46,9	44,5	48,7	54,8
19-24 år	15 004	59,9	52,6	63,9	66,6
25 år eller eldre	8 092	20,9	15,9	53,5	59,5
Antall privatisteksamener	27 843	46,3	35,0	59,9	64,7
1	14 095	36,0	28,5	57,3	-
2	5 373	53,9	48,3	60,8	58,2
3	2 667	57,2	47,1	65,5	62,5
4	1 941	54,7	41,7	67,4	62,7
5 eller flere	3 767	62,0	46,3	63,2	68,8
Innvandringskategori	27 843	46,3	35,0	59,9	64,7
Innvandrere	4 345	34,6	27,3	64,8	66,6
Norskfødte med innvandrereforeldre	1 541	65,1	58,8	72,7	69,6
Den øvrige befolkningen	21 957	47,3	35,8	58,8	64,0
Foreldres høyeste fullførte utdanningsnivå	27 843	46,3	35,0	59,9	64,7
Grunnskole	1 992	41,3	32,7	55,3	62,3
Videregående	8 788	41,9	31,5	59,4	61,1
Kort høyere	9 441	52,7	43,0	60,4	65,1
Lang høyere	4 998	58,2	50,3	60,5	67,8
Uoppgitt	2 624	19,7	16,0	63,3	72,0

¹Fullført og bestått videregående opplæring med studiekompetanse ved utgangen av skoleåret 2016/2017. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 9 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 registrert ved universitet/høgskole høsten 2017, etter utdanningsgruppe¹

	Antall	Andel		
		Førstegangs-privatist	Forbedrings-privatist	Kombinasjons-privatist
I alt	13 665	100	100	100
Økonomisk-administrative fag	1 624	13,1	10,9	10,7
Sykepleiefag	863	6,0	6,0	7,2
Informasjons- og datateknologi	640	5,6	4,2	3,5
Allmenn-/grunnskolelærerutdanninger	528	3,2	5,8	2,6
Psykologi	510	3,0	3,5	5,3
Førskole-/barnehagelærerutdanninger	487	4,0	3,7	2,6
Medisin	404	2,0	2,4	5,4
Helse-, sosial- og idrettsfag, andre	366	2,9	2,0	3,2
Rettsstudiet	357	1,5	3,2	4,1
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, andre	351	2,6	2,6	2,5
Statsvitenskapelige fag	304	2,1	2,3	2,4
Markedsføring	303	2,6	2,1	1,6
Elektro	281	2,1	2,3	1,7
Sosialfag	272	2,2	1,9	1,7
Idrettsfag	246	1,6	2,4	1,4
Mekaniske fag	242	1,5	1,9	2,1
Bygg og anlegg	242	1,8	1,4	2,3
Økonomisk-administrative fag, andre	228	2,0	1,4	1,4
Politifag	223	0,7	2,7	2,1
Utdanninger i germanske og romanske språk	223	1,9	1,5	1,3
Annet	4 971	37,6	35,6	35,0

¹ Inndeling etter 2-4 posisjon i norsk standard for utdanningsgruppering, les mer her: <https://www.ssb.no/utdanning/norsk-standard-for-utdanningsgruppering>

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell C 10 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2017/2018

	Antall	Andel		
		Førstegangs-privatist	Forbedrings-privatist	Kombinasjons-privatist
I alt	60 731	100	100	100
Studiekompetanse/studieforberedende/allmennfag	31 721	41,1	91,4	84,5
Yrkeskompetanse/yrkesfaglig	13 491	28,1	2,8	3,7
Uoppgitt	136	0,3	0,0	0,0
Ikke fullført og bestått	15 383	30,5	5,9	11,8

¹ Fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2017/2018. Personer som ikke er registrert med fullført og bestått videregående opplæring, men har vært registrert i universitet- eller høgskole som student vil bli behandlet som å ha fullført og bestått studiekompetanse. Dersom en person har oppnådd både studie- og yrkeskompetanse, prioriteres studiekompetanse. Uoppgitt kompetanse fra videregående opplæring er holdt utenfor i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vedlegg D: Tabellvedlegg til kapittel 5

Tabell D 1 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter høyeste fullførte utdanning i 2021 og kjønn

	Antall	Andel		
		Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
Begge kjønn	60 731	100	100	100
Grunnskolenivå	8 221	16,3	2,7	6,7
Videregående skolenivå, studiekompetanse	12 297	18,8	24,6	25,2
Videregående skolenivå, yrkeskompetanse	17 164	35,8	3,5	3,6
Videregående skolenivå, uoppgitt	125	0,3	0,0	0,0
Fagskolenivå	2 031	3,9	1,7	1,5
Universitets- og høgskolenivå	20 893	24,9	67,4	62,9
Menn	30 660	100	100	100
Grunnskolenivå	4 192	16,2	2,9	6,7
Videregående skolenivå, studiekompetanse	6 127	17,8	27,1	28,6
Videregående skolenivå, yrkeskompetanse	10 092	41,0	4,1	3,8
Videregående skolenivå, uoppgitt	57	0,2	0,0	-
Fagskolenivå	1 076	4,0	1,7	1,6
Universitets- og høgskolenivå	9 116	20,7	64,1	59,4
Kvinner	30 071	100	100	100
Grunnskolenivå	4 029	16,4	2,6	6,8
Videregående skolenivå, studiekompetanse	6 170	19,9	22,3	22,4
Videregående skolenivå, yrkeskompetanse	7 072	30,4	2,9	3,4
Videregående skolenivå, uoppgitt	68	0,3	-	0,0
Fagskolenivå	955	3,7	1,6	1,5
Universitets- og høgskolenivå	11 777	29,3	70,5	65,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell D 2 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter andel som har oppnådd universitets- og høghskolenivå i 2021 og ulike kjennetegn

	Antall	Andel			
		Alle privatister	Førstegangsprivatist	Forbedringsprivatist	Kombinasjonsprivatist
Kjønn	60 731	34,4	24,9	67,4	62,9
Menn	30 660	29,7	20,7	64,1	59,4
Kvinner	30 071	39,2	29,3	70,5	65,8
Alder	60 731	34,4	24,9	67,4	62,9
18 år eller yngre	11 244	42,2	36,1	63,5	56,0
19-24 år	26 963	41,6	25,9	69,9	65,1
25 år eller eldre	22 524	21,9	19,5	58,6	56,0
Antall privatisteksamener	60 731	34,4	24,9	67,4	62,9
1	36 001	26,2	20,7	64,5	-
2	10 856	42,3	33,4	69,1	56,8
3	4 506	46,3	32,9	72,1	58,5
4	3 370	44,8	31,7	74,4	59,8
5 eller flere	5 998	54,5	36,5	75,9	68,6
Innvandringskategori	60 731	34,4	24,9	67,4	62,9
Innvandrere	11 499	30,4	27,9	52,7	50,3
Norskfødte med innvandrereforeldre	3 805	38,9	30,7	62,5	57,6
Den øvrige befolkningen	45 427	35,0	23,5	68,9	65,1
Foreldres høyeste fullførte utdanningsnivå	60 731	34,4	24,9	67,4	62,9
Grunnskole	7 257	18,7	13,8	50,4	47,1
Videregående	22 753	25,8	18,4	63,7	54,7
Kort høyere	16 572	44,7	32,7	70,1	67,0
Lang høyere	7 318	57,4	44,2	72,4	72,8
Uoppgitt	6 831	30,2	29,1	50,8	59,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell D 3 Andel i arbeid/utdanning (firedelt) høsten 2021 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017

	Antall	Andel			
		I arbeid	I utdanning	Både i arbeid og i utdanning	Verken i arbeid eller utdanning
Alle privatister	60 731	51,9	13,4	24,9	9,8
Førstegangsprivatist	46 471	58,3	10,6	20,0	11,1
Forbedringsprivatist	7 977	30,5	23,2	41,4	4,9
Kombinasjonsprivatist	6 283	31,4	22,1	40,0	6,4

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell D 4 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2021 og kjønn

	Antall	Andel			
		Videregående opplæring	Høyere yrkesfaglig utdanning	Universitet og høyskole	Annen utdanning
Begge kjønn	23 271	5,1	6,4	87,6	0,9
Førstegangsprivatist	14 212	7,1	9,5	82,1	1,3
Forbedringsprivatist	5 154	1,9	1,5	96,4	0,2
Kombinasjonsprivatist	3 905	1,7	1,7	96,3	0,4
Menn	10 807	5,7	7,6	85,7	0,9
Førstegangsprivatist	6 553	7,9	11,6	79,1	1,4
Forbedringsprivatist	2 522	2,4	1,4	96,0	0,2
Kombinasjonsprivatist	1 732	2,0	1,6	96,1	0,3
Kvinner	12 464	4,5	5,4	89,2	0,8
Førstegangsprivatist	7 659	6,5	7,7	84,6	1,2
Forbedringsprivatist	2 632	1,5	1,6	96,8	0,1
Kombinasjonsprivatist	2 173	1,5	1,7	96,4	0,4

¹ Annen utdanning: Annen videregående utdanning, folkehøgskoler og arbeidsmarkedskurs.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell D 5 Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter om de har tatt privatisteksamen senere år

	Antall	Andel	
		Tatt privatisteksamen	Ikke tatt privatisteksamen
2017/2018			
Alle privatister	60 731	20,4	79,6
Førstegangsprivatist	44 566	18,2	81,8
Forbedringsprivatist	9 529	24,3	75,7
Kombinasjonsprivatist	6 636	29,6	70,4
2018/2019			
Alle privatister	60 731	11,3	88,7
Førstegangsprivatist	44 566	10,1	89,9
Forbedringsprivatist	9 529	14,6	85,4
Kombinasjonsprivatist	6 636	14,8	85,2
2019/2020			
Alle privatister	60 731	6,9	93,1
Førstegangsprivatist	44 566	6,2	93,8
Forbedringsprivatist	9 529	8,6	91,4
Kombinasjonsprivatist	6 636	9,1	90,9
2020/2021			
Alle privatister	60 731	5,5	94,5
Førstegangsprivatist	44 566	5,2	94,8
Forbedringsprivatist	9 529	6,4	93,6
Kombinasjonsprivatist	6 636	6,2	93,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figurregister

Figur 2.1	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter antall privatisteksamener	15
Figur 2.2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter ulike kjennetegn. Andeler	16
Figur 2.3	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter grunnskolepoeng (kvintilfordelt)	17
Figur 2.4	Privatister som andel av elever i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter bostedsfylke.....	18
Figur 3.1	Andel i arbeid/utdanning (firedelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017	20
Figur 3.2	Andel verken i arbeid/utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring ¹	21
Figur 3.3	Andel verken i arbeid/utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter alder	22
Figur 3.4	Andel verken i arbeid/utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kjønn.....	23
Figur 3.5	Andel verken i arbeid/utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter grunnskolepoeng (kvintilfordelt)	24
Figur 3.6	Andel i utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter foreldrenes høyeste fullførte utdanning	25
Figur 3.7	Andel i utdanning høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter innvandringskategori	26
Figur 3.8	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2016	27
Figur 3.9	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse ¹ , etter igangværende utdanning høsten 2016	28
Figur 3.10	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert i igangværende videregående opplæring høsten 2016, etter utdanningsprogram (todelt).....	29
Figur 3.11	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert ved universitet/høgskole høsten 2016, etter fagfelt.....	30
Figur 3.12	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring ¹ ved utgangen av skoleåret 2016/2017	31
Figur 4.1	Andel som hadde søkt studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring.....	33
Figur 4.2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 som har søkt om studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018, etter utdanningsgruppe.....	34
Figur 4.3	Andel i arbeid/utdanning høsten 2017 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017	36
Figur 4.4	Andel i arbeid/utdanning høsten 2017 blant førstegangsprivatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring.....	37
Figur 4.5	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2017	38
Figur 4.6	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse, etter igangværende utdanning høsten 2017	38
Figur 4.7	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse, etter deltakelse ved universitet/høgskole høsten 2017 og innvandringskategori	40

Figur 4.8	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse, etter deltakelse ved universitet/høgskole høsten 2017 og foreldres høyeste fullførte utdanningsnivå.....	41
Figur 4.9	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 registrert ved universitet/høgskole høsten 2017, etter utdanningsgruppe ²	42
Figur 4.10	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2017/2018	43
Figur 5.1	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter høyeste fullførte utdanning i 2021	45
Figur 5.2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter andel som har oppnådd universitets- og høgskolenivå i 2021 og foreldrenes høyeste oppnådde utdanningsnivå.....	46
Figur 5.3	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter andel som har oppnådd universitets- og høgskolenivå i 2021 og innvandringskategori	47
Figur 5.4	Andel i arbeid/utdanning høsten 2021 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017	48
Figur 5.5	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2021	49

Tabellregister

Tabell 1.1	Antall privatister og antall avlagte privatisteksamener i videregående opplæring, etter skoleår	13
Tabell 1.2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter type privatist.....	13
Tabell 2.1	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter ulike kjennetegn. Andeler	16
Tabell 3.1	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert med igangværende utdanning høsten 2016, etter kjønn.....	26
Tabell 3.2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert i igangværende videregående opplæring høsten 2016, etter utdanningsprogram	29
Tabell 4.1	Andel som hadde søkt studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter type opptak.....	32
Tabell 4.2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse ¹ som har søkt om studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018, etter fått tilbud/benyttet studieplassen eller ikke	35
Tabell A 1	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter ulike kjennetegn. Antall.....	53
Tabell A 2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter ulike kjennetegn. Prosent	54
Tabell A 3	Privatister og elever i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter bostedsfylke.....	55
Tabell A 4	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter bostedsfylke	55
Tabell B 1	Andel i arbeid/utdanning (firedelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kjønn.....	56
Tabell B 2	Andel i arbeid/utdanning (tredelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter alder	56
Tabell B 3	Andel i arbeid/utdanning (tredelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring.....	57
Tabell B 4	Andel i arbeid/utdanning (tredelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter grunnskolepoeng.....	58
Tabell B 5	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2016 og kjønn.....	58
Tabell B 6	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2016 og kompetanse i videregående opplæring.....	59
Tabell B 7	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert i igangværende videregående opplæring høsten 2016, etter utdanningsprogram	59
Tabell B 8	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, registrert ved universitet/høgskole høsten 2016, etter fagfelt.....	60
Tabell B 9	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring ¹ ved utgangen av skoleåret 2016/2017	60
Tabell B 10	Andel i arbeid/utdanning (tredelt) høsten 2016 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter antall eksamener	60
Tabell C 1	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter om de har søkt studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018 og kompetanse fra videregående opplæring.....	61
Tabell C 2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 som har søkt om studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018, etter utdanningsgruppe ¹ ...	62
Tabell C 3	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse som har søkt om studieplass ved universitet/høgskole skoleåret 2017/2018, etter om har fått tilbud/benyttet studieplassen	62

Tabell C 4	Andel i arbeid/utdanning (firedelt) høsten 2017 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter kompetanse i videregående opplæring.....	63
Tabell C 5	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2017 og kjønn.....	63
Tabell C 6	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2017 og kompetanse i videregående opplæring.....	64
Tabell C 7	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter avlagt privatisteksamen skoleåret 2017/2018 og igangværende utdanning høsten 2017	65
Tabell C 8	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 med oppnådd studiekompetanse ¹ og registrert ved universitet/høgskole høsten 2017, etter ulike kjennetegn	66
Tabell C 9	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017 registrert ved universitet/høgskole høsten 2017, etter utdanningsgruppe ¹	67
Tabell C 10	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter fullført og bestått videregående opplæring ved utgangen av skoleåret 2017/2018.....	67
Tabell D 1	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter høyeste fullførte utdanning i 2021 og kjønn	68
Tabell D 2	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter andel som har oppnådd universitets- og høgskolenivå i 2021 og ulike kjennetegn.....	69
Tabell D 3	Andel i arbeid/utdanning (firedelt) høsten 2021 blant privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017	69
Tabell D 4	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter igangværende utdanning høsten 2021 og kjønn.....	70
Tabell D 5	Privatister i videregående opplæring skoleåret 2016/2017, etter om de har tatt privatisteksamen senere år	70